

העולם הזה

מעשה עזרת

נאד

עומעו

פרסומת

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785,
ת.ד. 136. מען למברקים: "עולמפרס".
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
ההפצה: דוד טופל ובניו, תל-אביב.
המערכת אינה אחראית לתוכן המודעות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורך משנה:
דוב איתן

עורך כתיבה:
סילבי קשת
כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
מנשה כרדיון, שייט גלור, גילי גלור,
רויט גורוביץ, רות ורד, אברהם חרמון,
עטאלה מנצור, אלכס מסיס, אביבה סטו,
עמוס סיגו, שלמה קרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

2.6.2

סקת במרחבים גדולים. יש בה גם חוג משכיל רחב המבקש ליצור איחוד אירופי, ושרעיון של איחוד שמי דומה קרוב על כן ללבו.

כן כותבת לי קוראה אחת, גברת דוקטור גינה גרנר-שנבאר, בין השאר: "השקפת כבי, כי בפרדציה כלשמיית ימצאו היהודים עמדה המתאימה למהותם, היא הגיונית בהחלט ועקבית מבחינה גיאופוליטית. אולם יש לצפות למאמציהם הבלתי מצד ה"מתבוללים" היהודים, והן מצד ה"אנטי-שמים" הארמים והלא-ארמים..."

מכתב נחמד במיוחד קיבלתי מזוג סטור דנטים — צעיר ואשתו — מברלין, האומרים שסידור חוג פרטי של נוצרים המתיינים בבקיעות ישראל. אולם, כך הם אומרים, האינפורמציה הניתנת להם מחוגים ישראלים רשמיים היא חצונית מאד, ואינה משכנעת. שמא אוכל לספק להם אינפורמציה נוספת, שתתן להם הבנה רחבה יותר של בעיות ישראל והשקפות הישראלים? זהו חיוק נוסף לסענותי של שלום כהן בדור זה לפני שבוע: ככל שישוכנע העולם שאין לישראל רק קול אחד, אלא שאנו אומה בעלת קולות רבים ודעות רבות, רק תנבה האדה למדינה. שום תעמולה רשמית — ובמיוחד תעמולה שיגרית, חזונית ועקשנית — לא תוכל לבוא במקומו של ויכוח חופשי של ציבור נאור, המתלבט בכנות ובגלוי בבעיות קיומו.

★ ★ ★

בחדשים האחרונים הולכים ומתרבים מקרים בהם טוענים אנשים כי "נציגי העולם הזה" היו אצלם, ערכו חקירה ואימו כל מיני אימונים. בכל המקרים האלה העלתה חקירה קצרה מצדנו כי שום איש מאנשי המערכת לא היה מעורב בדבר. במקרה אחד מסוגו איש מסוים למשטרה, אחרי שהושמעה הטענה כי הציג את עצמו ככתב העולם הזה וכי ניסה לסחוט כספים. האיש זוכה במשפט מחוסר הוכחות. במקרה אחר הושמעה (ופורסמה) טענה דומה. גילינו את הצעיר המעורב ונמצא כי הטענה היתה שקר. אולם יתכן כי חוגים מסוימים מבין שים באמצעות פרובוקציות מסוג זה להבאיש את ריחניו ברבים.

על כן, לדעת כל מי שהדבר עלול לגנוע לו: כל נציגי העולם הזה נושאים תעודות כתב רשמיות מטעם המערכת. התעודה נראתה את תמונת הכתב, את חותמת המערכת ואת חתימתו. אם מופיע אצלך אדם המתמר לייצג את המערכת, ושאינו מציג לפי בקשתך את התעודה הזאת — נא להודיע על כך למערכת, ובמקרה הצורך למשטרה.

לוי ספיין

מכתבים

אתם ביו השאר, סביב הופעותיו של הנגרל דיון. סבורני שדווקא יריבי מפי"י היו צריכים להיות מעוניינים שהנגרל יופיע להופיע בפומבי ויתמסס ככל אות נפשו. כל הופעה מעין זו היתה חושפת ביתר בהירות את העדר כל קו מחשבותי הגיוני בין צעירי מפי"י, מברחה את הנוער מפלגת זקנים זו.

איתמר שחרן, ירושלים

מאמרים מעריכים את כוחם יותר מדי ומזלזלים מדי בכוחו של היריב. אתם מתייחסים מן העובדה, שמשה דיון, למרות חסרונותיו והבזירות עליו, יהיה מנהיגה

של מדינה זו על אסם והחמם של יריבי מפי"י. ומשה דיון אינו ביוגריון. כאשר יגיע יומו הוא ידע לפרוע את חשבונותיו עמכם ביתר כשרון מקומם.

ב. ע. תל-אביב

...דיקטטורה צבאית היא הפתרון היחיד להוצאת המדינה מן הבז. אולי אין לדיון דיעות ברורות בכעיות מדיניות נבונה, אך גם אין ספק שרק אדם מסוגו, באם יתמוס את השלטון, מסוגל לחסל את השחיתות והרסנות המפלגתית במדינה ולהעלותה על דרך הממלכתיות.

ר. יוסף, באר-שבע

המקום הנכון

צוטטתי (העולם הזה 1083) כאילו אני מציג, בעקבות התערבותו של מר חרי קולק, עמלני אמות, את פיתוריו של האיש ה"אומלל" מטעמים אסתטיים. לא היתה לי כל כוונה לפרוע בציוור הנפש של פקיד ישראלי, ובמידה ונרמתי עונת נפש בדברי הנחפזים, הריני מתנצל על כך בפומבי. שי חרי יודע לי מה יקרה משרתם בעיני אי שום מסוימים. תחת זאת, היה חוש הצדק והיושר שבי בא על סיפוקו המלא, אילו נהגו במר קולק כשם שהוא נהג במחשבתו של מר זינצקי, והיו תולים גם אותו באיונו פינה אפלה.

יורם מסמור, תל-אביב

מרום אדונים...

משום מה, אחת לארבע שנים, בשמחת-פסח, מועד הבחירות, אתם מגלים את פרצופכם אני אומר זאת אחרי הכתבה על שלמה בן יוסף (העולם הזה 1081). בה אתם מדגישים את אומני ליובו הרב. איפה הממשעת הפנימית או הצבאית בארנון הצבאי הלאומי? יומה פרסית כמו זו. בה אתם מנסים לפאר את תנועת החרות, היא ודומות לה, הביאה הרבה אסונות על העם. אם אתם מנסים למצוא נקודות אור באצל, אני שואלכם, איפה נמצאים אנשים אלו עתה והיכן הם שירתו בצ"ח? אני משרת בחיל מונצח וישם במעט ולא פגשתי באנשי חרות או אוהדים להם.

דן ישראלי, קרית-חיים

זכור לי כי רבים טענו שאתם קומוניסטים תים אחרי שכתבתם על בעיות המיעוטים וסבלם. ואחרי ששלחתם לי שלום כהן לי מוסקבה לפסטיבל הנער. זכור לי כי הציגו אתכם גם כשליחי הריאקציה והקפיטליזם. אחרי המאמרים שלכם על תנועת החרות ומנהיגיה, האשימו אתכם בפאשיזם. חיום, אחד שקראתי את מאמרו של העורך, בעל "העולם הזה" (1082). אותו קראתי בנשימה עצורה. אחרי שקראתי את הצעתו של העורך כי עלינו לבחור במסמר עליו יתנוסס דגל הסוציאליזם התופש, אני בסוף שיאשימו אתכם "אתם כפא"יזמים".

ג. אילת, רעננה

משני עברי טוקיו

תמהתי במקצת על כתבתכם האחרונה "טוקיו: סכסוכים" (העולם הזה 1083). האם אין היא סותרת את שתי כתבותיכם הקודמות על חרפת טוקיו?

מוניה סגל, רמת-גן

לא. העולם הזה מצא לנכון לפרסם את טע

מלכת המים של הקוראה גלור

והוא סיבל מכתב פטוריון, אסף קליאוט את שחקני הפועל דאז בעת אימון בארץ. טוקיו, והקריאה להם את מכתב הפטוריון. תוך כרי הקריאה המלצות, שלא חסכו יחד עם הפטוריון מחמאות בשבחיו של קליאוט. הקריאה לפתח ולזמן את המשפט: "הנענו לשיעור. החברה לא הבינו מה שידר שיעור גלור לענין, וגם קליאוט עצמו תפס כי נכשל בלשונו. רק אחר כך התברר כי במכתב היה כתוב: "הנענו לשיעור", וקליאוט הפך זאת להנענו לשיעור".

דורגלן לשעבר, תל-אביב

בכתבתכם האחרונה על שערוריות טוקיו מציאתם טעם לנאוי מכתבם שפירסם נהום סלמון בחרשורחספורס, בו יצא בניוני חריף על מאמנו. למרות שאני סבור כמכתב שצדק מעין זה יהיה מעשה חסר תקדים. שאסור להתייחס, איני מבין איך יכולתם אתם להשיג טענה מעין זו, שעשה ששיעור גלור מפרסם מעל נבי שתנוכם האשמות הרר כה יותר המורות ממה שקרה בטוקיו.

אילן חפץ, חולון

לשיעור גלור לא היה כל חלק שהוא ברשימת מות שהופיעו בהעולם הזה אודות חרפת טוקיו. רשימתו של שיעור בהעולם הזה לא היו מעולם ביקורתיות או מאשימות, אלא תיאורים אישיים של מאורעות ספורים.

מים למעינה

אנו החתומים מטה, תושבי הכפר תרשיהה הערביים, פונים אליכם בענין הבא: זו היתה השלישית שבחדשי הקיץ מפסיקים לנו את המים, וכל תושבי הכפר תרשיהה (מערב נה), היהודים והערבים, לא מקבלים מים. הסיבה לכך היא בואת, שהתושבים היהודים בכפר משתמשים במים ללא מוניה, ואינם משלמים עבור המים, דבר שאינו מאפשר לעוד הכפר לשלם את החוב עבור המים לחברת מקורות.

הננו מדויעים בזה שכל התושבים הערבים בכפר מקבלים מים דרך מוניה, ואין כל פיגור בתשלום עבור המים מצד התושבים הערביים. אין כל סיבה שאנו נסבול בעד פיגור של אחרים. הננו מבקשים, איך פוא, שלא לנתק את המים שלנו כל זמן שאנו לא מפגשים בתשלום. לתת לנו קו ישייר מהקו הראשי, על חשבון מה ששילמנו עבור רשת המים.

ייסוף נחלה טנוס יעיד 20, תרשיהה

הזכות למדוד

קראתי את מכתבה של אסתר ו. מתל-אביב (העולם הזה 1082) וסבורני שאנו מדי הדים ביחס לבעיות שחתעוררו, סביב מצבו של המיעוט הערבי תחת הממשל הצבאי. אישראל, אבל מזה? יש נקודה שרומני שאב תר לא עמדה מסיים עליה, והיא שאלת הלימודים באוניברסיטה. אני נמשך יום עם סטודנטים יהודים שבאו לחתונה מאחת מארצות-הים, יש לעיין כי רמתם בי לימודים מפליאה לא רק את חכמים, אלא אף את מרצהיהם. לכן אני בטוח שגם את היית וזכה ללימודים באוניברסיטה. מה ערבות, כמו כולם, אילו היית נתינה יהודית של מדינה ערבית. ויש עוד משהו שיעניין אותך וראי האמיני לי, אסתר, כי חנוני הממשל הצבאי ניסו כבר בעבר למנוע בערי מי להמשיך בלימודי באוניברסיטה, על-ידי שלילת רשיון התנועה שלי. אמנם בהתערבות מוסדות אהראים חזרו בהם וויתרו.

עבד אל חמיד פרוגי, קלנסואה

סקס למועמדות

אני שולחת לכם בזה מועמדת חדשה למלכת המים. היא צוירה לפי דגם של אחת מהנערות ש"כבר הציגה את עצמה כמועמדת, ולפי דעתי היא בעלת הנוף המושלם והנאה ביותר מכל הנשים אר, על כן המהשתי אותה בי צויר. אם יש ברצונכם, אוכל להמשיך גם את שאר המועמדות ולעשות יותר סקסיות.

עדה גלור, רחובות
תודה לקוראת גלור על עזרתה בהנצחת המועמדות (ראה ציור), אבל אם מדברים כבר על סקס, הרי שעדיף האורגניזם.

תיקוני טעויות

עשיתם עוול גדול ליושנה שמתה, נערת השבוע שלכם (העולם הזה 1081). היא אמי נם ציינת נלחמת אולם בניגוד למה ש"כתבתם היא יונתה וצאת לעור בשבתות. כפי שפירסתם במעוה, היא נערה דתית. מה אתם רוצים, שיהיו לה עוד צרות מי בטוריקרטה?

חבר, ירושלים

במרום דיון (העולם הזה 1083), ביקרתי קטות את התכנית קיבוץ גלילות. אני שלם עמכם בביקורתכם על תכנית זו, אולם מדוע הייתם צריכים להדביק את שמו של איש בזהרצל לביקורת, בצינכם כי הוא נמנה עם עורכי התכנית?

גרשון שניידר, תל-אביב

הקורא שניידר צודק. ליעקב בן-הרצל אין חלק בסדרה זאת.

גוי עברי

המבנה האדיר של ההלכה — זאת היתה חוקת היהדות, חוקה שנבעה במישורין מן המיתוס היהודי. לפי ההלכה אין כל הבדל בין יהודי בצפת לבין יהודי בחרשה, ויהודי שומרי מצות במונקאץ היה בלי ספק יהודי טוב יותר מאשר יהודי בירושלים, שזלזל במצוות הכשרות.

תפיסה זו לא היתה פילוף של משהו, או תוצאה מצערת של הגלות. להיפך, היא שיצרה את הגלות, את הגטו ואת התרבות הפורחת ששיגשגה שם. היא היתה הגיונית בפני עצמה — ואין למדוד אותה בקנייהמדיה השאוליים מי ציבור אחר. המיתוס היהודי לא היה פתוח הגיוני או יותר הגיוני מן המיתוס של כל חברה אחרת. הוא היה שלם עם עצמו.

★ ★ ★

הגטו היה מבצר. חומת ההלכה הגנה עליו. שום שחיטה, פוגרום או גזירה לא יכלו לקעקע אותו. להיפך, ככל שרתבה התהום בין היהודים והגויים, כן גדל בטחונו הפנימי של הגטו.

אך לפתע, בסוף המאה שעברה, החל איל-ברזל אדיר הולם על חומת הגטו. באירופה נולד מיתוס חדש — המיתוס הלאומי. הוא קבע שכל מי שנולד במולדת מסויימת, שייך ללאום מולדתו. חשוב מזה: הוא קבע כי ההשתייכות הלאומית היא עובדת-היסוד בחיי האדם, חשובה עד אין ערוך מכל השתייכות אחרת — עדתית, דתית או לשונית. המיתוס החדש יצר חרבות חדשה, רי-השכלה" זו נשבה כרוח פרצים לתוך ה-גטו. היהודים החלו מצטרפים בהמוניהם למיתוס החדש. היתה זאת ההתבוללות המפורסמת — שאיפת היהודים להיות לגר-מנים, לאוסטרים ולאנגלים בני דת משה. התבוללות אישית זו נכשלה. האנטישמיות גדלה. הלאומים החדשים סירבו לקבל ל-תוכם את היהודים — בטענה, בצדק, שכל עוד ממשיכים המתבוללים להשתייך באותה שעה גם לעדה בינלאומית, אין לבטוח בלאר-מיותם. פרשת דרייפוס בפאריס, עליית האנטישמיות בוינה, יצירת פילוסופית אנטי-שמית שלמה בגרמניה — כל אלה השמיטו את הקרקע מתחת להתבוללות הפרט.

באותו רגע עלתה הציונות. היא היתה שוא ההתבוללות — לא התי-בוללות הפרט בלאום מסוייב, אלא התבוללות הכלל היהודי במיתוס הלאומי החדש של אירופה. תחת להתבולל בנפרד, איש איש בלאום שגר בתוכו, החליטו הציונים להתאגד יחד ולהפוך במשותף ללאום.

★ ★ ★

מנהיגי הציונות המדינית היו זרים לעדה היהודית ולדת היהודית. אין זה מקרה שבנו של תיאודור הרצל התנצר ונק-בר בבית-קברות פרוטסטנטי. אין זה גם מקרה שאשתו של מכס נורדאו היתה צר-פתיה נוצרית.

אולם הציונות יכלה להצליח רק בקרב בני העדה היהודית. היא היתה בת הפורה היהודית, בה גיבשת את מצעה ובה לחמה את מאבקיה. ארץ-ישראל היתה רחוקה, מדי-נה יהודית היתה חלום לעתיד הרחוק — אולם הרב המקומי היה קרוב, ובעל הש-פעה עצומה.

כך קרה שהציונות השתמשה מן הרגע הראשון מהתקפת-מצח על המיתוס היהודי. היא התחכמה לו: תחת לשלול אותו, רוקנה אותו מתוכנו האמיתי והשתדלה להכניס בו תוכן שונה לגמרי.

מה שיצא היה אנדרווגינוס רוחני — מיתוס ציוני שלא היה דתי-אמיתי ולא לאומי-אמיתי. הציו-נים לקחו את הטלית הלבנה, בעלת הפסים המחוללים, והפכוה דגל "לאומי". הם לקחו את מגן-דוד מבית-הקברות הדתי, והפי-כוהו סמל "לאומי". הם לקחו את

(המשך בעמוד 4)

היכן חבוי נפשו, מהו לב תודעתו — מה המיתוס שלו.

★ ★ ★

במשך 2500 שנה — מאז גלות בבל ועד דורנו — הנה ליהודים מיתוס מסויים מאד. הוא היה בנוי כולו על יחס מסויים בין היהודי לבין אלוהים. ההשתייכות לציבור זה לא נקבעה על-ידי הישיבה בארץ מסויימת, גם לא על-ידי הדיבור בלשון מסויימת. היא נקבעה על-ידי הדת. היהודים היו "קהל אדוני", עם ש-נבחר על-ידי אלוהים למשימות מסויימות ולתכלית מסויימת. המוצא היה חשוב, אך לא היה הגורם

ואנשירוח את המיתוס של "הגזע הארי", גזע עליון המאחד בקרבו לאומים רבים. היטלר לקח מיתוס זה והפכו למצע פוליטי, כדי לכונן על ברכיו את "הסדר החדש" של אירופה.

כל ברידת יודע כיום כי מבחר נה מרעית היתה זאת תורת-איוולת, כי מעולם לא היה גזע ארי, וכי אין למושג "ארי" שום משמעות וזאת זו של משפחת לשונות. הוא יודע גם כי עצם המושג "גזע" מופרך מיסודו. אולם במשך כמה שנים האמין כל

משבר הממשלתי לא גרם למשבר בלבבות. הוא פשוט איננו מעניין. יכר-לים הדתיים להרעיש עולמות בסיסמה "הן עם לבדי ישכון", אותה סחבו דקא מגוי גמור בשם בלעם. יכולים החילונים להזיל דמועות תנין על גורלן של בנות טובות, שהן כשרות לשרות בצה"ל ואינן כשרות ליהדות לפי ההלכה. הקהל אינו מתרגש. האינסטינקט הבריאי שלו אומר לו ששני הצדדים אינם כנים בזעקותיהם:

דויד בן-גוריון מכר לדתיים את כל עסקי הנשואין והגירושין, תמורת כמה קולות עלובים בכנסת. אחרי שכפה על מאות אלפי זוגות צעירים טכס דתי המעכיר את רוחם של רבים מהם ברגע החגיגי ביותר של חייהם, מה לו להתרעם עתה על ענין הגזע לכמה מאות בני-נוצריים?

ואילו העסקנים הדתיים — האין כל תוחלת למצוא חור קטן בניסוח הממשלתי כדי לזחול דרכו חורה אל האבוס הקואלי-ציוני? אחרי שהפכו את מלאכת אדוני לבדי-גס פוליטי פורת, לא יקשה עליהם להתפשר עוד פעם אחת עם מצפונם.

שני הצדדים נזהרים מאד. הם יודעים כי אישם בזירת הויכוח מנמנם שור מסוכן מאד. אין הם רוצים לעורר אותו. לכן הם צועי-קים בלחש, ומפזרים סביבם עשן סמיך של מליצות חלולות. הם יודי-עים כי שור זה — שור השקרים המוסכמים — עזול כל רגע לקום ולנעוץ בהם את קרניו החדות — קרן אחת בחילוניים, קרן שניה בדתיים.

אולם לנה בני דור אחר, אין ממה לחשוש. הבה נתפוס את השור בקרניו. מהו בעצם המוקד האמיתי של הויכוח, ששני הצדדים נזהרו כל-כך מלגלותו?

★ ★ ★

תודעה של כל עמ מגרד-השחקים, המורכב מקומות בלתי-ספורות. היסוד של כל הבנין הזה אינו נראה לעין. הוא קבור עמוק בתת-ההכרה הקולקטיבית. זהו היסוד הקובע את יציבות הבנין כולו — התשובה לשאלה: "מה אנחנו?"

לרוב אין תשובה זו מנוסחת בי-מלים. היא מתבטאת בתמונה תתי-הכרתית, המרחפת מעל לכל בני העמ, מכוונת את מעשיו מראש ומתווה מראש אפיק לפעילותו הי-היסטורית. היא קובעת את גורל החברה יותר מכל גורם אחר, רר-חני או חומרי, כלכלי או צבאי. כי היא מתווה מראש אפיק לניצול כל שאר הגורמים.

תמונה זו אינה תוצאה של חקירה מד-עית. מטבע מהותה אין לה שוב קשר עם עובדות היסטוריות יבשות. כאשר עם של מיליונים רבים רואה את עצמו כצאצאו הגופני של איש אחד — אין זה הגיוני. אך יש לתמונה זו השפעה רבה יותר על התנהגותו של אותו עם מאשר כל העובי-דות המדעיות ההגיוניות בעולם.

הצרפתים קראו לתמונה זו "מיסטיק" — השקפת-סתר מיסטרית שאין להסבירה בי-כלי ההגיון. אחרים קראו לה "מיתוס" — מעין אגדה מדריכה ומכוננת. אפשר לקרוא לה בכל שם שבועלים.

★ ★ ★

אינו בדור האחרון אין יכול מיתוס כזה לצוץ ולהימוג בין לילה, כקיקיונו של יונה, ולהשאיר אחריו תוצאות נוראות. בסוף המאה שעברה יצרו כמה משוררים

העולם היהודי

הקובע. אדם שהוריו היו שייכים לקהל אדוני נאשר יהודי, גם כאשר הקל בשמירת המצוות. אולם ברגע שעבר לדת אחרת, אבדו עקבותיו — ואין ספק שמיליונים הלכו בדרך זו במשך 2500 השנים.

ואילו הגרים שקיבלו על עצמם את עול המצוות הפכו יהודים לכל דבר, עד שכיום שוב אין כל אפשרות להבדיל בין יהודים שי-אבותיהם הם צאצאי הגזע הישי-ראלי המקורי, לבין בניהם של צידונים ורומאים, כוזרים וערבים, ארמנים וכרבים, ספרדים ורוסים, שמיליונים מהם התגוררו במשך מאה דורות.

היהודים היו עדה בעלת מיתוס דתי. לא היתה להם מולדת — אלא "ארץ קודש" שהיתה קשורה במצוות מיוחדות. לא היתה להם שפה, אלא "לשון הקודש", ששימשה לכתבים דתיים. הם לא הרגישו צורך בשום מבנה מדיני ממלכתי, כי המיתוס שלהם לא היה מכוון לשום מציאות מדינית. היהודים לא היו עמי-התג'ר, כפי שסברו זרים. הם היו עמי-ההלכה. המשנה, התל-מוד, כתבי הרמב"ם והשלחן-ערוך, כל

העם הגרמני במיתוס זה, הדרך-עליון ופעל על פיו. אגדה מופי-רכת זו גרמה למזחמת-עולם, לרצח-ששה מיליונים יהודים, ולהריגת מיליוני "ארים" מדומים.

לכל עם יש מיתוס משלו. ישנו המיתוס האמריקאי — האגדה של "כור ההיתוך". הוא אומר שאין כל חשיבות למוצא הלאומי או לאמונה הדתית, וכי כל אדם — בן פולין ובריטניה, מקסיקו והלבנון — יכול להיות לאמריקאי תוך שנים מעטות. הודות למיתוס זה יכלו 13 מושבות קטנות להפוך תוך 200 שנה קצרות לעם החזק ביותר בעולם. על אף משברים חולפים, כמו ליטל-רוק או הגבלת ההגירה, מנחה מיתוס זה גם עתה את האומה כולה.

ישנו מיתוס סובייטי, שקבע כי הנאמנות למדינה הקומוניסטית חשובה יותר מהג-דרות לאומיות ועדתיות. על אף תקלות ומכשולים, כמו בגידת האוקראינים וה-טאטארים במלחמה האחרונה, הצליח מיתוס זה בדור אחד לצרף 50 לאומים מסוכסכים לאומה אחת.

מי שרוצה להבין עם, מי שרוצה להנהיגו או לחולל בו מהפכה, חייב להבין תחילה

פרצונו האמיתי...

זעקת הציבור נגד זכויות הניתנים ל"סולל-בונה", בחסות השלטון המפא"י, הניעה אותו בשעתו למצוא סביבה נעה: הממשלה והמוסדות הציבוריים נאלצו להתחייב כי עבודות-בנייה לא יימסרו עוד לקבלנים אלא באמצעות מיכרזים, תוך התחרות הוגנת.

אולם "סולל בונה", רודף רווחים קלים ושלטון טוטאלי, לא השלים עם שיטת מיכרזים הוגנת. אכן מפא"י המציאה אז שיטה "מקורית" של מיכרזים "סגורים" שרק יחיד סגולה יכלו להשתתף בהם.

אך התיאבון של הענק ההסתדרותי לא בא על סיפוקו ובאייכוחו בממשלה החליטו על שיטה קלה יותר: מזמינים הצעות לבנייה ציבורית, פותחים את המעט פות הסגורות, בודקים וקובעים את ההצעה הזולה ביותר, מתעלמים ממנה ומוסרים את העבודה... ל"סולל-בונה".

כך קרה במיכרז שהוצא על בניית המרכז של חבר השלטון המקומי.

בועדת המיכרז של המישה, ישבו ארבעה חברי מפא"י, ובקולותיהם הוחלט לא לקבל את הצעתו הזולה ביותר של קבלן פרטי, אלא למסור את העבודה ל"סולל-בונה", שהציע מחיר יותר גבוה.

זהו פרצונו האמיתי של השלטון ההסתדרותי במדינה. רק סילוקו יחסל את משטר ההפליה.

הסתדרות הציונים הכללית מפגת המרכז

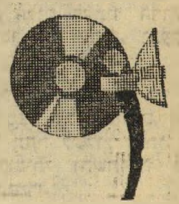
- (1) איזו עיר אפשר לאכול?
 - (2) מהי המלה הכי ארוכה בעברית?
 - (3) מי היה השוכן הראשון בעולם?
- תשובות עליהן ועל עוד מאות שכמותן תמצאו בספריו של החידונאי שבח וים שהופיעו שוב במהדורות חדשות:
- (א) ושיודע לענות!
(עם תוספת מיוחדת לשנת העשור)
המחיר: 2.500 ל"י
- (ב) העיקר שיהיה שמח...
100 "פנטזים" למסיבות, נשפיות וערבייה, מלחה ציורים רבים.
המחיר: 3. — ל"י
- להשיג בהוצאה:
אחיאסף ירושלים, בן-יהודה 36, ואצל כל מוכרי הספרים בארץ.

האם אתה כרוך אחרי כרוך?

אם כן, נא בוא לקבלו במערכת "העולם הזה", תל-אביב, רחוב גליקסון 8, בימים ראשון, שני ו-חמישי בשעות 10 עד 1 לפני הצהריים; 5 עד 7 אחר הצהריים.

9 תקליטים משובחים במחיר של 6 תקליטים

- (10 — ל"י כל אחד במקום 14 — ל"י)
- עד-עתה הופיעו:
1. "ארויקה" — לבטהובן.
 2. קונצרט לפסנתר של צ'ייקובסקי והפנטסיה ההונגרית של ליסט.
 3. מנדלסון — קונצרט לכנור ולתזמורת אופ. 64.
 - 4-5. קונצרט לכנור ולתזמורת אופ. 26.
 - 4-5. האופרה "טוסקה" לפוצ'יני — תופיע במחצית חודש יולי.
- ההרשמה לכל הסידרה תסתיים ביום 31.7.58.
- מבצע הארץ להפצת תקליטים**

הנידון

המושג הדתי "ציון", ופסוקים דתיים כגון "נצח ישראל לא ישקר", ונתנו להם תוכן "לאומי".

המיתוס החדש התבסס על ההנחה שהיהודים הם "לאום דתי", והיהדות "דת לאומית". המשכילים אמרו זאת אחרת: היה קיים לאום יהודי, בעל מולדת ולשון. לאום זה גורש ממולדתו בכוח הזרוע. כדי לשמור על לאומיותו ב"גלות", סיגל לעצמו את הדת ואת ההלכה, שמלאו זמנית תפקיד של תחליף-למדינה. עתה תחודש מדינה לאומית יהודית, ותשחרר את הדת מתפקידה. הנסיון המושלם למזג את המיתוס הדתי עם המיתוס הלאומי נעשה על-ידי הרב הראשי של לונדון, ד"ר משה גסטר, בקונגרס הציוני השני בבאול. "מה הדבר ש"קייבצו פה יחד?" קרא בהתרגשות, בפתיחת היכרות התרבותי. "מה הדבר ששוכן עמוק עמוק בנבכי לבנו? האם החיבה לאנשים אומללים ונוכחים? כאלה הלא תמצאו גם בין העמים האחרים! גם לא רק מפני שאנו רוצים בתחייה מדינית ולאומית!" "ישנו קשר אחד עמוק בלבנו, שאינו כמום ונמסר כלל. אין אנו צריכים להביע אותו, כי אנו מריגשים אותו בקרבנו: האחדות הדתית והמסורת הדתית".

300 צירי הקונגרס מחאו כפיים בחדרת-קודש.

זכותם של גדולי-התורה, ראשי העדה היהודית, יש לציון שהם לא רומזו לרגע. בחזות-עין נדירה הכנינו מיד כי התורה הציונית החדשה נוגדת את כל מהותה של העדה היהודית הדתית. אפשר להביא מאות ציטטות של גדולי התורה מלפני 50 שנה נגד הציונות. למשל: הגה"ק אדמו"ר מדזיקוב זצ"ל, בעל "עמרת ישועה": "בעוד נותנינו הרבים עמדו זרים לרעות צאן קרין שים, האומרים שעם ישראל יסתעף מלאומיות הדיוטית, גוי מכל הגויים, ועל שלושה דברים יהדות עומדת — על רגש לאומי, הארץ והשפה, והרגש הלאומי הוא הוא התבלין היותר משובח, ומסוגל לקיום היהדות, ושמירת התורה והמצוות הוא ענין פרטי שתלוי בבחירת כל איש ואיש. יגער אדוני בהרשעים האלה...".

הרה"ק מרן אדמו"ר רבי שלום בר שניאורסון מלובאביץ', מנהיג חסידי חב"ד: "הציונים התחכמו לרעה הרבה יותר, ונתנו הלאומיות תמורת התורה והמצוות... (הם) לקחו (מן היהודים) את יסוד החיוב של תורה ומצוות לגמרי, ומש"רשים בלבם שבלאומיות המה יהודים גמורים, וממילא כל הנלכד בשחיתותם יורד שאול באין תקווה חיה... הכל בכונה לעקור היהדות ולנטוע הלאומיות... לקחו להם הדרך להטיר את העם מהתורה ולהגביר הרעיון הלאומי, אדוני ירחם, ושזה עיקר היהדות, לא התורה והמצוות...".

הגה"ק מרן, ששתי-אמת, אדמו"ר מגור זצ"ל: "עש"ה שאל ישלח אדוני גואל אמת, על כל אחד מאתנו להיות נאמן ומיצר ומתאהב לכבוד ירושלים ולכבוד בית מקדשנו, ואם לא ה' יבנה בית, הוא עמלו בונים ב... בענין הגאולה כבר אמרו חז"ל, עשו אתם שלכם, היינו לשמור התורה ולקיים המצוות, והקדוש-ברוך-הוא עושה את שלו... חלילה וחלילה להעלות על הדעת שעל-ידי הציונים תבוא הגאולה וישועה לישראל...".

כך דיברו גדולי-התורה שהמיתוס היהודי חי בלבם. הם היו עקביים והגיוניים, בתחומי המיתוס שלהם.

אם בכל זאת הצליחה הציונות, הרי גרמו לכך סיבות רבות, שמדת מרכזי היהדות הדתית על-ידי הרוצחים הנאציים מוטטה את המיתוס היהודי מבחוץ. התגברות המיתוס הלאומי האירופי בעולם כולו מוטט אותו מבפנים. הצורך במפלט מידי מפני שנאת-היהודים המתגברת נתן דחיפה לציונות. אין להכחיש כי בשלבי-בניים זה, שהחל בקונגרס הציוני הראשון ונסתיים בהקמתה של מדינת-ישראל, התאים המיתוס הציוני לצרכים החיצוניים. בהיותו מייגה מבולבלת של המיתוס היהודי הדתי והמיתוס הלאומי האירופי, דיבר אל יהודי דורה-מערב.

כבסיס למאמץ ההיסטורי להקמת מדינת ישראל, היתה לו מעלה ומגדעת גדולה: המעלה: בטענו כי יהודי כל העולם הם לאום, ובהיותו לאום זה עם קהל חמאמינים בדת היהודית ובניהם, יצר מסגרת מצויינת לקליטתם הרחבתה של כל היהודי

דים ביחידה אחת.

היהודי מפולין הרגיש כי היהודי מתימן שייך לעמו, היהודי מרוסיה ראה את עצמו שותף ליהודי שבא מארצות. על אף תופעות לא מעטות של הפליה וקיפוח, הרי בכ"ל אפשר לומר כי הכשרון הציוני למזג בני ארצות רבות ביחידה רוחנית אחת הוא מן החיוביים ביותר בהיסטוריה האנושית.

המגדלת: בזהות את הלאום עם הדת, ובירשו את תסביך ההתבדלות של הגטו היהודי, מנע המיתוס הציוני מראש את קליטת הלא-יהודי מלידה או מהתגבירות. הוא הוליד מחוץ מדינת בלגיה, שאינה מסוגלת לקלוט שום מעוט לאומי, העויינת בעומק נפשה את כל הגויים. זהו השרש הרוחני העמוק לתסביך ה"בטחון" של כך גוריון, היוצר א-בטחון, מרי של המעוט עם השכנים. המיתוס הציוני בנוי כך שהמדינה נה מסוגלת לקלוט מבחינה נפשית כל אדם שהוא בן חרת היהודית — ואינה מסוגלת לקלוט אחרים.

תכן כי בשלב המעבר, עד להקמת המדינה, לא היה תחליף למיתוס הציוני. אולם בינתיים, יהדות-לציונות-עצמה, נולדה בארץ-ישראל אומה חדשה שהיא זרה רק למיתוס המקורי של העדה היהודית, אלא גם למיתוס הציוני.

כי מיתוס זה, שעטנו של מושגים דתיים ולאומיים, מוזק לדת וללאום. הוא בוגד בדת, באשר הוא מוסיף את סמליה ומחליף את עבודת אלוהים בפולחן האילי של המדינה. הוא בוגד בלאום, באשר הוא כובל אותו במושגים דתיים ורים לו, המונעים את התפתחות החופשית. ללאום יכול להצטרף כל אדם המזהה את עצמו עם הגורל הלאומי. די לאדם לומר בכנות: "עברי אנוכי!" כדי שיהיה באמת עברי. אולם גם הציונים ה"חילוניים" ביותר יכולים להסכים רק ש"יהודי" הוא אדם המכיר את תולדות הלאום, שהוא יהודי, בתנאי שאין לו דת אחרת. זוהי סתירה חותכת, שהרי לאום עברי אמיתי יכול בהחלט לכלול עברים קתוליים, בודהיים ומוסלמים.

זהו חזון כוזב בין האומה החדשה בארץ, לבין העדה היהודית בעיר. קשר את זה בגורלה של זו ללא צורך. שהרי בתיאוריה יתכן בחזון לט שאם התמוטט חס וחלילה המדינה, תישאר העדה היהודית קיימת עוד 2000 שנה. ומאידך יתכן בתיאוריה שאם תיעלם ה"עדה היהודית בעולם, תתקיים מדינת ישראל.

כנות, היעילות והתבונה מחייבות להכיר בעובדה הקיימת: ישנן שתי יחידות נפרדות — העדה היהודית בעולם, והאומה העברית בארץ.

ישנה זיקה הדדית עמוקה בין שתיהן, והלוואי ותישאר זיקה זו על כנה משך דורות רבים. אולם שתי היחידות אינן זהות.

כדי למנוע את הבילבול שגרם למשבר הממשלתי, וליצור בסיס הוגן לזיקה ההדדית, יש לקבוע הגדרות ברורות:

● "יהודי" הוא אדם השייך לדת היהודית. ההשתייכות לדת נקבעת על-ידי ההלכה היהודית, ולאיש מן החוץ אין הזכות להתערב בדבר. מאמיני דת זו בארץ ובעולם, מהיום את העדה היהודית.

● "עברי" הוא אדם השייך ל"אומה העברית, בת ארץ-ישראל. כל אדם המזהה את עצמו בכנות עם גורלה הלאומי, עברי בנהו. עברי יכול להיות ממאמיני הדת היהודית או כל דת אחרת, ואף כופר בכל הדתות.

● "ישראלי" הוא אדם שיש לו אזרחות ישראלית, בלי הבדל של אמונה דתית או השתייכות לאומית.

הנחיות אלה לא יתקבלו על-ידי חברי ממשלת ישראל היום או מחר, לא הדתיים ולא החילוניים. הן יתקבלו כאשר יתחלף בלב ה"אומה העברית החדשה שרידי המיתוס הציוני במיתוס עברי לאומי. זה תחליף המחייב מהפכה נפשית עמוקה, אך כאשר יושלם, יפתח בפני האומה אופקים חדשים לגמרי — האופק הטבעי לאומה עברית שהיא בת אסיה, בת המרחב השמי והמאה ה-20.

העם

ומז מבחן

הטענה העיקרית שריחפה השבוע על פני ישראל היתה שאסור לחוקק בה חוק שלא יתאים לחיי היהודים בפנוריה. טען עסקן דתי: אם אשה נוצריה תוכל להפוך בישראל ליהודיה באופן מינהלי, מבלי לעבור את תהליך ההתגיירות — הרי בברוקלין או בברלין תישאר בחזקת נוצריה. כך יוצרו שני סוגים של יהודים בעולם.

אילו היה המדובר רק בענין דתי, לא היה כל פסול בטענה זו. אולם סלע המחלוקת היה לגבי עצם מהותו הלאומית של העם המהמה את הרוב במדינת ישראל. הטענה כי בעין זה אסור למדינה לחוקק חוקים שיעררו מורת רוח בפנורה היהודית, היתה לה רק משמעות אחת: שמדינת ישראל אינה ריבונית, אלא כפופה בענינים מדיניים מובקעים למרות בינלאומית מעורפלת, הרשאית להטיל וטו על מעשיה.

היה זה מצב שחייב את כל אזרחי ישראל לשאול את השאלה: היכן כאן הפגם בשרשרת המחשבתית? (ראה הנידון).

הממשלה

ולא תתחתן כם

כי יביא אדוני אלוהיך אל הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה, ונשל גויים רבים מפניך, החית והגרשי והאמורי והכנעני והפריזי והחיווי והיבוסית, שבעה גויים, רבים ועצומים ממך. ונתנם אדוני אלוהיך לפניך, והיכיתם. החרס תחרים אותם. לא תכרות להם ברית ולא תחנם. ולא תתחתן בם, בתן לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנך. כי יסיר את בנך מאחרי, ועבדו אלוהים אחרים, וחרב אף אדוני בכך, והשמידך מהר...

מסוקים אלה של ספר דברים, פרק ז', שנכתבו לפני אלפי שנים, עמדו השבוע במרכז החיים הפוליטיים של מדינת ישראל.

זנות ודא נשואין. המחוקק התנכי הוזכר רק שבעה עממים. אולם כדרך כל עיקרי היהדות, נבנה על הפסוקים התנכיים הפשוטים בנין גבוה ויצב של הלכה, ש-הרחיב את משמעותם עד אין שיעור.

כתב "הנשר הגדול", רבי משה בן-מיימר נידס (הרמב"ם) לפני 750 שנה בספרו היד החזקה: תחת הכותרת "הלכות איסור ביאה": אחד (גורס) שבעה עממין ואחד כל האומות. אחרי שהסתמך על עזרא ה' סופר, הוסיף: "ולא אסרה תורה אלא חתנות. אבל הבא אל הגויה דרך זנות, מכין אותו מכת מרדות מדברי סופרים, גזירה שמה יבוא להתחתן... ודבר זה גורם לי הידבק בגויים, שהבדילנו הקדוש-ברוך-הוא מהם, ולשוב מאחורי אדוני ולמעול בו."

בזנות עם בנות עכו"ם ראה הרמב"ם צרה קטנה הרבה יותר מאשר בנשואין עמך. לפני 435 שנה גובשה ההלכה סופית על-ידי רבי אהרן הלוי מונציה, בעל החינוך. קבע הוא: "בן הבא מן העובד, או מן העכו"ם, או מן השפחה, הרי הוא כאמה, ואין משגיחין על האב... לפי שרוב ה' עם, דרך טפשות, ימשכו אחר עצות נשותי' הם, ואם ישא אדם בת אל נכר, תמשכהו לעבדות עבודה זרה, ולעמה. ועוד — כי גם בניה ממנו תגדל לעבודה זרה, ואוי לו לפסול את זרעו. מה שאין כן שהאם יהודיה, אין חשש כזה גם כשהאב הוא מן העכו"ם."

"גרי אריות". זוהי הלכה חד-משמעית, שאין עליה שום אפשרות של ויכוח: מב-חיה דתית, בן הנוצריה הוא נוצרי.

למראית עין, ישנו פתרון פשוט לבעיה: על האם להתגייר, ויחד עם בנה. אולם הס' בורים כך אינם מבינים, לרוב, את הקשיים הכרוכים בדבר. כי לפי ההלכה, אין תוקף להתגיירות שבאה מטעמי נוחיות, שלא מ-תוך רצון לקבל את מצוות הדת היהודית.

מספרת ההלכה: עדה של כותים, בניי ארמניה, שהועברו לסביבות שכם, שסבלה ממכה של אריות שהטילו את חתימתם על העדה, גרמו לכך שהכותים עלו ירושלימה והתגיירו. אולם להתגיירות זו לא היה תוקף.

אך לא בעת יציאת מצרים, לדעת מבקר-המקרא החדישים. המדענים טבורים עתה כי דברים אלה נכתבו על-ידי עורכים מאוחרים יותר, סמוך לגלות בבל, כדי לש-מש בסיס רעיוני להפרדת הגזעית החמורה שהחלה בתקופת עזרא הסופר. למעשה הת-מזנו שבטי ישראל עם עמי הארץ בדרך של נשואי-ערוכות במשך מאות בשנים.

מאחר שבאה רק כדי להינצל מן האריות. נוצריות המבקשות להתגייר בישראל כדי להינשא לבחורים יהודיים, או כדי להירשם כיהודים במירשם התושבים, עלולות למצוא את עצמן במצבם של אותם "גרי האריות".

גם אחרי הגיור, אין מצבו של הגר שווה למעמדו של היהודי מלידה. כי בעוד שיהודי מלידה, המפר את מצוות הדת, נשאר יהודי, כל עוד לא עבר בפירוש לדת אחרת, הרי גר שאינו שומר בקפדנות את מצוות הדת עלול גיורו לאבד את תוקפו. לפי ההלכה, כשחול למלא מצוות, הוא חוזר להיות עכו"ם.

אות ו' בדרכון. ככל שהתבהרו הש-בוע בעיות אלה גם לבלתי-דתיים, כן הח-מיר המשבר הממשלתי שפרץ בגלל רישום בני הנוצריה. למרות שהדתיים ביקשו ב-

שר הדתות

...בתן לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנך.

כנות לחסלו, היה קשה למצוא פשרה ש-תאפשר להם נסיגה בכבוד.

היה רק פתרון סביר אחד: לנהוג כדרך המדינות הנאורות בעולם, לאסור בכלל את רישום הדת והלאום במירשם התושבים. כי לפי ההלכה של הדמוקראטיה החדישה, כל האזרחים שווים בפני החוק — ללא הבדל דת ולאום.

יתכן כי הדתיים היו מסכימים לכך. איר-לם ההתנגדות היתה דחקה חילונית. דויד בן-גוריון חבץ בתוקף כי מירשם התושבים יבחין בין יהודים ובלתי-יהודים — "מטע-מי בטחון". גם לא היה לו רצון לעשות זאת על-ידי תחבולה, בדרך הוצאת תעודות-זהות בעלות מספרים מיוחדים לבלתי-יהודי-דים. סימון כזה היה דומה יותר מדי לאות י' (J) אשר הנאצים היו מסביעים אותו בדרכוני היהודים. איש לא הציע להטביע בישראל את האות ג' בדרכונם של "גויים".

לפי שעה אין סיכוי שמפא"י תקדים את הבחירות לכנסת הרביעית.

בניגוד לדעת הפרשנים שסברו תחילה כי ביגיי גרם למשבר הממשלתי כדי לקבל תירוצ לפיזור הכנסת ולקביעת בחירות, נראה עתה כי כוונות ראש-הממשלה היו מעורפלות יותר. הסיבה הסבירה ביותר כעת: ביגיי סילק את הדתיים ויצר רקע של משבר רעיוני כדי לשכנע את הציבור בצורך במשטר של שתי מפלגות, בו לא יוכלו הדתיים להוות לשון-מאזניים מתמדת. צפה לנסיגה מצד ביגיי להחריף את מלחמת-התברות.

אלוף משה דיין יתפטר מצה"ל, יהפוך אזרח. אחרי שביגיי פקד עליו לשתוק כל עוד הוא חייל, מתגבשת בלבו של דיין ההכרה שקיום מעמדו המעורפל הנוכחי יזיק לקאריירה הפוליטית שלו ברגע מכריע. עד כה סבר דיין שכואי לו להישאר באופן רשמי חייל, כדי לא לוותר על עמדה אחת לפני שישיג אחרת.

אין אמת בשמועות שחלל דן ואחרון רמז יתפטר מ"סולל בונה". כתוצאה מפירוק הענק ההסתדרותי לחטיבות.

יכין-חק"ל תקים מפעל למקטין בפתח-תקוה. המפעל יפיק מקליפות הדדים תמצית חימית, שתשמש לייצור ריבות ומזונות אחרים. ההשקעה: שלושה מיליון ל"י.

מפעל "פלאום" בתרצליה יירכש על-ידי "תמאיל". מבין שלושת המתחרים, הצליחה קבוצה זו לשים את ידה על המפעל.

השוק האפור ישתלט בי שטח מוזון-המותרות. במקום למי סור ייבוא זה לייבואנים מונופוליסטיים, מסוג עמיק, במחיר גבוה, תעבור ה' ממשלה לשיטה של מיכרזים פתוחים, בהם יזכה מי שישלם שער גבוה יותר לדולאר.

חדשה טובה: מפעל הברוס של ים המלח, בו הושקעו 3,6 מיליון לירות, יהיה אחד ממפעלי-הפיתוח ה' מעטים שישא רווחים. השנה יגיע הייצוא שלו ל-1.8 מיליון ל"י.

להוציא את הכדורגלן נחום סטלמך לכל ימי חייו מהשתתפות בנבחרת ישראל בכדורגל — זאת תהיה ההחלטה ה' עיקרית של ועדת החקירה לבידור חרפת סוקי, המשותפת להתאחדות הכדורגל ולהתאחדות הספורט. החלטה זו, שתועבר, לאישור הוועד האולימפי, תתקל בהת' נגדות חמורה. לפני אישורה, עקב ה' ערבותן של קבוצות-לחץ שונות. ההחלטה תתקבל בעקבות העדויות החמורות נגד התנהגותו חסרת הולאיות של סטלמך בטוקי, שהושמעו על-ידי ראשי משלחת הספורט.

תיאטרון רבין חדש יקום בישראל, אם יגשים ליאו פולד את מה שהוא מבטיח לעשות במכתבים הרבים שהוא שולח לישראל. לדבריו הוא מתכוון להביא לכאן את הרווחים הרבים שצבר בשנותי' האחרונות במועדון סברה בניו-יורק, ו' לאגד בישראל לתיאטרון אחד את דזיגן ושומכר, ליאו פולד עצמו, חנה אהרני וכוכבים מקומיים אחרים.

בקרב תוכל לראות בבתי הקולנוע בארץ סרטים זרים, שגיבוריהם דוברים עברית. ב' מים אלה מסיימת עבודת השלמתו של מפעל סינרוניזציה חדיש, שמכונותיו הובאו מגרמניה וכבר נעשו נסיונות ראשונים בהתאמת קולם של שחקני תיאטרון ישראליים לסרטים זרים. הסרט המדבר עברית הראשון, מתוצרת המפעל החדש, יוצג בקולנוע גת בתל-אביב. אולם אין להניח כי רוב מפיצי הסרטים יעברו לשיטת עיבוד השפה המדוברת ב' גיבורי הסרטים. הוצאות הסינרוניזציה מיקרות את הסרט בבאלפיים ל"י, ומלבד זאת, יעבור זמן רב עד שהקהל יתרגל לשמוע את בריגייט בארדו או רומי שניידר שופעות אמרות אהבה בעברית.

צפויה לך עונת קולנוע גרדשת סרטי ענק. כאשר תחל העונה, בעוד שבועות מספר, יקרינו אולמי הקולנוע בתל-אביב את מיטב הסרטים הנבחרים שיוצרו בעולם בשנה האחרונה. קולנוע חן יפתח את

העונה בהצגת סרטו של מייק טוד ב-80 יום מסביב לעולם; במוגרבי יוצג הגשר על נהר קחאי; עשרת הדברות יוצג בעת ובעונה אחת בשני בתי-קולנוע. כמו כן יועלה מחדש סרטו הענק של צ'ארלי צ'אפלין, הדיקטטור הגדול, כנראה בקולנוע תמר.

צפויה לך עונת קולנוע גרדשת סרטי ענק. כאשר תחל העונה, בעוד שבועות מספר, יקרינו אולמי הקולנוע בתל-אביב את מיטב הסרטים הנבחרים שיוצרו בעולם בשנה האחרונה. קולנוע חן יפתח את

העונה בהצגת סרטו של מייק טוד ב-80 יום מסביב לעולם; במוגרבי יוצג הגשר על נהר קחאי; עשרת הדברות יוצג בעת ובעונה אחת בשני בתי-קולנוע. כמו כן יועלה מחדש סרטו הענק של צ'ארלי צ'אפלין, הדיקטטור הגדול, כנראה בקולנוע תמר.

שערורית הקיסנות: מכרה

בראשית היו קיסנות המחצלות ליד נמל תל-אביב — כמו בסרטי אינדיאנים עתיקים מאולפני הוליווד של 1936, או כמו במעבדות 1950. מורי עירית תל-אביב היו פולשים לשפת-הים שמתחת לבית הקברות המוסלמי, בצפון העיר. מצויידים בתקציב עירוני ומוזיונים ביהדות-ברזל ופטישיזם, היו מגדירים את השטח, מותחים יתרים, מקימים קירות-מחצלות ובונים עיר עברית חדשה על גבעות החול.

הילדים, שהיו באים בעקבותיהם, היו בניהם של החלוצים. עם מכנסים קצרים וגופיה לבנה, היו יורדים בוקר-בוקר אל שפת הים, מתרחצים שעה, משחקים שעה, מעסים פלסטינה ובונים ארמונות חול. האחות בשמלה הירוקה היתה עוברת ביניהם ומשגיחה על הנקיון ועל הסדר. המורים היו עוררים להם להכין את שער ריהם, המורות היו מותחות את מפותחיות היד בעלות הכפתורים השחורים: "מי יבנה יבנה בית בתל-אביב?" והילדים במכנסים קצרים וגופיות נהנו מאד.

בניהם של חלוצי-החולות היו כבר פחות חלוציים. קיסנות המחצלות נעלמו. גושי לכלוך ואדיס-רחון תפסו את מקומם על שפת-הים. המורים לא האמינו עוד במשכורת העירונית, פנו לייסד בעצמם קיסנות משלהם. "נופש על שפת-הים!" הכריזו האחד, כשהוא מחלק רבבות עלונים מודפסים בהפסקות בין הלימודים. "שחיה בהר" רכת מצילים מוסמכים! הודיע השני בשמחה לכל הורה שדאג לחינוך הגופני של ילדיו, באשר הוא שם.

בשנה הראשונה היתה התעמולה שקטה. המורים הקימו לעצמם סככות-יוטה על חוף ימה של בתים, שכרו לעזרתם מורים אחי רים, שילמו כמה עשרות לירות לבוגרי שישיות ושביעיות בבגדיים והובילו את הילדים מבתיים לקיסנה בכל בוקר, ומן הקיסנה לבתיים בכל צהריים.

העסק היה משתלם מאד. כל ילד שילם כמה עשרות לירות וזכה תמורתם בחצי יום חופש מברא, ברחצה בים הפתוח, בלימוד שחיה, במשחקים עם בני גילו בסביבה חינוכית ובניתוק זמני מהרחוב על כל מוראותיו: המכונית הדורסנית, הי אבק והזוהמה. ההורים זכו גם הם: במשך מחצית היום היו פטורים מן הדאגה המתמדת לילד הפנוי במשך כל שעות היום מלימודים. כששילמו בעד החזקת ילדם בקיסנה היו בטוחים כי הוא נמצא בידים נאמנות. הקיסנה המודרנית היתה הפרוודור למחנה הצופי בכיתות הגבוהות של בית הספר העממי, או למחנה העבודה בכיתות

מי חתם? רפאל הלפרין, שזנח את מקצוע ההאבקות המקצועית ועבר לענף מכונני-היפוי והכוח, שולח את ידו בקיץ במקצוע נוסף: קיסנות הילדים. השנה הוא פירסם כי מרכז המורים והנגנות אישר קיסנותיו: מנהליו הסתחררים של תיאטרון המרכז חתמו על ההסכמים אתו.

במדינה

עתונות

כותרת השבוע

בהבוקר, מעל לידעיה של הכתב גרשון הנדל: "ב.ג. — ראש הממשלה ושר הבטחון, הדתות, הסעד, הרוואר ומ"מ שרה-חוק".

מפלגות

דו-קרב לאור השמש

על הקו היה סופר חרות, שלמה גקדימון. "קיבלנו את מכתבו של מר שמעון פרס אליך", הסביר למשה שרת. "הייתי רוצה לדעת מה תהיה תשובתך עליו".

משה שרת לא האמין למשמע אונגו. "מר פרס מסר את המכתב שלו לפירסום?" שאל בחוסר-אמון.

כשנענה לחיוב, החל להגיב במלים גרי גוות. אולם מיד עצר, הסביר כי ימסור את תשובתו המנוסחת לעתונות למחרת היום.

"לבו בידיו". כך החל השבוע סיבוב חדש בדו-קרב הדרמטי בין שני עסקי-מפי"א. הוא היה הרבה יותר חשוב מאשר ההתכתשות על אות ההגנה.

אם ישנם שני אנשים במדינה שאינם טובים לים איש את רעהו אפילו בראיה, הרי הם משה שרת ושמעון פרס. שרת בן 64 ופרס בן 34 אינם מייצגים רק שני דורות שונים, אלא גם שתי רמות תרבותיות שונות.

שרת, בן רוסיה, ופרס, בן פולין, גדלו שניהם מגיל צעיר בארץ-ישראל. אך תוצאות חינוכם היו רחוקות כרחוק מרחק מן המערב.

שרת, קורא ספרים וכותב ספרים, הוא בלי ספק אדם תרבותי מאד. השכלתו אינה עמוקה במיוחד, אך מתפשטת על שטח רחב. במשך שנים ארוכות של עיסוק דיפי-לומטי, בהן נפגש עם גדולי העולם, קיבל ליטוש חיצוני שהפך אצלו לטבע שני. הוא רגיש מאד, נוקשה מאד ואפילו יהיר — אך איש לא האשימו עדיין בחוסר טאקט או דו-ראק.

פרס הוא ההיפך הגמור. הוא המוצר החינוכי של המפלגה אשר שרת נמנה עם מייסדיה. הוא גדל בדרך העסקנות האפורת, הצטיין לראשונה במאבק-התככים שהשליט את מפא"י בקרב תנועת הנוער העובד. אמר גם טוען פרס כי היה תלמידו וחביבו של ברל כצנלסון, אך מאחר שטענה זו הושגה מעד אחרי מותו של המנהיג הקשיש, לא ניתן הדבר לבדיקה.

כוחו של פרס אינו בהשכלה או ברמה התרבותית. הוא טמון בתכונה מיוחדת, המציגת את גדולי הפרסומת האמריקאית: הכשרון להיראות כנים ומשכנעים גם בשעה שהם מוכרים סחורה מפוקפקת מאד. מי שמאזין לדברי פרס בחוג מצומצם, אינו מתרשם מרוחב תפיסתו או מברק אישיותו, אלא מכונות דבריו האפורים והשיגוריים. "הוא נושא את לבו בידיו", אמר עליו פעם עתונאי אמריקאי סקנני.

פרס חושב את שרת לעובר-בטל. שרת חושב את פרס לפרח מן הרחוב.

בעיטה לפני המיבצע. שמעון פרס היה הרוח החיה בקנוניה הגדולה, שסילקה את שרת מן הממשלה. יחד עם משה דיין, אהוד אבריאלי וטדי קולק, שיכנעו את ביגלי ערב מיבצע סיני, שנוכחותו של שרת רק תפריע — ואולי גם שאין כל טעם לתת לשרת חלק בעלייה-הפנה העתידים. הם גירשו את שרת בבוסת-פנים, כשם שגירשו קודם לכן את פנחס לבון מתפקיד שר הבטחון. שתי הקנוניות היו אות אזהרה: לא רק לגבי כוחה העולה של קבוצת המנהלים, אלא גם לגבי שיטת עבודתה.

ברגע שסולק שרת, חוסל למעשה משרד החוץ כגורם מנחה, הפך לשרות דואר דיפי-לומטי, בו ממלאים השגרירים תפקיד של דוברים. המדיניות נקבעה על-ידי ביגלי, בוצעה על-ידי שמעון פרס.

מאז מנהל פרס למעשה את המדיניות יש-ראל — במידה שיש דבר כזה. למורת רוחה של גולדה מאיר, שרת-החוץ הרשמי, המתנגדת מזה שנתיים על סף ההתפטרות, אירגן פרס מאחורי גבה את פרשת מטוסי-הנשק ומיבצעים רבים אחרים, שלא נודעו לציבור הרחב. ומכיוון שפרס הוא איש מוגבל מאד, בעל מחשבה שיגרנית והבנה מועטה בעניני אומות זרות והיות העולם, נשארה גם המדיניות הישראלית כזאת.

...יכולתי לאכול אפילו מאה מנות גלידה שאמא מכינה. זה נורא טוב, כי היא משתמשת אך ורק באבקת גלידה ויטה.

ויטה

אבקת גלידה

וניל * שוקולדה * מוקה * והמינים החדשים שקדיים ותות שדה

יותר קל עם אונברטל

צ'ל'נוע

זוככי שמש, גשם ושמשיות מחירים נוחים

תל-אביב, רח' הרכבת 50 טל. 5909

פדסי פיוס

מפעל הפיס

הזכיה הגדולה

נוסף

לפרס הגדול של 30,000 ל"י ולשני הפרסים הנוספים של 10,000 ל"י, כלי-אחד, יוענקו פדסי פיוס לבעלי הכרטיסים שמספריהם סומכים למספרים שזכו בפרסים הנ"ל.

פרטים בתכניה שאפשר להשיגה אצל כל מוכר כרטיסים מפעל הפיס.

30.000

500

250

453874 453875 453876 453877 453878 453879 453880

מי מבקש? מי אחראי? מי מרוויח? הזהב בחול

הכחשות נוספות תבואנה כנראה בזמן הקרוב. אחת מהן קשורה בהבטחת הפרוט פקט של קיסנת שמשון: "ילדים מקיימת שמשון יבחרו לתפקיד כוכב בסרט עלילתי שיופץ בקרוב". אף לא אחת משתי חברות ההסרטה הידועות במדינה אינה יודעת על סרט כזה, ועל כוכבים שהיא תזדקק להם ותבחר אותם מבין ילדי שמשון.

★ ★ ★

טומיקיטנה

לא היה כל ספק כי כמו כל עיסקותיו המפוקפקות האחרות של תיאטרון תליל, העושה ביוס תוך ניצול שם מרכז המורים והגננות, היה גם עיסקת שמשון עיסקה מורה ביותר. בזכרון הדברים שנחתם כיניהם הבטיחו לוריא וארז להלפרין כי יערכו מסכת עתונאים מיוחדת לפרסום הקיסנה, ואף ישלחו הודעות מיוחדות לחברי העובדים במרחב תל-אביב כדי לארגן את ילדיהם בשורות הקיסנה המשותפת.

שאר הקיסנות הגדולות, קיסנת נופש של המורה החתיק מיכאל ספיר, קיסנת ספורט ויס של יהושע ירון ואריה פריד, הכדור והים של מפעל טוטו-דורגל של ידיעות אחרונות וקיסנת תלון בהרצליה נפגעו מאד מכרזיו הצעקניים של הלפרין בכותרת מרכז המורים. אחת הקיסנות, ספורט ויס, נאלצה אף להתאחד עם שמשון, נושאת עתה את השם המשותף: שמשון, ספורט ויס.

אך עיקר השערוריה והעניין הציבורי שפה לא היה טמון בהתחרות המסחרית הפרועה שבין הקיסנות, ואף לא בשמו הטוב או הרע של מרכז המורים והגננות שהמליץ או לא המליץ על קיסנת שמשון. שרש הרע הוא בעובדה כי כל אחד יכול להקים לעצמו קיסנה, להכתיר את עצמו ככריזמה הלל ושבח ולאסוף אליו מאות ילדים מבלי שהיו לו אפילו מינימום הכשרון והיכולת לעשות זאת. אם לא יפעיל משרד החינוך והתרבות פיקוח מדויג ובטחוני מעולה ומידי על עשרות הקיסנות הקטנות והגדולות הפזורות לאורך חוף-ימה הארוך של מדינת ישראל, עלולה המדינה להודעוץ באחד הימים למשמע הודעות על אסונות ופגעים העלולים להתרחש בקיסנות-ילדים הפועלות ללא כל פיקוח והשגחה ממלכתיים, חלקם על שפת-הים ממש.

וגרוע מכך, הנזק החינוכי העלול לפגוע קשות בילדי-הקיסנות, בהיותם נתונים, לעתים קרובות, לפיקוח מדריכים חסרי כל נסיון ובקיאות בהדרכת ילדים.

להגנת זכויות מקצועיות — בביוס, הנ בניהול תיאטרון בעל ערך חינוכי מפוקפק, והן בקיסנות.

★ ★ ★

הגנבר ניסה, המזכיר מכחיש

רפאל הלפרין חשב אחרת. במשרדו שבמכון וונס בצפון תל-אביב, העוסק בחיטוב נשים, הוא החזיק את זכרון-הדברים המקורי שחתם עם נציגי תליל. זכרון דבריו זה הודפס על טופס רשמי של מרכז המורים והגננות, שמוספר בתאריך 8.5.58 במספר שוטף 7/587/37658. התחומים על הטופס, האמרגנים הפרטיים לוריא וארז, בעליו האמיתיים של תיאטרון תליל. כיצד הגיע טופס רשמי של מרכז המורים והגננות לידי לוריא וארז? זאת לא יכול היה שלום לוי להסביר. כשניסה לטעון בפני אחד ממנהלי הקיסנות שפנה אליו, כי האחריות לכך היא הגננת לאה גיחון, איימה זו בהתפטרות.

הלפרין החזיק בידי הוכחה אחרת להצ' דקת מעשיו. "הורים נכבדים וילדים חביבים", קרא כרוז אחר לילדי תל-אביב והר' ריהם, "אנו שמחים להביא לידיעתכם כי התקשרנו עם מר רפאל הלפרין, מנהל קיסנת-שמשון הידועה, בדבר הפעלה משותפת של קיסנה זו שהיא המעולה בארץ... אנו ממליצים בפניכם על קיסנת-שמשון ומבקשים מכם להביא המלצה זו לידיעת כל מכריכם וידידיכם. בכבוד רב, מרכז הסתדרות המורים והגננות."

"שלום לוי בעצמו עבר על הכרוז הזה, אחרי שגנבר המרכז אברהם כהן, ניסח אותו", מספר רפאל הלפרין, "אין הוא יכול עכשיו לבוא ולהכחיש את עצמו בהתחנות".

אולם לא רק שלום לוי חייב היה להכחיש את עצמו, כששערורית המלצת או אי-המלצת מרכז המורים הגיעה לשיאה, וכשמורים נרגזים הדפיסו כרוזי מחאה נגד המרכז ומזכירו, הבמאי הצעיר דן קידר, מי שביים הצגות אחדות בתיאטרון תליל, דרש גם הוא הכחשה. "יצאתי באחד הימים לרחוב ומצאתי את שמי על מודעותיו של הלפרין כמדריך אמנותי", סיפר השבוע קידר, "פניתי מיד ללאה גיחון, והיא הפנתה אותי ללוריא וארז. הם הציעו לי 200 לירות לחודש תמורת עבודתי. לא הסכמתי, אך שמי נשאר על לוחות המודעות."

להלפרין היה הסבר גם על כך: "מנהלי תליל אמרו לי שדן קידר יביים בקיסנה שלי. הם אמרו ואני הדפסתי."

רבבות ילדים הסתובבו השבוע על חופי ימה של הארץ — מבלי שהחזק יבטיח את הפיקוח הבטיחוני המוסמך... מודעות ענק ושמות מצלצים מושכים את ההורים בטענות שבחלקן הן כוזבות — ובשמו הבלתי-מוסמך של מרכז המורים והגננות נעשים, "ביוס" פרטיים ללא פיקוח ציבורי.

הגמנסיה. היה זה חינוך טוב לספורט, חיי חברה ולימודים.

★ ★ ★

סנדרר ופדגוג מוסמך

בימים בהם פינתה המודעה הקטנה את מקומה למודעה הגדולה והגדולה פועל הפיס נזקקות כבר למכונות עירובל חשמליות, יצאה גם קיסנת הנופש למרחב העת-החדשה. אפילו בקבוקי הספוג שי חולקו חינוס בכמה קיסנות בשנה שעברה, לא יכלו עוד לשמש גורם מכריע בתעמולה לקיסנה הטובה ביותר. יחד עם דוכני האספרט ובתי-הקפה של נערות-החורב ברחוב דיזנגוף, נראתה הקיסנה כמקור רחמים מבטיח, לאותם רצו להניח את כספם על קרן מפעל חד-פעמי, לקיסנת הקבוצות של מורי התעמלות וחיילים, נוספו סככות יוטה נוספות. ההרשמה התנהלה בשיטות פרסומת אדירה, כששמות מפורסמים של אלילי כדורגל כמו חודורוב ושייב גלור או אריק מחקה החיות מגויסים לעזרה. מר-דוד-ענק ברחובות הועיקו את ההורים למשרד-הרישום, רבבות עלונים נשלחו לכל בית בכל רחבי ישראל, שילד בגיל הקיסנה גדל בין כתליו.

כדי להקים קיסנה בישראל, אינך נזקק לשום אישור ממשלתי או אחר. כל מה שעליך לעשות כדי להקים קיסנה ולמלא את קופתך בעזרת המצאה ישראלית זו, הוא לקנות כמה שקי יוטה, לתקוע יחידות בחלקת-אדמה שתחכור בכסף ממוצעת בת ים או הרצליה ולהזעיק לעזרתך את שופרות התעמולה שאתה יכול להזעיקם.

שום חוק או תקנה ממשלתית אינם מונעים משום אדם לעסוק בהדרכת ילדים במשך חודשי הקיץ. שום תקנה אינה מונעת ממנו להכריז על עצמו כעל "פדגוג מוסמך", או "כוחות הרואה מעולים", הוא יכול להיות סנדלר, חיט או פקיד-בנק בחופשה, אין זה משנה: מקור ההכנסה החדש והבטוח עומד לרשותו, ללא כל הגבלה. ההורים לא נשאר אלא לסמוך על כושר אבחנתם ומידת ידיעתם את השפה כשהם בוחרים ובודקים את המודעות הישונות, הם מחליטים בעצמם אם לרשום את ילדם לקיסנה זו או אחרת. כמו בכל עיסקה מסחרית אחרת, יש להם רק שתי אפשרויות: להיכשל או להצליח.

★ ★ ★

אינו צריך ואינו רוצה

השנה פינו בקבוקי הספוג בקיסנה את מקומם לתיאטרוני הילדים. הראי שון, תיאטרון תלון של הבמאי מנחם גולן, הקים קיסנה לעצמו באחד מבתי הספר של המושבה הרצליה. יחד עם אוריאל אופק, עורך דבר ילדים, אסתר סופר מקול ישראל, הבמאי חיים עינב, הצייר שלמה יורני, הקדנים אברהם דוד ונעמי חיינה, המנצח קונרד מן והמלחין

עמואל זמיר, הבטיח גולן לציבור ההורים המסור, פנימיה מסודרת עם אס-בית מסורה, שש ארוחות ליום, חינוך דרמטי ומוסיקאי של שבועיים ימים בכל מחזור, רחצה בים ובילוי נופש מתוכנן. לריכוז הקיסנה והנהלתה התחבר גולן עם המורה הרמתי-גני חיים כהן, מי שריכוז בשנים האחרונות את קיסנת-שמשון של רפאל הלפרין.

רפאל הלפרין לא טמן ידו בצלחת. הוא מיהר להתקשר עם מנהלי התיאטרון המת-חור, תיאטרון תליל, של מרכז המורים והגננות, הציע להם עיסקה מסחרית: תיאטרון תליל יתן את שמו לקיסנת-שמשון, תמורת פרסומת עצומה והמונית שיתן הלפרין לתיאטרון. סוכני התיאטרון, שיר שמו את הילדים לקיסנה, יקבלו את אחוזי הקומיסיון המקובלים תמורת שירות כזה בכל ענף מסחרי מקובל.

לעיסקה מעין זו, עם תליל, היה יתרון נוסף, גדול יותר משמו של התיאטרון הכושל: תליל הוא תיאטרון של מרכז המורים והגננות. החווה אתו נתן להלפרין את האפשרות להשתמש בשמו של האיגוד המקצועי של מורי ישראל למטרותיו. כך, ימים אחדים אחרי שנחתם החוזה עם תיאטרון תליל, הודיע רפאל הלפרין, מי שהיה אלוף העולם בהאקנות, לציבור לקוחותיו: "גורען לילדים, קיסנת שמשון. שיתוף תליל, תיאטרון לילדים. בהמלצת הסתדרות המורים והגננות. בהנהלת רפאל הלפרין."

השערוריה שקמה, החרישה את המולת ילדי כל הקיסנות גם יחד. בעלי הקיסנות המתחרות מיהרו למרכז המורים. הם נתקלו במשרדיו בהכחשותיהם הנמרצות של עסקניו ושל שלום לוי, מזכיר הסתדרות המורים בראשם: "נציגי התיאטרון לילדים של מרכז המורים חתמו על הסכם עם מנהל קיסנת שמשון בדבר מתן פעולות אמנות ותרבות בקיסנה", הודיע מרכז המורים בבטאנו הד החינוך, שכמעט איש אינו קורא אותו: "על ההסכם חתמו נציגי תליל ולא מרכז המורים, שמטעמים שונים אינו צריך ואינו רוצה להיות שותף להסכמים ממין זה. כמו כן לא המליץ מרכז המורים על שום קיסנה לילדים. קיסנת-שמשון לא היתה רשאית להשיג תמס במודעות בשם מרכז הסתדרות המורים..."

בשום מקום אין זכרון-הדברים מסביר את השאלות המתעוררות בלב הציבור:

● כיצד מקבל על עצמו מרכז המורים והגננות, במישרין או אפילו בעקיפין, את ריות חינוכיות, מוסריות וציבוריות לקיסנה שאין לו שום שליטה עליה ושום פיקוח בה — וזה בצורה העשויה לעורר אצל ההורים את הרושם שיש פיקוח זה.

● האם משהו — המרכז עצמו או אנשים פרטיים שניצלו את שמו — הרוויחו כסף מעיסקה מוזרה זו, וכיצד.

● מה בכלל ענינו של המרכז — גוף

מי משלם? רבבות הורים נזקקו גם השנה למוסד הישראלי האופייני: קיס' נות הקיץ. בעוד שרק קיסנות אחדות הן בעלות מסודרת והנהלה פדגוגית מתאימה, מקיימות משרד חופש חינוכי לילדים, תמורת תשלום הוגן, מנצלים בעליהן של עשרות קיסנות קטנות בכל רחבי הארץ את העדרם של כל חוק או תקנה ממלכתית, עושים בשטח הפקר זה כבתוך שלהם. משרד החינוך והתרבות אינו מפקח על פעולת הקיסנות — לא מבחינה חינוכית, לא מבחינת היגיינת הילדים ואף לא מבחינת גובה התשלום והשירותים החייבים להיתן תמורתו (למשל: מספר הקיסנים לכל מדריך).

(המשך מעמוד 6)

מועמד או כלי ריק. בשעה שפרס התבסס בתפקידו החדש, נשאר שרת בחוק. המנהלים לא הסתפקו בסילוקו מן הממשלה. הם דאגו שלא ייבחר כחבר בהצעת החוק והבטחתו של הכנסת — כך שראש הממשלה לשעבר נמצא בדרך נמוך יותר מאשר עסקני מפלגה אפורים כמו מאיר ארגוב ויונה כסה. שרת נסע לשליחות בלתי-חשובות, כתב מכתבים למערכות עתונות והגיע למצב בו הוא מקבל בתודה הזמנה לנאום בפני כמה עשרות חברי מפא"י בסניף נידה, לפני ה"חוכנית האמנותית".

אולם שרת לא האמין כי הוא מחסול. כמו כל עסקני מפא"י החשובים, היה גם הוא בבעיות הירישה. אם יצטרך ביג"י להשמיט מידיו את רסן השלטון — מי יבוא במקומו? כל עוד לא הספיק ביג"י למנות את דיין, פרס ושות' לשרית-ממשלה, נשאר שרת המוע"ד הסבעי לתפקיד ראש-הממשלה במקרה של ירידת ביג"י מן הבמה. לפס אין שום עורף פוליטי. אשכול הוא אדם אפור מדי. לבון, על אף מסעו הנמרץ בועד הפועל של ההסתדרות לרכוש את אהדת הקהל (על-ידי מלחמתו בדוקנים של טולובונה וי

כל זה היה ידוע, כמובן, למחלקי אות-ההגנה. אולם הם החליטו להתעלם מכך כי מיד, בעוד שמסרו ללוי אשכול את האות מס' 3, ונתנו לביג"י את התפקיד המרכזי בטכסי חלוקת האות, לא הזמינו את שרת לשום טקס, לא כמחלק ולא כמקבל. רק אחרי שנגמרו כל הטכסים העיקריים, שלחו לו שאלון שיגרת, בו נתבקש להודיע מדוע, לדעתו, מגיע לו אות ההגנה.

תשובתו של שרת היתה מלאכת-מחשבת — אות לכן כי בשטח זה, לפחות, הוא עולה עד לאין ערוך על יריביו. כתב הוא לסגן אלוף אורבך, הממונה על עניני האות במשרד-הבטחון: "אני מוכיר, אך חוקה עליך כי קצין צה"ל אתה ממלא באמונה אחרי ההוראות של הממונים עליך, ולא אשמך היא שגפל בחלקך לעשות מעשה המוכרח להי"ראות בעיני כל יודע-דבר כתמוה ואף כמגוחך".

אחרי שהטיל את כל האחריות על שני ה"ממונים" — שר-הבטחון ומנהל משרד-הבטחון, מנה שרת בקצרה את זכויותיו למען ההגנה (כולל הנהגת כיתה של בחורים ובחורות אחת ברחוב היהודי בעיר העתיקה במאורעות 1920), ציין כי הטופס לא יספיק למנון כל הזכויות. "בין כה וכה, כיון שקבלת אות ההגנה אינה חובה, אלא זוהי זכות — הריני מחתר על זכות זו כשהיא מוצעת לי ככה... מבחינה ציבורית חלילה לי, עליי קבלת אות-ההגנה, לחפות על נגע השכחת ההיסטוריה..."

"ראגה עמוקה בלב..." כשנודע סירובו של שרת ורקע המעשה, התעורר במפא"י גל של אירצון עצום. גם העסקנים ששתקו כאשר גורש שרת מן הממשלה, נר-גזו נוכח העלבון. בן-גוריון עצמו מיהר להי

סוג. הטיל — כדרכו — את כל האשמה על פרס. פרס כתב מכתב נכנע לשרת, שכלל לא פנה אליו, הסביר את הנהגת לפיו חולק האות, ושהיה בדיוק מנוסח כך שאי-אפשר היה לשחף את שרת בחלוקת האות.

אם פרס לא יכול היה להתחרות בשרת בבוא הכתיבה, הרי ניצח אותו בזריזות: הוא מסר את המכתב לפרסום עוד לפני שהגיע לשרת. היה זה נצחון טאקטי אופייני לאיש שזכה לכינוי "שמעון פרסומת" — כי העתונים פירסמו את תלונת שרת לפני שהספיקו לפרסם את תלונת פרס.

הפעם ענה שרת בסיגנון חריף עוד יותר, הוכיח כשרון יפה להלביש עלבון אישי בניסוח עדין. "פרשת אות ההגנה... אינה כלל ענין צבאי או פקידותי, אלא זהו ענין בעל אופי ציבורי מובהק". אחרי ששלל את סמכות הממשלה לטפל בענין זה ולחוקק בו תקנות של נוהל, הוסיף משפט של בן-א"י שיי: "אין לדורש כלל מהפקידות של משרד-הבטחון, בכלל זה ממנהלו הכללי, את מידת הבקיות בתולדות העבר, אף לא את מידת התחושה הציבורית, אשר בלעדיתה קשה היה להימנע בפרשה זו מתקלות ומעולות".

כך האשים את פרס אישית בבורות ו"בחוסר דרך-ארץ". הוא לא הסתפק גם בכך, הנחית את המכה המוחצת על כל ממלכתם של ביג"י ופרס: "הטיפול של משרד-הבטחון... מגלה רקע של מידות ונימוסים, מושגים והרגלים, המוכרח לעורר דאגה עמוקה בלב כל אזרח בעל הכרה".

מיניסטריון האמת. מעולם לא ניתן פרסום גלוי כך למלחמה הגואשת של קבר צת העסקנים החתיקים במפא"י נגד כת המנהלים של ביג"י. מעולם גם לא הגדיר מנהיג מפא"י במלים כה חריפות את האופי הנפסד של כתיבת-הצד של ביג"י — אופי שתואר עד כה רק מעל עמודי העולם הזה. אם ביקש ביג"י לנקום בשרת, הרי נכשל. הפעם יצא שרת בכירור כמנצח מן המערכה. גישא המדינה הציע לערוך בביתו טקס מיוחד בו יוענק לו האות, בנוכחות ביג"י. עתוני מפא"י פירסמו בהרחבה את דבריו. גם לצד בור הרחב הוכיחה הפרשה כי אין להשחת

• בין השאר על כך שבווד להקמת מוזי-און להגנה בביתו של אליהו גולומב, שבד-רות רושילד בת-לאביב, לא הוזמן ביג"י להשתתף, בעוד ששרת תופס בו מקום מרכזי.

איש-ההגנה שרת
אותות ומופתים

תנובה). עוד לא הגיע חזרה לליגה הממשל-ית. בהעדר מתחרה בתוך מפא"י, נשאר שרת לפי שעה מועמד יחיד לירישה — לפחות עד לבחירות הבאות, שיביאו לממ-שלה את דיין וחבריו.

לכן לא היה זה מקרה כאשר החליט פרס — ויש לשער: בידעת ביג"י — להשפיל את שרת השפלה נוספת, כדי להציג בפני הציר בור ככלי ריק שאבד עליו הכלה. זוהי משמעותה הפוליטית של פרשת אות ההגנה.

"מעשה תמוה... מגוחך..." עד שלב מאוחר מאד בחייו, לא התעניין ביג"י בעניני בטחון. כך באמצע שנות ה-40 הבין לפתע כי עמדת-הבטחון היא עמדת-מפתח פוליטית מרכזית, ושאלן להפקידה בידי מתחרים.

אולם 25 שנה לפני כן, כשנוסדה ההגנה, היו הפעילים העיקריים אנשי קבוצת הנימנוי-סטים: ארבעת הגיסים אליהו גולומב, דוב הור, שאול מאירוב (אביגור) ומשה שרתוק. גולומב והור עסקו בעיקר בצד המעשי, שרת התרכז יותר בצד הפוליטי. אך אין ספק ש-היתה לו יד רבה בצמיחתו של הארגון.

את רמתו של השר-לשעבר עם רמתו של פקיד, ולו אף גבוה, מאנשי-המנגנון.

אולם גם סיבוב זה לא יהיה האחרון. כל עוד יישאר ביג"י בשלטון לא תהיה בו דריסת-רגל למשה שרת. ובעוד שביג"י יכניס בהדרגה את אנשי-החצר שלו לעמדות-המפתח הממלכתיות, יישמש המסע להשפלת שרת.

בספרו המעורר-הלחלח של גיורג' אורי-חל, 1984, תואר שלטון המקיים מיניסטריון מיוחד לתיקון האמת — משרד המתאר את הקצרים לפי ההנחיות המשתנות של השלטון העיברי. בארץ קיים נוהל דומה. אחרי שנעשה הכל כדי למעט את דמותם של חיים ארי-לזרוב וזאב זיבוינסקי, להכניש את חלקם של לוחמי המחתרת במלחמת-השחרור נגד הבריטים, רק טבעי הוא שנעשה ניסיון דומה גם כלפי משה שרת — שהוא עצמו אחד האחראים לקיומו של מיניסטריון-אמת זה בישראל.

משטרה

הנושים פנו לאשה

שלושה חודשים אחרי ששם קץ לחייו בכדור אקדח-השירות שלו, קיבלה אשתו של מפקח ראשון משה הידנה את דמי ביטוח החיים של בעלה: 4000 ל"י.

בבתיים של כמה קציני וסמלי משטרה היתה השמחה רבה, כשנודעה חדשה זו. "עכשיו נקבל מאשתו של הידנה את ה"כספים שנשאר חייב לנו ביום התאבדותו". אמרו חבריו לעבודה של קצין התשלומים לשעבר במחוז תל-אביב. גם פרקליט מחוז תל-אביב היה בטוח, כי יצליח לקצר את התהליכים המשפטיים שפתח בהם, אחרי ש-

הטיל עיקול על רכושו של הידנה, שהש-איר אחריו גרעון של 3800 לירות בקופת המחוז.

אשתו של הידנה חשבה אחרת, סרבה לשלם את חובות בעלה. "אני לא יודעת מכלום", אמרה לקצינים ולסמלים שלא הניחו לה אפילו לרגע, "אני לא רוצה לשמוע על זה".

ערים עי הדוכן. ממקור בלתי-רשמי באה עזרה גדולה לשרה הידנה. "מי ש"הלחה כספים להידנה, או נתן לו ערבויות להלאותיו, עבר על תקנות המשטרה". הודיע בהחלטות לפיקודו מפקד מחוז תל-אביב יואב פלג. "אני עורך עכשיו חקירה ונאנקוט באמצעים נגד אלה שעברו על התקנות".

הרמו היה ברור. מפקד המחוז, שחיפה במשך שנים רבות על מעשיו הבלתי-חוקיים של פיקודו ושמינה שני קצינים מנאמניו לטשטוש תיק החקירה, איים ב"מפורש על נשיו של הידנה לבל ינקוט נגד אשתו בצעדים חריפים מדי, העלולים להביא את הפרשה כולה לבירור משפטי. הנושים לא נרתעו. היו ביניהם כאלה שלא ידעו כלל כי הם ערבים להלאה של הידנה, כמו השופט נעים, שמצא את שמו ברשימת הערבים לקצין התשלומים בסניף חשען. נעים דאג שלא עבר, איפוא, על התקנות. אחרים בין הנושים היו בעלי גב משטרתי איתן מכדי שיבהלו מאיומו של פלג. בראשם עמד אלי דקל, ראש מחלקת שיטור ותפקידי-מטה במטה הארצי של המש-טרה. כשהם נהנים מחסותו של דקל, ש-הידנה נשאר חייב לו 3000 לירות, התכנסו השבוע הנושים לאסיפה כללית. הם הטי-לו על באי-כוחם, עורך-הדין רפאל הורני-שנין, לפעול כחוק על מנת לגבות את חובותיהם, אפילו בעזרת בית-המשפט.

אם יעמדו נשיו של הידנה על דוכן העדים ויספרו על הדרך בה נוהל משק הכספים של מטה מחוז תל-אביב, יצטרך להגן פלג מפשעו בעצמו בתקנות, כדי כנראה לא על משרתו של בןי הממשלה החמורה, כי המחוז שבפיקודו מתנהל בניגוד לכל תקנה משטרית הנמצאת עדיין בתוקף.

דת

הנערה מגבעת השלושה

כמה צעירות אלמוניות הפכו השבוע לסל-

עיי-מחלוקת ממלכתיים. אחת מהן היתה ה-צעירה מאחד ממשרי השומר הצעיר, בת לאם נוצריה ואב יהודי, שעמדה להתגייס לצה"ל, אך לא הוכרה כיהודיה מבחינת החוק. למחרת, עתון מפלגתו של שר הפנים, הוסיף השבוע סיפור שני, שגם הוא סיפק מיד חומר דלק לויכוח הגדול של המשבר הממשלתי, הובא כראיה בידי שר-הפנים להצדקת עמדתו.

אולם סיפורה של גליה שמבוביץ, חברת משק גבעת השלושה של הקיבוץ המאוחד (אחדות העבודה), הוא הרבה יותר מסובך — כשם שהבעיה, שהיא גילמה אותה, היתה מסובכת.

"יהודים בקיבוץ — אינם יהי" "הסיפור שהוסיף בלמרחב פרש את פרשת סבלה והמכשולים שעמדו בדרכה של חברת קיבוץ, בת לאם נוצריה, שרצתה להינשא לאחד מחברי המשק. גליה שמבוביץ, צעירה (18) נמוכת-קומה ובלונדית, הגיעה לקיבוץ גבעת-השלושה לפני חשעה חדשים.

יחד עם אבי המשפחה היהודי, אמה הנוצ-ריה ושני אחיה הצעירים, עלתה גליה מפו-לין. אחרי תקופה קצרה גימולו אותה, ואילו היא התעצרה בחיי המשק, ושלחה לסמינר הקיבוץ-המאוחד באסעל, למדה עברית, שם עה הרצאות על בעיות הארץ, עבדה בקיבוץ במסגרת ובגן, הפכה לישראלית לכל דבר.

גליה הרגישה את עצמה כבת לאומה ה-ישראלית. אולם כאשר החליטה להינשא לבן-המשק, ופנתה לצורך זה למשרד הרבנות בפתח-תקוה, התברר לה כי הרגשתה אינה מכניסה אותה תחת כנפי הדת היהודית. "למרבית התמהוין", כתב למרחב, "סרב הרב המקומי להשיאה ולגירה". לדברי מר-חב ולדברי גליה עצמה, נבע סירובו של הרב לגיירה ולהשיאה בגלל היותה חברת קיבוץ, בטענה: "אין לנו צורך ביהודים החיים בקיבוץ ללא קיום דיני ישראל... היהודים החיים בקיבוץ אינם יהודים".

שני צדדים למטבע. אולם תיאורו של למרחב היה פשטני מדי. הרבנות בפתח-תקוה סירבה להשיא את גליה לא רק בגלל קפריזות אישיות של הרבנים, אלא בהסתמך על חוקי ההלכה היהודית, שהם הפוסקים במדינה בעניני אישות.

כי גליה היתה רק בת לאם נוצריה. גם אביה היה נוצרי. אחרי שנהרג במלחמת-העולם השנייה, נישאה אמה מחדש, הפעם לגבר יהודי. אמנם, גם אחיה, שנולדו מהאב היהודי והאם הנוצרית, אינם יהודים לפי חוקי ההלכה, למרות שנימולו. אך מצבה של גליה, בת לנוצרי ולנוצרית, היתה שונה.

הקשיים שהטילה הרבנות בפתח-תקוה על גליה, כדי לגיירה, הם הבטחת-הרגילות המוטלות על נוצרי הבא להתגייר. סיפור ה-שבוע מזכיר בית-הדין הרבני בפתח-תקוה, הרב שמעון כץ: "אחרי שגליה פנתה אלינו והודיעה שהיא רוצה להתגייר, קבעו לנו מועד לדיון בפני בית-הדין הרבני, בהרכב שלוש ריגים. אחרי ששמע את בקשתה, הסביר בית-הדין למבקשת את עיקרי ה-יהדות והמצוות של התורה, שבלעדיהם אי-אפשר לקבלה לגיורת. בית-הדין נתן לה שהות להרהר בדעתה, אם לנוכח חובותיה אלה היא מסכימה להתגייר. כשבית-הדין היה משוכנע בצדקת דבריה ובכוננותה להתנהג על פי הדת היהודית, יגיירה".

גליה הבינה מדברי הרבנים שכדי להת-גייר יהיה עליה לעזוב את הקיבוץ, שם אין מקימים את עיקרי מצוות היהדות. היא פרצה בהיסטריה של בכי. היה נדמה לה כי עולמה חרב עליה. אולם רבני בית-הדין, שיכתן כי אחד מהם יעץ לה לעזוב את הקיבוץ כדי להקל על גיורה, אינם רשאים לירות בהשתייכות לקיבוץ עקל: "סירוב ה-גיורה הדגיש הרב שמעון כץ: 'יהודי חיי בקיבוץ אינו פסול. גם אני חיתי בקיבוץ'".

פרשתה של גליה היתה פרשת גיור רגי-לה. רק משום שהועלתה בתקופה סוערת, עלתה לראשי הכותרות ולדיונים. כשדוברת כהני העולם הזה עם גליה במסגרת גבעת השלושה, נראתה הצעירה גבוהה ויראה מאור. היא לא רצתה בפירסום שנתנו לה. כי בעוד שאחרים השתמשו בשבוע בפרשתה לצרכי ויכוח קואליציוני, כבר לומדת גליה את מצות היהדות פעמיים בשבוע, מתכוננת להיכנס בקרוב לרתה החדשה ולהינשא ל-שבתאי, בחיר ליבה.

תזכיר

שוחר ציוני

פרשת השחיתות של המיליונר ה-יהודי מבוסטון, ברנארד גולדפיין, ממשיכה

שערוריות

גביע הבריונים

השופט שרק שריקה חדה, לציון הבקעת שער. הוא לא הספיק להוציא את המשרוקית מפיו וכבר לפתו ידיים את גורו, אימו לחנקו. בטרם עלה בידו להשתחרר מטבעת החנק, הסתערו עליו מכל העברים. מתוך המגרש עטו עליו עשרה כדורגלנים; משולי הקיפוח, תפסוהו באבריו, טילטלוהו והיכוהו. גם כאשר עלו שוטרים על המגרש, הפרידו בין השופט נמוך הקומה לבין השחקנים ה' גברתניים, עוד רדפו אחריו הכדורגלנים, חר' פוהו וניסו לפגוע בו ולהכותו מבד למסך השוטרים.

הדבר לא קרה בונצואלה, גם לא בפורטו ריקו. זה אירע בישראל, השבת, באיצטדיון באסה ביפו. 11 כדורגלני הפועל פתח תקוה וקומץ עסקנים הסתערו בחמת זעם על השופט אברהם דודאי, אחרי שפסק שער בלתי מוצדק, לדעתם, נגדם. הכאת שופט כדורגל אינה חזיון נדיר על מגרשי הכדורגל בארץ. אולם מה שאירע השבת חורג גם ממסגרת הבריונות המקובלת בספורט. כי כדורגל בארץ. זאת לא היתה תוצאה מאיבוד חושים רגעי, אלא פרי באושים של עץ שהקריב ולא נגדע.

המוהיקנים האחרונים. מלכתחילה היה ברור, כי המפגש במסגרת רבע-גמר משחקי הגביע, בין אלופת הליגה מכבי תל אביב לבין מחזיקת הגביע דאשחקד הפועל פתח תקוה, יהיה הקרב החריף ביותר במסגרת משחקי הגביע השנה. בשנה רגילה, מקבץ מפגש מעין זה כרכבה וחצי של צופים נלהבים. השנה, אחרי שקהל חובבי הכדורגל כמעט ונואש לגמרי מספורט זה, היה מגרש באסה ביפו ריק בשלישיו. חלק ניכר מ-7000 הצופים שנכחו בו אף נכנסו למגרש ללא כרטיסים, כתוצאה מפריצת שער המוני.

7000 אלה היו, למעשה, המוהיקנים האחרונים של חסידי הכדורגל, ההולכים לכל משחק מעניין, בכל מזג אויר ובכל מצב שהוא. אחרי הצגת הכדורגל העלובה שראו בשבת שעברה בדבריהם התל אביבי, בין מכבי להפועל, לא ציפו גם הפעם למשחק מרהיב. משום כך, כשהחל המשחק, והתברר כי שתי הקבוצות גם יחד מציגות כדורגל טוב כמו בימים הטובים, היתה זו הפתעה נעימה לקהל.

הפתעה נוספת היה משחק של קבוצת מכבי תל אביב, לה ניבאו רוב הצופים כשי לון ברור. מכבי לא רק החזיקה מעמד נגד הפועל, בהרכב שכלל שלושה שחקנים צעירי רים, אלא השתתתה אליה ברמת משחק ואף הצליחה להבקיע בדקה 26' שער יתרון, מרגלי הכדורגל הצעיר אמנון אהרונסון (18).

אך מלבד שתי הקבוצות היריבות היה על המגרש גורם נוסף שהתערב במהלך המשחק — היה זה השופט אברהם דודאי (דודי קביץ).

השופט הלא ידע, אם דודאי יכול לזקוף לזכותו את המספר הרב ביותר של הכאות שהוכה שופט בישראל, אין להאשים בכך רק את הכדורגלנים עצמם. ישנו בארץ כמה וכמה קבוצות, המשוכנות כי דודאי אינו מחבב אותן במיוחד. אחת מקבוצות אלה היא הפועל פתח תקוה.

רק לפני ימים מספר, כאשר שפט דודאי במשחק בין הפועל פתח תקוה לבין פלמנגו הברזילאית, הוציא השופט את שחקן הפועל בועז קופמן מהמגרש, אחרי שזה העליכו בגסות. כתוצאה הורחק קופמן לשלושה חדשים ממשחקי כדורגל. כאשר נודע לאנשי הפועל פתח תקוה כי דודאי שופט גם במשחק בינם לבין מכבי תל אביב, ניסו לשוא — למנוע את בדרכים שונות.

אין ספק שהיתה זו שיגאה חמורה מצד התאחדות הכדורגל לשלוח דהקא את דודאי, הפחות מקובל בין שופטי הליגה הלאומית, לשפוט במשחק סוער זה. אולם טעות זו אינה יכולה בשום אופן להצדיק את התפרצות הטרור של כדורגלני פתח תקוה.

קשר מקרי. בדקה 43' למשחק, שתי דקות לפני סיום המחצית, כשמכבי הובילה 1:0. יוסף גולדשטיין, החלוץ המרכזי של מכבי, בעט לשער מרחק 25 מטר. הכדור חלף על פני השוער, פגע בקורה הנגימית של השער. מאוחר יותר טען דודאי כי הכדור נכנס מתקורה לשער, והשוער יוסקר הדפוי בידו, רק לאחר שעבר את הקו. אחרים טענו כי

לספק חומר דלל לתעמולה האנטי ישראלית באמריקה כולה. בשבוע שעבר היה העולם הזה (1083) העתון הישראלי היחיד שהצביע על העובדה כי בין שאר עסקיו המפוקפקים ניסה גולדשטיין לשחרר שופט אמריקאי יהודי בתרומה לקרן נורמן. השבוע נודע פרט נוסף, שהכך גם הוא גלים באמריקה: גולדשטיין תרם את הפרה הראשונה לעד של פרות אשר קהילת בוסטון עמדה לשלוח כמתנה לישראל. התוכנית בוטלה כאשר נודע, במאות, כי גרות מן הסוג המצוי בצפון מזרח ארצות הברית אינן מתאימות לאקלים של ישראל. . . . הפיכה ב"נוער העובד" בוצעה השבוע. העולם הזה (1075) ניבא לפני חודשים כי "מפא"י תחולל מהפכה בהסתדרות הנוער העובד. הצורה: התפרקות התנועה המאוחדת, השיכת למפא"י, והצטרפות כל חבריה לנוער העובד, דבר שיתן למפא"י רוב מכריע בהסתדרות זו. . . . מכיוון שהקיבוץ המאוחד של אחדות העבודה תלוי בתגבורת נוער משורות הנוער העובד, מקרה מפא"י כי מהפכה זו תכריח את אחדות העבודה להתאחד עם מפא"י, כעבור חודש ניבא העולם הזה (1079) כי "מפא"י תנסה לתת לתנועת הנוער שלה מעמד ממלכתי, אחרי שיתממש האיחוד בין התנועה המאוחדת עם הנוער העובד. . . . מפא"י תעמיד פנים כי הנוער העובד המורש הוא בלתי-מפלגתי וזכאי לתמיכה ממלכתית. . . . השבוע החליט הרוב המפא"י כי נוער העובד לאחד תנועה זו עם התנועה המאוחדת, בשם ההסתדרות הכללית של הנוער העובד והנוער בישראל, כשלב באי שון לקראת ההתפתחות שהעולם הזה ניבא לה. . . . מלכיוזה לפני הבחירות: אחרי שהעולם הזה (1077) בישר את גיבוש התוכנית הזאת בחוגים הקרובים לראש הממשלה, כאחד הצעדים של מערכת הבחירות הממלכתית של מפא"י, מסר השבוע מנהל שרותי השידור כי ועדה מיוחדת הוקמה ליד משרד ראש הממשלה כדי "לבדוק את כדאיות ההתקנה" של משדר כזה. . . . התנגדות חריפה הביעו ראשי חברת התיירות הממשלתית למשע הידיעה, כי משרד ראש הממשלה מתכוון למנות את אלוף משנה דויד גינזברג, מנהל ועדת העשור, לתפקיד מנהל החברה, במקומו של יוחנן ביהם, היוצא לשליחות. כזכור, היה זה העו לט הזה (1076) שגילה לראשונה כי חילוקי הדעות בין גינזברג לבין חבריו לעבודה בועדת העשור גרמו לפיזור החזקה ולאומי-התפרסות של אלה מעובדיה שהושאלו מחברת התיירות ואיימו שלא לחזור לחברה אם יעמוד גינזברג בראשה. אחת המפוסרות: מזכירת התעדה אורה הרצוג, אשת אלוף משנה חיים הרצוג. . . . הודעות אישום בהסתתת למרד" וכויון בית הדין הצבאי, וכן "פגיעה בשמה הטוב של המשטרה" הוקראו השבוע בתחנות המשטרה בעכו באוזני שתיאר אל פאהום ודיר יוסף חאדא, מראשי הכינוס הערבי הלאומי בעכו, למאבק על זכויות המיעוט הערבי, למרות שהיועץ המשפטי סירב להגיש גליונות אישום כאלה (העולם הזה 1083) עשתה זאת המשטרה על דעת עצמה, במטרה להרתיע את ראשי הכינוס מפעילותם, גם מבלי לטרור ולהביאם ל"בית המשפט".

מתיירת גולה שמבוביץ
האס אפסר לקיות יחידה בבוביץ

ההתקפה. אורי קרני (ימין) ונחום סטלמן (מאחורי השופט) תוקפים את שופט הכדור רגל אברהם דודאי (במרכז). בנוכחות שוטרים, דודאי הוקף עליידי כל שחקני הקבוצה ועסקניה שהיו נוכחים במגרש, ספג מהלומות בראשו, הוצא מהמגרש בקושי יעלידי השוטרים.

הנסיגה. בניית של המשטרה מלווה פרשים רוכבים, מוצא השופט דודאי ממגרש הכדור רגל באסה ביפו. המשחק הסתיים בדקה 43', בתוצאה 2:0 לזכותה של מכבי תל אביב.

מאמן מכבי תל אביב מהרכב הקבוצה בשבת, למרות נסיבותיהם של עסקנים שונים להכי ניסו ברגע האחרון. . . . שלושה אנשים נפצעו ביריות אקדה, בשטוקהולם, אחרי שברזילאים שיכורים חגגו את זכיית קבוצתם הלאומית בגביע העולם בכדורגל בפייסטה רעשנית, מלחה יריות אקדחים. אגב, מחירי המשקאות בשחיה ירדו עד כדי עשירית, עם תום משחקי גביע העולם בכדורגל. . . . את הסיבות לכשלונו של נבחרת אר-גנטה ומקסיקו בכדורגל, במשחקי גביע העולם, גילה השבוע השבועון האמריקאי טיים. לדברי השבועון: "הארגנטנים פגשו, בבואם לשחיה, המוני נערות שחיות חמורות ובלונדיות, שהיו נלהבות לבחון את ה' פירסומת אודות הדרום-אמריקאים התאחזניים. אחרי יותר מדי עיכובים על מגרשי המשחקים, חזרו הארגנטנים העייפים לארצם מר כים לגמרי. . . . מנהל הקבוצה המקסיקאית העביר את בחוריו מהקומה הראשונה בבית המלון לקומה החמישית, בקוטר למנוע בעד נקבות אתלטיות חדירה לחדריהם דרך החלונות המקסיקאים הובסו גם הם. אולם הם לא היו היחידים שהשיגו שיאים מחוץ לתכנית. בלילה שחדי בהיר אחד, חנה עתונאי בעל מרץ לפני מלונה של המשלחת הצפון אירלנדית, הצליח למנות תוך חצי שעה, אחרי השעה 2 בלילה, ארבע מטפסות חלונות שחיות. . . . עוד מאמן הונגרי נוסף לכדורגל הישראלי, אחרי שמשח (מס' 1) לטבק, מאמן מכבי רחובות פרש מתפקידו, יאמן בימים הקרובים את הקבוצה ההונגרי אימרה סאנטו. . . . שבוץ ימים בדבר אחרי סיום משחקי גביע העולם בכדורגל, הופיעה בישראל חוברת מסמכת משחקים אלה, בעריכת יחיאל ארזי וישראל פז. בין הסיכומים שבחוברת: סיכום גילי הקבוצות. ה' כדורגל הצעיר ביותר שהופיע בשחיה היה הברזילאי פאלא (17), ואילו המבוגרים ב' יותר היו השחדי גונאר גראן והגרמני פריץ חלטר, שניהם בני 37. הגיל הממוצע של הנבחרת השחית (29) היה הגבוה ביותר, ואילו זה של בראזיל הצעיר ביותר (26) שנים ושמונה חדשים.

אחרי שפגע בקורה נכנס הכדור לשער, פגע באדמה ויצא החוצה. ואילו חלק ניכר מה צופים היה מוכן להשבע כי הכדור יצא החוצה מיד בפגעו בקורה, דבר שאינו נחשב כשער לפי חוקת הכדורגל. אולם התנפלותם הפראית של שחקני הפועל על השופט, מנעה ממנו אף את האפשרות להתייעץ עם שופט הקו, במידה והיו פונים לשופט ב' בקשה לשנות את החלטתו.

כל קשר בין מה שקרה לאחר מכן, לבין הספורט, היה מקרי בלבד: מכל העברים הסי תערו על השופט. אורי קרני, ראש הקבוצה הפתח תקוהית תפסו בגורנו; כל שאר השחקנים, מבלי יוצא מהכלל, הקיפוהו, בלוות צוות סדרנים ועסקנים. במהומה הכללית אי אפשר היה להבחין מי היכה ומי לא.

דודאי שרק לסיום המחצית והוצא בלחי כבד של משטרה מהמגרש. שחקני הפועל נשארו על המגרש, טענו אחר כך בתמימות חסרת-טעם: "אנחנו מסכימים לשחק הלאה, מדוע השופט לא עושה?"

הפועל פתח תקוה יצאה ממשחקי גביע המדינה, אולם כדאי בהחלט לדון אם אין היא ראויה לקבל את גביע הליגה הלאומית, ספק, שאילו לא הרגישו הכדורגלנים את עצמם כה בטוחים בעמדתם, כה בטוחים בגב שמאחוריהם, לא היה קורה מה שאירע. כי הדרך שהתחילה בקנוניות ומכירת משחקים, נמשכה דרך חרפת טוקיו וחתימות אישיות, מבלי שאיש יחסמה באמצע, מובילה בהכרח לבריונות גלויה, כזו שגילוייה הראשונים נראו השבת.

במסלול

בנוטיה ברזיליאנה

נוח רזניק, בלם נבחרת ישראל ומכבי תל אביב, לא שותף השבת במשחק קבוצתו נגד הפועל פתח תקוה. הסיבה: נות, שעבד בסוכנות הקטנועים וספח של אפרים גוזמן, מהנהלת מכבי תל אביב, מצא בשומו מטוקיו כי גוזמן מכר את הסוכנות, והוא נשאר ללא עבודה. הוא רב עם הנהלת קבוצתו, ומאחר שאיחר לפגישות הקבוצה הוציאו

נערות טרביה
באו לכנס כפר ויתקין מיפו, טיבה, עכו ונצרת.
הן ברובן מורות, עובדות סוציאליות, עסקניות יסעד
או תופרות. רק בחורה אחת מבין הערביות הופיעה בלבוש המסורתי של פלאחית כפרית.

עלי ואת - עלי

בחסות מפא"י נערך כנס הידידות הדו-לשוני

- זאת עמאללה

ואני מבקשת אותך לא לספר אותם, הפצירה
בי בהיפרדה.

★ ★ ★

חואג'ה מוסה מדבר

בשעות הערב התמלא האצטדיון של
כפר ויתקין. ליד הבמה הסתובבו צלמים
ועתונאים, שבאו במכוניות מיוחדות מתל-
אביב. מולם התייצבו ארבעה צעירים -
נצרה ערבית, אמירה אדלבי מעכו; צעיר
ערבי כפרי, נהאד אל-נאשא; צעיר יהודי
אברהם אופיר, וכדואי שאף הוא אברהם -
איברהים עיד אבו עקיד. הם הקריאו נאומי

על הדשא, בתוך השטח שהוקצה ללינת
הבנות הערביות, השתרעו חמש בחורות, ש-
מדדו במבטים בטוחים את העוברים והשבים.
היו אלה בנות תל-אביב, חניכות בית-הספר
התיכון העירוני של, הלימודים במגמה
המורחנית. הן ראו בפגישה עם נוער ערבי
דבר יפה, "כמעט שיעור מעשי", לדברי
אילנה שחור-השיער וחומת העיניים, "אנחנו
משתדלות להתמחות במתן הצהרות, לכשנגדל
נעסוק בסגל הדיפלומטי בארצות ערב", המ-
שיכה להסביר.

בינתיים גברו קולות הרמקולים; כל המש-
תתפס נקראו לרחבה הראשית של המוסד,
שם חולקו לקבוצות - הפעם קבוצות מעור-
בות. המדריכים הציעו להם נושאים לויכוח
ולשיחה, וכך ישבו בצוותא בני טיבה עם
בני גבעת חיים, בני טירה עם בני שפיים,
ובנות נצרה ועילבון עם בנות תל-אביב
ימושב חירות.

תוך דקות השתנתה האווירה. המגע, שאור-
גו תחילה מגבוה, התפתח במהרה לשיחות
ידידותיות. המשוחחים יצאו את המעגל
מעורבים, ובבואם לצרכניה המקומית לשתות,
היו כבר חבורה אחת.

הדיפלומטיות לעתיד הצליחו בפעולתן
הראשונה: אתן צעדה אמירה אדלבי, ה-
בלונית בעלת הצמח והעיניים הכחולות.
נושא שיחתן: אופנת השק. ארבע בנות תל-
אביב, לבושות המכנסים הארוכים, ובת
עכו הערבית בת ה-17, הלבושה חצאית וחול-
צה לבנה, הסכימו פה אחד כי אין מקום
ל"אופנה הזאת". אצלנו במרחב, היה השק
מאז ומתמיד לבוש של אבל ובושה.

★ ★ ★

"שהערבים לא ישמעו"

בשביד החול, המוביל מחרד האוכל
של מוסד נעורים אל חדרי המגורים,
פגשתי כמה נערות. מבלי לדעת מאין הן
פגיתי אליהן בשאלה: "מה דעתכן על ה-
כנוס?" הנערות השיבו במקלה, תשובה
חיובית למדי. קול אחד אפילו אמר: "אני
נורא מתלהבת מהעניין". בעלת-הקול אפילו
הסכימה להסביר את נימוקי התלהבותה, אבל
בתנאי - "שלא ישמעו הערבים".

התבודדנו במרכז המדשה ושם גילתה לי
כי שמה הדסה גוסליב, בת 17, מקיבוץ חפץ
חיים של הפועל המזרחי. היא נמצאת כיום
במוסד נעורים, שם היא עוברת קורס מטפלות.
"טובת המדינה מחייבת גישה הוגנת כלפי
הערבים", הכריזה; "ערבים אלה הם בני
אותו עם הסובב אותנו. אם נקרב אותם אלי-
נו לא יהיו גייס חמישי, אם חס וחלילה
תהיה שוב מלחמה. והם יוכלו לעזור לנו
כגשר של הבנה בינינו לבין בני עמם ולקרב
את השלום". הצעירה בעלת הדעות המפור-
כחות אינה משתייכת לשום תנועת נוער, היא
פשוט אינה מכירה שום תנועת-נוער היכולה
להוסיף לה משהו.

עוד דבר אמרה לי הדסה אדומת השיער,
בעלת הפנים המנומשים: היא מחוננת ב-
תכונה שלמיה היא יכולה להכיר כל אדם,
אם הוא יהודי או לא. כאשר ראתה צלם
אמריקאי, שהתקרב אלינו אחרי שצילם או-
תנו בשעת שיחה, אמרה שאינו יהודי, ואנחנו
הודה האיש שהוא באמת נוצרי אמריקאי.
"מה ששוחחנו אלה דברים פנימיים שלנו,

"אתה מחפש הבנה וידידות בין

דעה הענקית בשבועון ההסתדרות חקיקת
אל-אמר, לפני חודש ימים, "אם כן, הנך
מוזמן למיפגש של נוער-יהודי וערבי הרוצים
בזאת... להתקשר עם...". רשימת ה-
אנשים שיכולתי לפנות אליהם בעניין היתה
ארוכה מאוד: מזכירי האיגוד המקצועי בכל
הישובים הערביים בארץ, סניפי מינהל
ההסתדרות וההסתדרות באזורים העבריים. על
המודעה חתמו יעקב כהן מהמחלקה הערבית
של ההסתדרות, ויוסף אליאש ממינהל ההס-
ברה, צברים בני ירושלים.

"יעקב כהן יושב חדר 132", השיב השוער
מטית. "למה לך מעליית? ברגל יותר בטוח,
של בניין הועד הפועל מתוך שיגרה אסור
הוא יושב בקומה הראשונה". בכפר שלי אין
מעליות, וכשאני פועם בתל-אביב, בבית בעל
מעלית, שולחים אותי לקומה הראשונה!

החבר כהן שמח על שבאתי. מאוחר יותר,
כשידע כי אני ערבי, התאכזב במקצת. "איר-
גנו את הכינוס בזמן כזה, שכל הנוער
העברי עובד ואינו יכול להתפנות", הסביר.
עניתי כי מצדי, אין כל התנגדות עקרונית
שבמפעל אחד לפחות נהנה אנחנו רוב. לבי
סוף, ברוח טובה, רשם אותי כמשתתף בכנס.

★ ★ ★

לא במיטה אחת

ביום השלישי האחרון נסעתי לכנס.
ברכבת הרהרתי על קבלת-הפנים שיערכו
לנו בכפר ויתקין, אך איש לא חיכה לנו
בתחנה. הלכתי בשביל החול עם מר שטרן,
ממגיד-דוד אדום בתל-אביב. הוא שאל אותי
אם אני משתתף בטויל, באותה צורה ששר
אליס אדם אם הוא מעשן. הוא לא עשה
רושם שידע לאן הוא הולך. שאלתי אותו
אם הוא יודע איזה טויל הוא מלחה הפעם.
הוא כמעט נעלב: "מה זאת אומרת? ברור:
טויל של יהודים וערבים!"

הוא גם לא הסתיר את דעתו החיובית על
הכנס. "שמע ממני בחור צעיר, אספר לך
ספור על אותה בעיה. היה פעם זוג צעיר
שהתחתן, למרות התנגדותם של הוריו. הזוג
קיווה כי עם הזמן, ישלימו ההורים עם הגשר
אים, אבל ההורים לא רצו להשלים. הם תמיד
ניסו לעורר מריבות בין בני הזוג, אם כי
בלי הצלחה. הזוג חי לו באושר. יום אחד
התאכזר להם הגורל והאשה חלתה בשחפת.
הרופא צידה על השניים להיפרד, כי אין הם
מסוגלים עוד לחיות חיי זוג. ההורים שמחו
לאידם. אבל הבעל שאל את הרופא: תגיד
דוקטור, אתה אוסר עלינו חיי בעל ואשה
במיטה אחת. האם אסור לנו לחיות ביחד
בבית אחד, כיידיים?"

★ ★ ★

דיפלומטיות צעירות

ברגע שעברנו את הגשר ונכנסנו
לשטח מוסד נעורים (מיסודן של נשי
הדסה) הורגשה האווירה של שני העמים אולם
קשה מאוד היה לראות את ההבנה והידידות.
מתחת לעצים ועל הדשא השתרעו מאות
רבות של בני נוער, אשר קל היה לזהות ללא
מאמץ - אילו ערבים כפריים ואילו עירו-
ניים, אילו יהודים מקיבוץ ואילו מעיר. אך
שים קבוצה מעורבת לא נראתה באופק.

הכר
בחורים ממגיד אל-כרם מלמדים
נערה מגבעת חיים כיצד נושאת
ערביה אמיתית כד על ראשה, מבלי שיפול.

הפגיין
נערה עברית בוחנת בהתפעל
לות את להב פגיונו של
בדואי מהנגב, שבא לבוש במדיו המדבריים.

שבת אחים ואחיות
ונוצרה אורה של ידידות כנה וערה, בה הוחלפו ד

צופה צופה סאמי חננא שהין, צופה מנצרת, החובש את כובע הצופים הבינלאומי (משמאל), צופה לעבר שני מראות דים: בנות עבריות היושבות בסירה, ונוף הרי סעודיה, המשתרעים מעבר למפרץ אילת.

חוף אילת

מצי הגדול ביותר מאז קום המדינה

מנצור -

היה הפתעה למארגנים; הם הזמינו אותו אך לא ציפו שיבוא.

האישיות רמת-המעלה, אשר הובטה לנו כי תקח את הענין תחת חסותה, היתה: כמ"ד בן, משה שרת. עיקר דבריו החגיגיים של "חזאגיה מוסה" היו על הכפר עיסאיה, בו בילת את ימי ילדותו. הוא הזכיר לערבים כי יש להם שווי-כויות מלא, אורחי ומדיני. אבל מאחר וידע כי הנכבדים שהוזמנו צריכים לחזור לבתיהם בטרם יתחיל העוצר, המוטל על כפרי המשולש מזה 10 שנים (מתשע בערב עד שש בבוקר) הקדים שרת את דבריו בערבית לדבריו בעברית. התחשבות למד פת של מארח כלפי אורחיו, לפי מיטב ה"מסורת המרחבית".

המענין הוא, שלשרת יש יותר קרדיט אצל

להסתדרות ולממשלה, אך איש כמעט ואוין להם. היו עוסקים מדי בקשירות וידידות על דרג גמור יותר, עמוק ולבבי יותר.

בתי לחפש את המפקח הכללי של זרה. מצאתי אותו מטיל בשטח המאהל יקב כהן. הוא הביע את שמחתו להימצא בו שורת הבנה בין יהודים וערבים, גם טענות היו בפיו של המפקח הכללי: "אזהב לראות את הערבים בבגדיהם". הכריו נחמאס בערבית, באוני ראש צה המקומית של סירה, צוילח עבר ידי מנצור; "מדוע הם מנסים להדמות?" הסתבר כי בואו של המפקח הכללי

שני בדואים

נפגשים ביסבתא מונבריון, שהגיע לפני שנה מצרפת והשתקע בערבה. הוא מחי לוף רשמים עם בן-מדבר וותיק יותר, משבט אבו-רביע. נושא השיחה: גמלים וטרקטורים.

הצבאי, שאינו מעניק להם רשיונות כמו שלו. הוא הראה לי את רשיונו: מותר לו להי גיע לחיפה ולמפרץ, לעכו, לתל-אביב ולירושלים. הוא היה אפילו מוכן לגלות לי כי הוא קיבל רשיון זה מפני שיש לו פרוטקציה. הוא גם סיפר לי בגאווה, שיש לו חברה מחיפה. היא נתנה לו תמונה, עליה כתבה "לסמי המתוק באהבה. הניה". הניה, כפי שהסתבר, היא עולה מפולין. סמי הביט בי תמונה ונאנה: "אצלנו אין חופש כמו אצלכם, גבר יכול לקבל תמונה רק מאשתו". שמחתי שלפחות אחד מצא את הידידות וההבנה האישית.

★ ★ ★

נוף הארץ מאחר

קשה לתאר את החיית הטיוול הזה בערבות הנגב. גם אני, אשר מותר לי לנסוע ברוב חלקי הארץ, התרגשתי כמעט עד כדי דמעות מן הנוף הנהדר. תחת השפעה זו — עלינו — בני הנוער העברי — נמס הקרח ושיחה קולחת התפתחה בין בני נצרת ובנות כפר ויתקין. נוף הארץ השפיע במידה שחיה על בני הארץ, בלי הבדל דת או לאום. באילת קיבלה את פנינו כרוזה בשפה הערבית. "אהלן וסהלן". נשכנו לישון על החול, אך הירח לא נתן לישון. במוחי גיקרה המחשבה, כיצד אפשר לחיות באילת ולא להיות משורר? מי שישן פעם אחת באי לת על החוף לא יוכל אף פעם להתפעל לא מציור ולא משום תמונת נוף. הוקסמתי במיוחד מיפי הירח המלא, שגלש מהרי אדום. כאשר הסיעו אותנו המשאיות צפונה, היה ברור כי המגע הראשון בקנה-מידה ממתי ורצוני הצלית. "לדבר יהיה בודאי המשך", הבטיחו חפץ מאיר ויעקב כהן. אני מקווה כי אמרו אמת.

הערבים מאשר יתר ראשי המדינה. זאת שמעתי אישית, בעת ביקורי בירדן ובלבנון.

★ ★ ★

הצופים מנצרת

בילדה שרו בני חבורת האש שירים ערביים לפי מגנינות עבריות ולהיפה, ובצורה זאת יצרו בלגן דו-לאומי עצום. עמנואל זמיר, שחיבר את הימנון הכנס, סיפר בסוד, ברמקול, שאשתו, נישאה לו פעמיים — תחילה ברבנות, ומאוחר יותר הוסיף ברכה לנישואיהם הרב הראשי סולימאן ה' גדול מחבורת האש. דבר שגם הוא, כמוכן, היה צריך להגביר את ההבנה והידידות מעלייש יא חבוב.

למחרת בבוקר יצא טור של משאיות דרוי מה. הוא הוביל 460 ערבים ו-60 יהודים לאילת. כל הבנות הערביות חזרו הביתה מכפר ויתקין, כי באילת אין סידורים מתאימים לאכסנייתן, ואילו רוב המשתתפים היה דים חזרו למשקיהם, שם היו דרושים לעבודה. נסעתי במשאית של בני נצרת, רוב הגדול מאורגן בקבוצות שונות של צופים. צופי נצרת צפו לכיוון בנות כפר ויתקין, שהתרכזו ליד דלת המשאית, ופתחו בשירים אמריקנים ועבריים. אפילו שירים ערביים הש' מיצו מדי פעם. אולם עד באר שבע כמעט ולא הוחלפו דברים בין שני המחנות. סאמי חננא שהתין, מנהל יצור בבית-החרושת אלקי טריכומי במפרץ, לא יכול היה לסבול את הבדידות במשאית. מתוך הנחה שאני שייך לקבוצת הבנות של כפר ויתקין, בא לספר לי שאין זה הוגן לצאת בטיוול למען הבנה וידידות, ולהתבודד. הוא סיפר לי דברים מעניינים; למשל: יש בנצרת ארבעה-חמישה קומוניסטים אמיתיים. השאר, לדעתו, הם אנשים שנדחפו לקראת מקי-עלידי הממשל

כך נראתה הרחבה המרכזית של מוסד נעורים בכפר ויתקין. בעת הכנס העברי-ערבי. תחילה ישבו בני שני העמים בנפרד, אולם לאחר מכן קיבצו אותם המארגנים בקבוצות מעורבות, ות על כל הבעיות העומדות ברומו של עולם הנוער — מגמאל עבד אל-נאצר ועד לאופנת שמלת השק.

סיפורו האישי של האיש לפתע

שלושה ימים לפני היום שקבע לי בית-המשפט לחזור ארצה, הגעתי ב־מטוס לשדה-התעופה בלוד. אנשים שאינם מכירים אותי ודאי יתמהו שאדם המואשם בנסיון לרצח, שקיבל דתן יציאה לחוץ-לארץ, יחזור כדי לעמוד לידן. אולם לי לא היתה מעולה כל כוונה לעזוב את הארץ. מה רע לי כאן? כאן ביתי וכאן משפחתי, ופה אני מקוה, נמצא גם הצדק.

יצחק בוכשרייבר, האיש שנפגע על-ידי מכונית ואשר אני מואשם בכונה לרצחו, השחיר אותי ואת משפחתי. אני אינני מת כחן להשחיר אותו. כל מה שאני רוצה הוא לספר את השתלשלות המאורעות:

עליתי ארצה לפני 23 שנים מפולין. באתי כספורטאי־חיר למכביה השנייה, כשחקן כדורגל בקבוצת מכבי פולניה. וכמו רבים, שהשתמשו במאורע זה כדי לעלות ארצה, נשאיתי גם אני בארץ. בחוץ-לארץ היתה לי משפחתי סוכנות לאופנועים ואני עצמי נהגתי באופנוע. משום כך החלטתי לעסוק גם כאן במקצוע האופנועים. התחלתי לעבוד ב־שטח זה, וכעבור חצי שנה פתחתי חנות לחיקוי אופנועים ברחוב מכבי בתל־אביב.

בחנות זו הכרתי גם את יצחק בוכשרייבר. בשנת 1936 הוא קנה אצלי וקס מוטור קטן. הוא היה קונה כמו כל קונה רגיל. מזמן לזמן היה מחליף אופנוע או מתקן את אופנועו אצלי. באותם הימים היה בוכשרייבר סוכן למכירת סחורות בתשלומים. מלבד הכ־רומי אותו בחנות, לא היה לי כל מגע עמו. בשנת 1937 עברתי לחנות ברחוב בצלאל פינת בית־לחם, ושם פתחתי בית־מלאכה ל־אופנועים, בשותפות עם אדם אחר. רק כעבור 12 שנה, אחרי ההתחננות ונולדו שתי הראשונות בשלוש בנותי, פתחתי שר־תפות חדשה, לייצור אופנועים וחלקי אופנועים בגבעת הרצל, בשם הצבי — תעשיית אופנועים. בתקופה זו לא הרביתי לראות את בוכשרייבר. רק לעיתים רחוקות היה בא לבית־החרושת כלקוח וחיק, לשם קבלת גל־גלישניים במהירות. אולם שום עסקים לא היו לי איתו.

לפני ארבע שנים הייתי צריך להיפרד משר־תפי בבית־החרושת. הוא הקים לעצמו בית־חרושת לחלקי מכוניות, והסכים למכור לי את חלקו בבית־החרושת, על־ידי מיכרז פנימי. באותה תקופה קיבלתי שטף־דם פנימי בקיבה, נוחתתי וסבלתי הרבה מאוד. כאשר הייתי צריך לרכוש את חלקו של שותפי בבית־החרושת, בסכום של 53 אלף ל"י, הכבד עלי הרבר מאוד. היו ברשותי רק שמונת אלפים ל"י, ואת היתר הייתי נאלץ ללחץ ממקורות אחרים. את רוב הכסף לויתי מבנקים. 5 אלפים ל"י הילחה לי בוכשרייבר.

★ ★ ★

עסקי בדים

בזמן ששכנתי חזרה בבית־חולים אסותא היה בוכשרייבר, כמו הרבה קר־נים וחתיים שלי, מבקר אותי בבית־חולים. הייתי אז במצב קרוב לגסיסה; כל יום קיבלתי חצי ליטר דם, ואיש לא ידע מה יהיה גורלי. כשהבראתי הייתי צריך להשיג את הכסף עבור השותף תוך שלושה ימים, ובוכשרייבר הלחה לי את חמשת אלפי ה־לירות. אולם ההלאות לא הקלו עלי. שותפי היה ממואז הונגרי ו־99% מפועלי בית־החרושת היו הונגרים גם הם. שותפי לקח עמו את הפועלים ואני הייתי במצב מסובך. בוכשרייבר ניחם אותי. הוא היה בא אלי הביתה ומדבר על ליבי: "אין דבר, תראה שהכל יסתדר, תתגבר ותצא מכל התסכולות הזאת." אני המשכתי בעסקי ובוכשרייבר המ־שיך בשלו. בשותפות עם שני אנשים פתח מכבסה בבלון רומניאני. ומדי פעם היה בא אלי לקחת אצלי כביסה מהבית. לאט־לאט בפברואר 1955 יצאתי בפעם הראשונה לחוץ־לארץ, כדי לקנות מנועים ושאר חלקים לייצור אופנועים בארץ.

באנגליה הזדמן לי לקנות אופנועים משר־מים ממחנות הצבא הבריטי. חזרתי ארצה כדי לקבל רשיון, ונסעתי שוב לאנגליה על מנת להכין את האופנועים למשלוח. במשך ששה שבועות עבדתי שם יחד עם פועלים בריטיים. ובאוגוסט 1955 התחילו להגיע האופנועים לארץ. שיפצתי אותם ומכרתיים לפי המחיר שנקבע על־ידי משרד התחבורה. בחודש מאי 1956, בצאתי מהבנק ליצוא

אמנות

את על גג פתוח, ולשכחו: "המציאות היא שהיום עומד חצי עולם של עור שחור, מול חצי עולם של עור לבן. ישנה בעיה כזו." על כך קיבל תשובה מפי צעיר ממושקף: "טוב, הבעיה קיימת. יתכן ומפלים, אבל על כל פנים לא את דווק של ארצי. את דווק לא מפלים כלל. הוא מתוסבך כמו שחקן צהוב, לבן או שחור..."

החיכוכים לא הסתימו באולם. שעה ארוכה אחרי ההצגה ניסו עוד שכניו הקרובים של אולם נחמני להשתיק את קבוצות המתווכחים בסימטאות השכנות. כשעברו אנשי ההנהלה החדשה של התיאטרון ויוזמי סידרת ערבי המחזה המקורי, על כני הצופים הנרגשים, עשו זאת בסיפוק. הנסיון הראשון הצליח.

מחול

בלי מכס-מגן

ענבל חזר הביתה. אחרי שהפך את מסעו בשמונה ארצות למחרוזת של נצחונות (ש־כללה אבן פגומה אחת: כשלון בלונדון) נתן לבני הארץ לראות ממה התפעלו הזרים. הוא הופיע בהיכל התרבות בזכות, ולא בחסד — בצדק רב יותר מאשר רוב הופעות הייבוא שרקדו ושרו שם לאחרונה. כי ענבל הוא יצירת תרבות — מבובנו האמיתי של המושג. לרוע המזל, קשה לקהל הישראלי להבחין בכך. רבים בו הסנובים המקצועיים, המסר־גלים להתפעל רק מפרוות תרבות זרה (שאינן הם מבינים אותה). רבים עוד יותר בו יוצאי מורת אירופה ונבניהם, שאיבדו מזמן כל תרבות משלהם, אך המסתכלים בבזבז על התרבות השרשית של אסיה. ובעיקר: החומר הגלמי של ענבל כה קרוב לחיים, והמעבר מפולקלור לתרבות כה עדין והדרגתי, עד שגם לבעלי הרצון הטוב קשה לתפוס כי הנה נולדה בארץ יצירה תרבותית אמיתית. מה שהופך את ענבל ליצירה אינו הגיוש הסכני — שעדיין אינו מושלם לגמרי. גם לא הליטוש, שנוסף לו בחוץ־לארץ. היצירה מת־בטאת בתחושה של סגנון, המאפשרת לשרה לוי־תנאי לקחת מכל הבא ליד, לחבר יחד קטעים של 120 מלחנים שונים, לכלל אפילו יסודות של תריסר סגנונות שונים, מהודו ועד כוש — ובכל זאת להוציא מתחת ידה ורגליה דבר שהוא אחיד, שלם ומקורי.

לא כל קטעי ענבל ברמה אחת. יש קטעים שהם נחמדים בלבד, כמו בעקבי הצאן, ואף מיותרים, כמו הפטריוטיזם הממוחק של מסביב למדורה. יש קטעים טובים, שאפשר לקצורם קצת, כמו חתונה בתימן, הוגמה נה־דרת של מנהגי העדה הסימפאטית ביותר בישראל. אולם לגדולה אמיתית מגיע ענבל בפרקיו התנ"כיים — בהם מתמוזג הסכסוך התנ"כי ה־רת דבורה — הנקרא ומושר בעברית אמיתית ומר־היבת אוזן, עם ריקוד ותנועה המעלים בלב הצופה את האמונה שאולי באמת כך רקדו ונעו העברים הקדומים. תענוג אסתטי להאזין לדברי הקריינית, לראות את מרגלית עובד (דבורה), להקשיב למוסיקה.

ענבל שוב אינו זקוק לחיבה המיוחדת וה־סלחנית השמורה ליצירות מקומיות, שהיא מעין מכס־מגן תרבותי. הוא יכול להתחרות בשוק התרבות עם כל ההופעות הזרות ב־כוחו התרבותי העצמי. אולי אין זה מקרה שהיצירה העברית הראשונה המסוגלת לכך נושאת עליה את החותם המובהק של תרבות שמית, הממוגת בקרבה לא רק את העבר עם ההווה, אלא גם את העברי עם הערבי, ואת הסתר הפורה עם דרום חצי־האי ערב.

מאחורי הקלעים

סדום סיטי?

מחזות מקוריים נוספים יוקראו בקרוב בתיאטרון הקאמרי. המחזה הבא, אחרי על גג פתוח (ראה תיאטרון), יהיה כנראה סדום סיטי של בנימין גלאי. מחזה זה הוגש להצגה לכל התיאטרונים בישראל והם סרכו לקבלו. גלאי עצמו נמצא במצב מלחמה עם כל הנהלות התיאטרונים, בגלל סירובם. הפעם תיתן הנהלת הקאמרי הדומנות נאותה לקהל עצמו לשפוט בינה לבין גלאי... **פועלי הבמיה** של תיאטרון הבימה חגגו השבוע את נצחונם. הנהלת התיאטרון הורתה להם לבוא להצגות הבכור, על מנת להיות נוכחים בעת פעולתו של הצהת הסכני שהובא במיוחד מארצות הברית, וללמוד מהשיגיו האמריקאים בשטח זה. כבר בערב הראשון נוכחו הפועלים המקומיים לדעת כי שיטות העבודה של האמריקאים הן מיושנות ביותר. גם הנהלת התיאטרון חזרה בה מרצונה לר־כוש את הציר שהביאה אתה לתקת הבכור, אחרי שהתברר שהציר הישראלי חדיש יותר.

תיאטרון

יאור של מליצות

הבכור מוכיח שקשה להתחרות עם ה־תנ"י. הפרקים בספר שמות, המתארים את יציאת מצרים, כתובים בפשטות חותכת כזאת, ללא מילה מיותרת ומבלי להחסיר אף פרט חשוב אחד, עד שכל המוסיף גורע. כריסטופר פריי אינו יוצא מכלל זה.

קשה לקרוא ליצירה זו בשם מחזה — כשם שקשה לקרוא לאירוע זה של ועדת־העשור בשם הצגה. על הבמה כמעט ולא קורה כלום. אנשים עולים, מדקלמים משפטים רבי־יהוד ודלי־תוכן באנגלית נהדרת, ויורדים. התוכן רדוד מדי כדי לפצות על חוסר עלילה, והעלילה רדודה מדי כדי לפצות על חוסר תוכן פילוסופי אמיתי.

התוספת של פריי לספר הספרים מתכרות מסביב לשתי דמויות: רעמסס, בן פרעה, ושנדי, בן מרים. רעמסס רוצה לעזור למדו־כאים, מבקש מפרעה לשחרר את היהודים — ובכל זאת הוא נקטל על־ידי מלאך אלוהים, יחד עם כל בני מצרים הבכורים. שנדי בן מרים (ובמציאות בן מאיר וייסגאל) הוא מעין קאפו קדום — יהודי הוזכה לדרגת קצונה בס.ס. המצרי ומכה יהודים, ונספה גם הוא עם בכורות מצריים.

לעומת גדולת הסיפור המקורי, נראה כל זה מיותר למדי. לעומת זאת לא מיותר בסיפור מה שהחסיר פריי: אלוהים. הכוח העליון, אל קנא וגונם, גיבור העלילה ה־מקורית, הופך בידי פריי לעוזר־משנה של משה. במקום הדירקט הקדול אלוהים־פרעה, בא הדירקט משה־פרעה. אחרון הפך לדמות עלובה שתפקידה בלתי־ברור. מרים היא סמר־טוט. מזור עוד יותר שפריי משתמש ביד רחבה במושג "יהודי", שגולד רק כעבור כמעט אלף שנים, אחרי שהשבט הפך לעם, והעם הפך לעדה דתית.

ביאור זה של מלל, שוחים אנתוני קחיל (בתפקיד משה) וקתרין קורנל (כאחות פריי) בכשרון עלילי — אולם גם הם אינם יכולים להפוך את דייסת המליצות לגוף של בשר ודם. כאשר יוצא הקהל (שברובו אינו מבין אלא שברי משפטים) מן האולם של בית־הבימה, יכול לעלות על דעתו הרעיון האפיקורסי שהיה טוב יותר (וגם זול יותר) אילו עלו קחיל וקורנל על הבמה וקראו פשוט את פרקי התנ"ך המקוריים.

עראק במקום וויסקי

עיד גג פתוח (התיאטרון הקאמרי, ערב המחזה המקורי) — הוא שמו של מחזה בלתי מקורי ביותר, בתוכנו ובצורתו. דווק (אריה לביא) הוא בעלה השחקן ה־ספרדי של יעל (אורנה פורת) הצעירה האש־כנויה מירושלים. הגברת ברגמן (אורנה עיזון) היא אמה היקית של יעל, ורפי הוא חברים הצבר של יעל ודוויק. השחקנית ההונגרית ורה (בתיה לנצט) היא דירת־המשנה של יעל ודוויק, ואוטו (יהודה פוקס) הוא בעלה ההונ־גרי הולמד באולפן.

כשנסתימו שתי מערכות על גג פתוח, שהוקראו עם תפאורה סמלית בלבד ועם הרבה כשרון כפי כמה משחקני הסובים של הקאמרי נשארו הצופים באולם כש"למהז" תלוי להם על קצה לשונם. אברהם ארצי, סופר המחזה שהעתיק בינתיים את מושבה לארצות־הברית, התימר לספר על שחקן המופלה בתיאטרון רק בגלל עדתו, על קונפליקט הקיים כביכול בינו לבין אשתו מן העדה האחרת בגלל אותה סיבה, ועל עוד אשה ובעל, הרבים ביניהם, בלי כל סיבה כלל. "זה לא אוכל, זה לבינה", אומר אוטו לחורה, באחת הרפליקות המתרחשת ביניהם על גג ביתם הפתוח של דוויק ויעל. "זה לא מחזה, זה לא כלום", אמרו הצופים באולם.

חצי עולם שז עור. הפעם נתן ה־תיאטרון הקאמרי את רשות הדיבור לצופים, עוד לפני שהמבקרים המקצועיים הספיקו להגיב לבתיהם. "צריך לשאול את הסופר מדוע הוא בחר דווקא בשחקן מעדה מזרחית," שאל בתוקף, בעברית עילגת בעלת מבטא מזרחי מאד, אלפרד שמואל, בוגר האוניבר־סיטה בירושלים, "לא היה במחזה ובדמותו של דוויק שום דבר שיבדיל אותו לעינינו מכל שחקן אחר, בן כל עדה אחרת. דוויק דווקא מתנהג כאשכנזי ממש. מתעוררת רק השאלה, מדוע הוא שותה אצל אברהם ארצי עראק במקום וויסקי?"

לא היתה זו השאלה היחידה שהתעוררה. צופה מבוגר, יגאל רוזנבאום מתל־אביב, עלה על הבימה אחרי אלפרד שמואל: "מדוע דווקא מחזה כזה עכשיו? למה לעזור ולנפח בעיה שאינה קיימת כלל?" פיטר פריי, ה־במאי, ניסה להסביר, אם כי לא להצדיק,

6%
חסכונית

כתובת תלבוין

חסכוני
פרס

בנק דיסקונט
לישראל
בע"מ

הואשם בנסיון לדרוס את שותפו למוות שכב לפני...

בתל אביב, פגשתי מכר שהציע לי לעשות עמו עסק בבדים. היתה לו הזמנה לבדי גברדין, אולם כדי לייצר את הבדים הוא היה צריך להביא חוטים מחוץ לארץ והיה דרוש לו כסף למימון יבוא החוטים. אמרתי לו שאינני מתמצא במסחר בבדים אבל יש לי מכיר מומחה ואתקשר עמו. קישרתי את האיש עם בוכשרייבר.

*** חשבון על שם בדוי

אחרי שהתברר כי נחוצה השקעה של 25 אלף ל"י לעסק הבדים, הודיע בוכשרייבר שהוא מוכן להכנס לעסק — בתנאי שאכנס גם אני. תמורת 25 אלף הל"י רות של ההשקעה היינו צריכים לקבל 4250 ל"י על כן הסכמתי להכנס לעסק. באותו זמן עמדתי לצאת עם אשתי לארצות אמריקה, כדי לראות את שלושת אחי שעמם לא נפגשתי 22 שנה. לפני יציאתי הסכמתי עם בוכשרייבר שנפתח חשבון משותף בבנק, אליו יוכנס הכסף שיחזיר לנו סוחר הבדים. נכנסנו לבנק ליצוא, כדי לפתוח חשבון משותף. אולם מכיוון שלבוכשרייבר לא היה כיסוי לכסף בפני חקירה אפשרית של מס הכנסה, הוא נכנס לחשבון בשם בדוי. כשי פתחנו את החשבון, לא הכנסנו כל כסף אליו. אחרי כמה ימים יצאתי לחוץ לארץ.

חזרתי כעבור חצי שנה, ואז התברר לי כי בוכשרייבר ניהל חשבון הכנסות והוצאות מסובך, בחשבונו המשותף. מתוך כספנו המשותף הילחה סכומים בריבית. מאחר ש הכסף היה של שנינו ולא כסף פרטי שלו, הודעתי לבוכשרייבר שאינני אוהב חשבונות כאלה. היות והיתה לי זכות חתימה, חיסלתי את החשבון המשותף.

בתחילת שנת 1957 הייתי צריך לקבל את סוכנות הרכבת קטנועי למברטה בארץ. עבדתי שלוש שנים בשטח זה, ואני הייתי צריך להיות סוכן למברטה בישראל. ואז חליתי בשפעת. עד שהחלמתי ונסעתי לחוץ לארץ, התברר לי שסולל בונה הקדים אותי בשלושה ימים ונטל את סוכנות למברטה בעצמו. במ קום סוכנות זו, שנשמטה מידי קיבלתי חור זה בצרפת, לייצר בארץ 300 תלת-קטנועים. אולם גם העסק הזה התקלקל. בית החרוץ שת הצרפתי פשט את הרגל ולא יכולתי לייבא את חלקי תלת-קטנועים. מאחר ובידי היה כבר רישון להבאת חלקי 300 תלתי קטנועים, החליפתי לי אותו ברשיון לייבוא קטנועים.

חלקים למאה אופנועים. כאשר באתי ארצה בפברואר 1957, שררה בארץ הבהלה הגדולה לבולים. פגשתי את בוכשרייבר והוא סיפר לי כי תוך יומיים הרויה בבולים 1400 ל"י, על אלפים שהשקיע. הוא לא נתן לי מנוחה, דחק אותי ש אשקיע גם אני את כספי בבולים. היה לו מכר בשם גורלי, עמו היה משחק קלפים, מומחה בשטח זה. החלטנו לעשות שותפות. כל אחד היה משקיע שמונה אלפים ל"י. כרוחים היה גורל צריך לקבל, תמורת מומ חיותו, 50%, ואילו אנחנו כל אחד 25%. אחרי שעשינו את העסק, ביקר בוכשרייבר בביתי. סיפר לי שקנה בולים בשטח אלפים ל"י וכי הוא רוצה שאלחה לו עוד כסף.

*** עסקת הבולים

אמרתי לבוכשרייבר: "לא הבנתי את העסק כל כך טוב. מה שהשקעתי עד עכשיו השקעתי. יותר אינני רוצה להיות שותף". כעבור יומיים שוב הודעתי לבוכשרייבר שאני רוצה לצאת מהשותפות. הוא

כשהייתי עם אשתי בחוץ לארץ, היא קנתה שם מעיל שחור. אולם המעיל היה קצר מדי. אשתי רצתה להאריך את המעיל, אבל ה תופרת הודיעה לה שאין הדבר ניתן לביצוע. בוכשרייבר היה באותו זמן נוכח והביע את נכונותו לרכוש את המעיל, עבור אשתו. הסכמתי לתת לו את המעיל, בתנאי שישלם עבורו כמה שזה עלה. הוא לקח את המעיל. אחרי כמה ימים חזרה בתי הביתה לחופשה מהצבא, וכשמעתי כי המעיל נלכד לבוכשרייבר פרצה בכבי. היא התחילה לנדוד לי, בטענה כי המעיל מתאים לה ודרוש לה לקרוא נשואיה הקרובים. בלתי ברירה צילתי את בוכשרייבר, ביקשתי ממנו שיחזיר לי את המעיל — ובפעם הבאה, כשאיה בחוץ לארץ, אקנה לאשתו איזה מעיל שירצה. הוא התרגז וביקש ממני לשכנע את בתי שתתגר על המעיל. אולם אחרי שהיא עמדה על דעתה, הוא החזיר לנו אותו.

לפתע לא ראיתי את בוכשרייבר במשך תקופה ארוכה. ככה, בדרך כלל, היה מבקר אצלנו לעיתים קרובות. היה נוסע עם אשתי ובתי לערוך קניות לקראת החתונה. צילצלתי אליו ושאלתי למה הוא לא בא ומדוע הוא כועס. בוכשרייבר השיב בטלפון: "אתה עוד מצלצלת אליו? איך יש לך חופשה?" וסגר. ידעתי שאי אפשר להכריח אף אחד להיות חבר. אף פעם לא יצאתי איתו לבלות ותמיד היה לנו מגע רק בענייני עסקים. אולם רציתי לקבל את 5000 הל"י שהשקעתי בבולים.

*** אני דורש את כספי

באחד הימים נישגתי אל חנות הרפואות ברחוב רש"י, השייכת לבוכשרייבר בשותפות עם יהודי בשם חליוף. חלקו של בוכשרייבר בעסק זה רשום על שם בנו, ביקשתי מבוכשרייבר לגמור איתי את החשבון. הוא התחיל להתרגז ולצעוק: "מה בוער לך? שלח אלי את גיטל, איתך אני לא רוצה לדבר יותר ולעשות חשבון! חוץ מזה

זה לא חשבון גדול, או שיגיע לי 20 ל"י או שיגיע לי 50 ל"י". נדהמתי. "מה זאת אומרת?" שאלתי, "מגיע לי ממך 5000 ל"י". על כך השיב בוכשרייבר: "אתה נתת לי מעיל ואחר כך לקחת אותו בחזרה. אז אני הוצאתי אותך משותפות הבולים ועכשיו אני לוקח את הדברים שלי בחזרה". כשעמדתי על דעתי שיש לגמור את החשבון, החל לגדף אותי. הוא התחיל לאיים עלי. החזקתי את ידי בכיסי בקור רוח, ואמרתי לו שכך לא גומרים חשבונות. שוב התחיל בוכשרייבר לאיים עלי במכות, אולם כשלא עזבתי אותו המשיך לצעוק ש הוא עשה איתי כן צדק, הוא נתן לי עזת והילחה לי כסף, הוא נחם אותי כשהייתי מדוכא ועכשיו יש לי החופשה לדרוש ממנו לגמור חשבון על רגל אחת. השותף שלו, חליוף, ראה ששנינו מרוגזים והציע שנפגש ביום שבת בביתו. ושם נגמור את החשבון.

לפני שהלכתי לחליוף שלחתי את גיסי לבוכשרייבר, לקבל את חשבון שותפות ה בולים. בוכשרייבר נתן לו שני חשבונות נפרדים. אחד שותפות עם גורל ואחד רק

בין שנינו, למרות שמעולם לא עשיתי כל שותפות בבולים עם בוכשרייבר. לפי חשבון זה התברר, כי במקום שאני יצאתי ממנה, ובמקום שמגיעים לי 5000 לירות, מגיע לו ממני 2092 ל"י. כשהלכתי עם חשבון זה אל חליוף בשבת, לא מצאתי שם את בוכשרייבר. הוא הודיע שהוא לא רוצה לבוא ולשבת איתי יותר.

*** הצאתי אותו מסיני

כמה ימים לאחר מכן חלתה אשתי ב טרומבוזה ברגל. העניין התפתח והיה צורך לנתחה. מסיבה זאת הנחתי הצידה את החשבון עם בוכשרייבר. עד שאתפנה מדי גותי האישיות. ניסיתי אמנם לדבר על לב מכר משותף שלנו, שיתוף בינינו. אך המכר, אחרי שניסה לבוא בדברים עם בוכשרייבר, טען שאינו מוכן לתוך בתנאים שהוא הציג לי. עברו שבועות וחודשים.

מפעם לפעם הייתי רואה את בוכשרייבר ברחוב. בכל פעם היה מתחמק ממני ולא היינו אומרים שלום זה לזה. ראיתי אותו עשירות פעמים נוסע בקטנוע שלו, כשאני נסעתי במכונית. מעולם לא נכנס לי בראש הרעיון לפגוע בו.

כשראיתי שהימים עוברים ומבוכשרייבר אין כל סימן שהוא מתכוון לסיים את החשבון, ביקשתי מגיסי וחליתי שיעלו אליו ויגמרו את העניין. סיפרתי להם באותה הוד דמות מעשה שאירע לפני שנתיים. ביני לבין בוכשרייבר: התרחצנו יחד בחוף הרצליה. הוא לא ידע לשחות ונכנס לתוך מערבולת והחל לטבוע. אני הייתי במרחק של 15 מטר ממנו. הייתי שחיין טוב. צלצלתי וניסיתי למשוח מהמים והצלתי אותו מסיכנה.

כאשר הזכירו חתני וגיסי פרשה זו לבוכשרייבר הוא השיב: "שלום מתחרט על זה? אני אשאל מציל כמה הוא לוקח בעד הצלה, ואת הכסף הזה אוריד לו מהחשבון". כשגם מפגישתי תיזך זאת לא יצא דבר, החלטתי לנסות שנית לגשת לבוכשרייבר ולשכנעו. ב-18 לחודש מאי עמדתי לצאת שוב לחוץ לארץ, כדי לקנות ציורים אחרונים לשם יצור תלת-אופנועים, ולימוד שיטת ייצורם. התחמתי קותו של בוכשרייבר מסידור החשבון העיקה עלי ורציתי לגמור עד הנסיעה את החשבון. בשביעי לחודש נערכה חתונתה של בתי ה בכורה. למחרת, החלטתי לגשת לבוכשרייבר.

אדם מוכן ברחוב

הגעתי בערך בשעה 7 בבוקר לביתו ברחוב פיארברג. ישבתי וחיכיתי לו שיצא מהבית. מאחר שהוא לא יצא תתי חשבתי בדעתי והיות והיו לי במכונית, שטי חים מהחתונה, שהייתי צריך להחזיר הביתה, החלטתי לא לדבר איתו אלא לנסוע הביתה ולהחזיר את השטיחים. חללקתי את המכונית והתקדמתי ברחוב פיארברג, בכיוון לשיינקין.

מציא אחד של הכביש עמדה שורת מכר ניות, לכן נסעתי כמעט במרכז הכביש. כשי הגעתי לפניה השניה ראיתי אדם על הכביש, במסר וחצי מהמדרבה, כשהוא מתכוון לח צות את הכביש. עצרתי באופן אינסטנקטיבי את המכונית ומשכתי ימינה כדי לא לעלות עליו. אבל האדם המשיך ישר לכיוון המכונית שלי. באמצע הכביש פגעתי בו ומעצמת ה מכה נהדף האיש עד המדרבה, בין שתי מכוניות. לא דרסתי אותו. רק אז הבחנתי שזה בוכשרייבר, ואז תקף אותי פחד והת רגשות ונסעתי מהמקום.

נסעתי הביתה ומשם לבית החרושת שלי. שם כבר הודיע לי שהמשרה צילצלה אלי. מיד נסעתי והתייצבתי במשרת הצפון. אז עצרו אותי והוציאו נגדי פקודת מעצר לח מישה ימים. אחר כך הוציאה המשרה פקודת מעצר לששה ימים נוספים. זאת היתה הפעם הראשונה בחיי שנעצרתי והסתבכתי בפלילים. בוכשרייבר בעדותו העליל עלי עלילות שונות. בין השאר, כנראה כדי לספק למשרה את המניע, שכביכול היה לי לרצ' חו, סיפר שהיו לו יחסים עם אשתי. רק אחרי מעצר של 10 ימים שוחררתי בערבות של 25 אלף ל"י. אז נפגשתי לראשונה עם עורך הדין שלי, מיכאל כספי. אמנם תחילה שכרה אשתי את עורך הדין יצחק אורט, אולם אני רציתי לצרף אליו גם את כספי.

כל אותו זמן היה לי הרשיון לייבוא קטנועים משומשים וצירים אחוריים לתלת-אופנועים. הסברתי לעורך הדין שלי שרק אם אהיה באופן אישי בחוץ לארץ אוכל לסדר את העברתם לארץ. לא חשבתי אף פעם לברוח. מאחר שסיימתי כבר מומן את שרי פוז האופנועים שהבאתי בשנת 1955 ומי טרתי פועלים מבית החרושת, היה סידור ענין יבוא הקטנועים חיוני בשבילי, כדי ש אוכל להמשיך בעבודה. למרות שבוכשרייבר ופרקליטיו הניעו את פרקליט המחוז לחשוב שיש לי כאילו עבירות לכלליות וכדומה, ולהגיש בקשה לעיון מחדש בשחרורי בערבות, לא מצא השופט המחוזי ד"ר יצחק זונדלביץ טעם לשנות את החלטתו הקודמת, שלפיה שוחררתי בערבות, והותר לי לנסוע לחוץ לארץ.

כדי לאפשר לי לנסוע לחוץ לארץ דרשה המשרה חוספת ערבות. שיעבדתי את ארגוני האופנועים שלי, שהיו במחסני הערובה, ו שטרם הוצאתי אותם. לא היו אלה ארגונים חסרי ערך; היו בהם אופנועים חדישים ממו דל חויש, אשר שוים לצורך ביטוח בלבד הוא כ-17 אלף ל"י. אחרי השיעבוד לא הת נגדה המשרה שאצא לחודש לחוץ לארץ.

סידרתי את עניני בחוץ לארץ בזמן קצר, וביום שישי חזרתי ארצה. עכשיו אני ממתינ לבירור המשפט. בית המשפט הוא שיקבע שווק. אולם אני חושב שבמשך הזמן שחלף הספיקה כבר המשרה ללמוד מיהו יצחק בוכשרייבר, האיש המאשים אותי ב נסיון לרצחו.

13

אל מלא רחמים

בירושלים, הבחינו המבקרים בבית העלמין הצבאי, שהשליכו מטבעות אל תוך הבריכה לצרכי צדקה, כי החזון יוסף בן-ציון צמח, שהיה עורך תפילות אוכרה בבית-העלמין, מוציא את המטבעות מתוך הבריכה, תפסוהו והסגירוהו למשטרה.

★ ★ ★

פרקטיקה מוקדמת

בהרצליה, השאירה הגברת רחל סעדי ית את בנה בן השש בבית עם חברו בן העשר, גילתה בשובה כי בפיו של בנה חסרות שיניים, שהוצאו על-ידי חברו, בשעת משחק ברופא-שיניים.

★ ★ ★

תעודת-כנרות

ברמת-גן, אחרי טקס חלוקת התעודות בבית-הספר מיכאל, ניפצו התלמידים שמשות בבנין בית-הספר, הסכימו לחתום בפנקסו של אחד המורים על הודאות כי הם שניפצו את השמשות.

★ ★ ★

מצנחופה

בטורנינו, איטליה, הוקם מזבח שדה מיוחד, כדי לערוך לידו את טקס חתונתו של זוג שיבוא אל המזבח בצניחה ממטוס, יקודש על-ידי כומר גדודי של חיל הצנחנים האיטלקי שיצנח אף הוא, יערוך את הקידושים בטבעת מוצנחת, יחלק להם מתנות שיוצנחו אף הן.

★ ★ ★

מכת עונש

בפתח-תקוה, בעת משחק כדורגל בין מכבי פתח-תקוה לקבוצת שמשון תל-אביב, קפץ הסדרן אברהם כהן מרוב שמחה על הבקעת שער לטובת קבוצתו, השליך בהתלהבות בקבוק טמפו שפצע את אחד משחקני הקבוצה האורחת.

★ ★ ★

טעות חוזרת

בירושלים, אחרי ששופט השלום יעקב בזק הטיל על שלמה ביטר קנס בסכום של 75 ל"י, בעתן העלבת שוטר, ליגלג הנאשם: "תודה רבה, אדוני השופט", נעצר בו במקום על בזיון בית-הדין.

★ ★ ★

שוויצר!

בפלוריסנט, ארצות-הברית, בשטח בו מותרת נהיגה במהירות מוגבלת של 30 מיל לשעה, נעצר רוכב האופניים ג'ורג' ואן-מטר, הואשם בנהיגה במהירות של 42 מיל לשעה.

★ ★ ★

מצא אשה מצא תור

בחיפה, נעצר שמואל מלומד באשמת הכאת אשתו, חודשים בלבד אחרי נשואיהם, הסביר כי נאלץ להכותה אחרי שבחזור מהעבודה מצא "תור של גברים ליד הבית".

★ ★ ★

תורת היחסיות

בירושלים, הועמד חיים קליינפלד לדין, הואשם בהוצאת כסף בטענות שוא מאשה, אחרי שהציג את עצמו בפניה כי "המשורר הגדול משה ליטבק", הראה לה תמונה בה הוא מופיע מצולם ביחד עם איינשטיין.

★ ★ ★

רביית קצוצה

בדנבר, ארצות-הברית, שכה אדגריי שאבו לקבל את העודף לאחר ששילם בעד משקה בבר, חזר לבר לקבל את כספו, אמר לברמן: "תן לי את כספי!" נעצר בעתן שוד אחרי שהברמן המבוהל הריק את הקופה לגמרי, מסר לו 289 דולר.

דוד שמש

דוד שמש

299 לירות

* לרכישה ב-10 תשלומים נוחים.

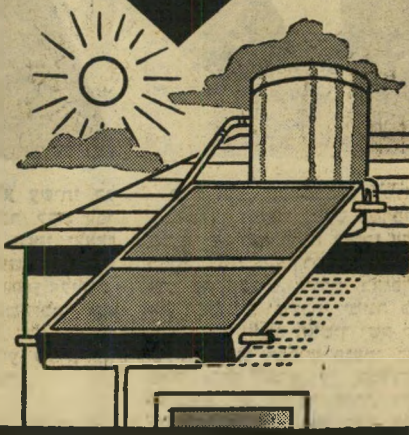
* אחריות לחמש שנים.

* הרכבה על ידנו—גם על גג רעפים.

* אלפי דוודים בשימוש ברחבי הארץ.

מירומית אולימפיה דוודי שמש בע"מ

תל-אביב: רח' הירקון 325, ת.ד. 6004, טל. 21357
חיפה: רחוב המגנים 48, ת.ד. 201, טלפון 4000
קרית-ביאליק: אלכסנדר דק, רח' קרן היסוד 29
ירושלים: מ. פון, רח' בנימין מטודלה 29, טל. 4143

שם	לקבלת חוברת הסברה חנם
גוור את המודעה, מלא את הפרטים ושלח	הה.
כתובת	עיר

חדשות הפייס

פרסי פיוס: הנהלת מפעל הפיס החליטה להעניק פרסי פיוס בסך 500 ל"י לשני בעלי הכרטיסים שמספריהם גדולים וקטנים בספרה אחת ממספר הכרטיס הזוכה ב-30,000 ל"י, ופרסים בסך 250 ל"י לארבעה הכרטיסים שמספריהם גדולים או קטנים ב-2 וב-3 ספרות מאותו מספר.

מכונות חשמליות. לפני כחודש ימים הובאו ארצה 6 מכונות חשמליות (ראה תמונה) שבהן יוגרלו כל הגרלות מפעל הפיס, החל מהסדרה הבאה מס' 10, שתתקיים ב-17 ביולי. המכונות עלו 22 אלף לירות בתוספת 13 אלף לירות מכס. המכונות יוצרו בצרפת, בעיר הטקסטיל רובה. זמן ייצורן ארך שנה. המפעל מספק מכונות רק למדינות ולפי הזמנה מיוחדת. לפי דרישת הקהל יוגרלו מספרי הזכיות מ-40 לירות ומעלה בנפרד. שינוי זה יירוש שההגרלה תימשך כ-3-4 שעות במקום 1/2 שעה כנהוג עד כה.

הלוואות לבתי-ספר. במשך 3 השנים האחרונות ניתן כמיליון ל"י בכל שנה ובשנה זו ניתנו למעלה

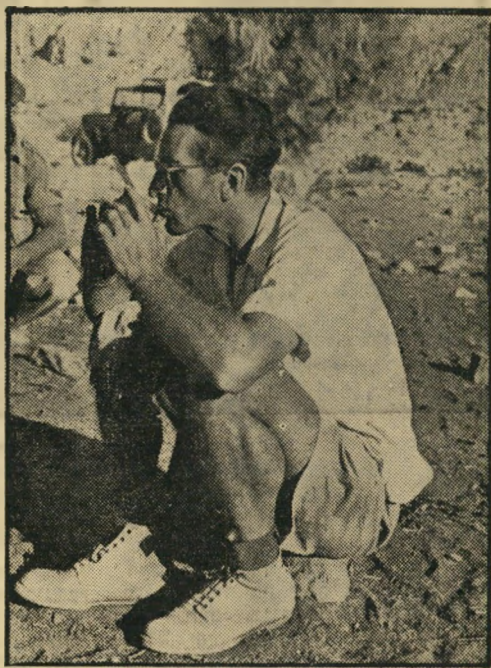

תצלום

אהבה בהמשכים

דיוקנה של מודרת (ספר תצלומים מאת בנו רוטנברג, הוצאת שוקן) הוא רומאן אהבה: אהבתו של המחבר לנוף הארץ, שאינה זקוקה לסיסמות ציוניות, כשם שאהבה אמיתית אינה זקוקה לאידאולוגיה להסברת אהבתו. הספר עורר ביקורת חריפה בחוגי העליה השנייה — ובצדק. כי אין הוא מראה כמעט בכלל את מה שנקרא בלשון-ציון "הישיגי המדינה". אין בו חלוצים מחייכים, אין בו מפעלי פיתוח, אין בו מודעות הקרנות הלאומיות. יש בו מה שאין בספרי התמונות של הקרן הקיימת: ארץ-ישראל.

זוהי ארץ המוכרת רק למעטים המשוגעים לדבר, חבריו של רוטנברג ברומאן-האהבה. אלה האנשים שאינם מחפשים את הסבתא היהודית של הכלה הארצישראלית — והמורכבים להשלים, ללא קינאה, עם כל המאבקים הקודמים של הכלה, שותפיהם לרגש. הם מוכנים לאהוב באותה מידה את חומות המים הצלבניות של עכו, שהיא אולי המקום

צלם רוטנברג

יחד עם כל המאבקים הקודמים

היפה ביותר בארץ, את המבצר הממלוכי באי האלמוגים מדרום לאילת, את התבלטים היוניים על ארונותיהם בסביבת חיפה. עמודי-שלמה בנחל תמנע, חשוכים להם הרבה יותר ממפעל תמנע.

האדם הארצישראלי מופיע בספר רק בדרך אגב: איש-קינון המשקיף על הנוף וממחיש בקטנתו את ההוד הפראי של צוקים אדירים, או רועה בדחי ליד עדרו, ששלחתו מסמלת את הרציפות האינוסופית של תולדות הארץ, מאז רועי קדם.

ההקדמה האנגלית מתוקה, כרגיל. אולם ההקדמה העברית היא "אני-מאמין" של ה"מחבר-הצלם, שהפך בעצמו לסייר מדופלם: "משמיתי היתה להכין ספר צילומים על הארץ בשביל בני הארץ, ולא דוקא, כנהוג, בשביל תיירים. הדרך הנכונה ביותר לאהבת הארץ ולתחושת הוודות אתה היא דרך ש' עוברים אותה ברגל, בנעלים כבדות, מסור מרות ומאובקות..."

"ביקשתי להביא בעמודים אלה את גופה של הארץ כפי שעוצב עליידי ההיסטוריה ה' ארוכה של עמנו. אך יחד עם זאת לא נתכונתי לטשטש את העקבות המרובים שהותירו עמים אחרים בארצנו. לא מתוך רדיפה אחר אובייקטיביות לשמה עשיתי כך, אלא משום שהנוף של מולדתנו משקף על פי דרכו המיוחדת אותו מאבק מתמיד של האדם, לחיי שלחה ואושר, סובלנות וכבוד."

תצלום יכול להסביר יותר מאלף מלים. שני תצלומי מיבצר מגופור (עמודים ק"ל וקל"א) מראים לא רק את המקום הנהדר, שרוב תושבי הארץ לא ראוהו מעולם, אלא מסבירים גם מדוע הקימו הצלבנים הגרמניים את מפקדתם דוקא במשולש אדיר זה. הם מוכיחים גם עובדת יסוד אחרת: שכל העמים שהשתרשו בארץ זו, בזה אחר זה, עמדו בפני אותן הבעיות.

כתב דויד בן-גוריון, בצדק: "זהו לא צילום — אלא אמנות."

תכנון

והרי החדשות

"באילו שעות תעדיף לשמוע את מהדורות חדשות הערב — ב' 19.00 ו' 21.00 או ב' 18.00 ו' 20.00 בערב?" שאלה זו העסיקה בשבועות האחרונים את חברי המועצה הציבורית לענייני שדור, המתכנסת אחת לשלושה שבועות במשרד ראש הממשלה בירושלים. לא היתה זו שאלה ריטורית גרידא. שיקולים שונים הביאו את הנהלת קול ישראל להקדים את שידורי-חדשות ה' ערב, לנסות ולהגיע למקדימים-לישון.

הסביר צבי משה כנר, המנהל הממוקש של אגף החדשות של קול ישראל: "דעות המאזינים מחולקות. במשאל שנערך לניסיון בקיבוץ יגור היו הדעות מחולקות שזה בשונה."

שש, שבע ותשע. גם חברי המועצה היו מחולקים בדעותיהם. בעוד שיעקוב עמית, הצעיר להשאר את המצב כמו שהוא, "מאחר והמאזין התרגל ללוח זמנים זה", הציע ח"כ שמחה בכה לזמן בהצעה השנייה. ליוסף בורש-טיין, מנהל-ההסברה גבה הקומה של ההסתדרות, היתה הצעת פשרה: להקדים את מהדורת החדשות של השעה שבע לשש, להשאיר בתוקפה את מהדורת החדשות בתשע. התוצאה: כרגיל בבעיות הנוגעות במועצה — דחיה לתאריך מאוחר יותר.

גלים-קצרים
חזית גרמנית

חזית רבגוזנית ביר-תר נהדקה בשבוע שעבר, עת יצא מנהל שרותי ה' שדור להגן על העלאת השפה הגרמנית על גלי ה' אתר הישראליים. לצידו של צבי זינדר, ניצבו נוסף על עובדי קול ישראל, גם ח"כ הצ"כ שמחה בכה, ושופט בית הדין העליון שניאור זלמן חשין, בעוד המתנגדי דים לשדורים אלה נאספו משני אנפי המועצה: חברת הכנסת רות חקשין מאחזות העבודה וחבר הכנסת ד"ר בנימין אבניאל, מחרות...

בנין חדש, שיכיל אולפנים מודרניים ובנייני שרותים רחבים לקול ישראל, נמצא בימים אלה בשלבי תכנון אחרונים. הבנין, שיוקם בקריה הירושלמית, בסכום של למעלה מ' שלושה מליון ל"ה, יהיה ה"מלה האחרונה בתחום השדור בעולם... **סירתם של יצחק שמעוני** ואלון שמוקלר יצאה ל' תופשה ממושכת. לאחר הקלטתה האחרונה בבנייני האומה בירושלים, שלקט ממנה ישודר כבר ביום ה' (ראה תדריך) יוצא צוות שלשה בסירה אחת לתופשת קיץ. התוכנית שזכתה להערכה רבה עליידי כתב הניו יורק הוואד טריבון, עלולה לא להת' חדש בעונה הקרובה.

תדריך

המשדרים המפורסמים מסה עשויים להיות בעלי ענין. שינויים אפשריים.

● **קול אחד ואחר** (קול ישראל, יום ד', 21.30) פטר פריי מבקר אצל קוס' מטיקאית, מגלה כי לא רק קול ישראל זקוק לשיפורים אסתטיים.

● **שלושה בסירה אחת** (קול יש' רא', יום ה', 21.30) הקלטת הסירה ב' בנייני האומה בירושלים. המאזין הזהיר לא "פתח את מקלטו ב' תאריכים ובשעות המפורסמים מטה, פן יטבע בגלי השעמום.

● **מנין שנים** (קול ישראל, יום ו', 20.10) מה היה קורה בישראל בעשר השנים האחרונות, לו היו פני הדברים כפי ש' עורכי קול ישראל מציגים אותם עתה, בתוספת סכרין.

● **עת הקיץ** (קול ישראל, יום ב', 20.20) ישראל דליות מעלה על פס קול את הכיף של אורחי הקייטנות בישראל, מקלקל ערב קיץ נעים לשאר המאזינים.

Pitralon

פיטרלון

מי גילוח
מחמא ומרענן

פיטרלון

מרחיק פצעים ומונע גרוי עור. הופך את עורך חלק, נקי וגמיש. פיטרלון אינו רק מי גילוח, הוא גם חומר אנטיספטי.

אם במכונה או סבון
אחרי הגילוח פיטרלון

המפיצים היחידים בישראל
חברת נוריית בע"מ

פקידים!
תלמידים!

סטודנטים!

הרשמו עוד היום לקורס קיץ ל-

קצרנות

עברית ו/או אנגלית

(שני חודשים, פעמים בשבוע)

ב"אולפן גרג" (GREGG).

בת"א: אצל ח' בריקמא, גורדון 5

בחיפה:

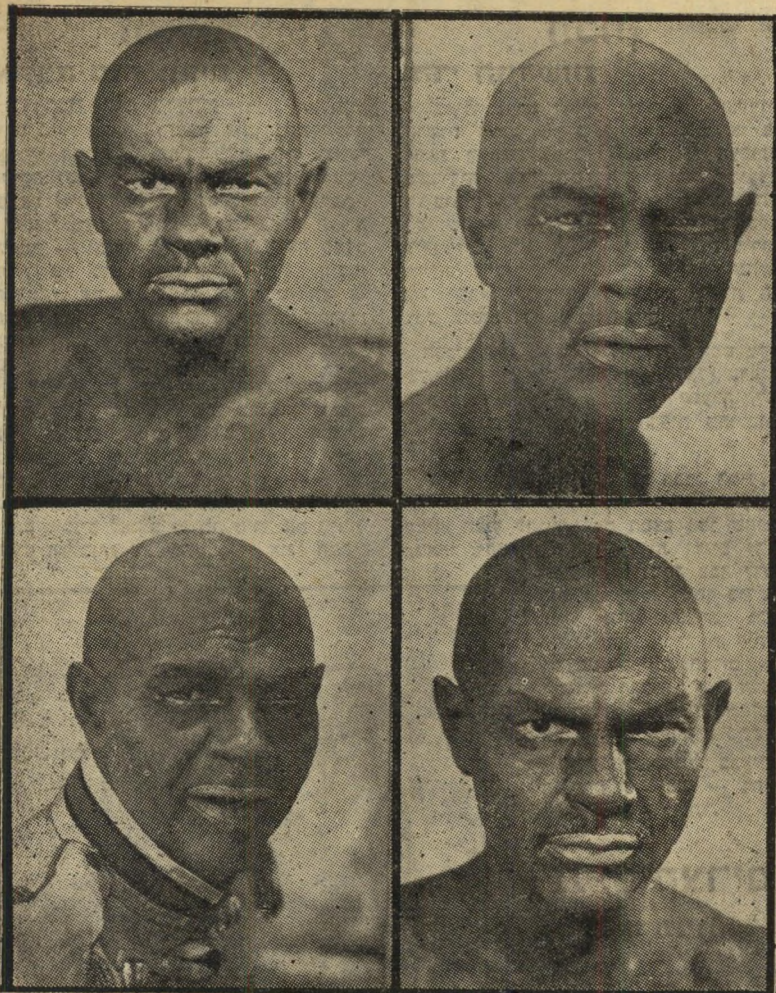
ב"ס "במעלה", שמריהו לוין 30

הצלחה מובטחת!

כריכות "העולם הזה"

חלוקת כרכי "העולם הזה", אשר נמסרו על-ידי הקוראים לכריכה, התחילה. שעות החלוקה: 10 עד 1 לפני הצהריים, 5 עד 7 אחר הצהריים, בימים ראשון, שני וחמישי.

אנשים

יוסף ירון כקיסר ג'ונס
קר וקרח

מתווכחים במסדרון

שני אנחנו עוברים לדיון על... קרא חזני: "חלוקת הירושה". . . את הצד האישי של המשבר הממשלתי סיכם השבוע עסקן אנטי דתי, שהסביר מה יקרה אם תתקבל דעתם של הדתיים: "נכדו של ניקיטח כרוש" צ'וב יהיה יהודי, ואילו נכדו של דויד בן-גוריון יהיה גוי גמור." הסיבה: בנו

הברקת השבוע היתה של הח"כ הדתי לאומי מיכאל חזני. בתום הודעת ביג'י על פרישת הדתיים מן הממשלה היתה הכנסת צריכה לעבור לדיון בחוק הירושה. כשהחל היושב-ראש יוסף שפרינצק לומר "ועכ"

פסוקי השבוע

● העתונאי שלום רוזנבלר, על המשבר הממשלתי ובעית בני נשואי התערבות: "כבר היו אצלנו משברים שנגרמו בגלל נאום. זהו המשבר הראשון שנגרם בגלל מילה."

● ח"כ חירות ד"ר שמשון וינוצ'מן, אחרי שביג'י תבע למסור לידיו את הקמת המוסד לקידום האדם, תחת למסרו לשר החינוך זלמן ארן: "האם גם בארנים נפלה שלהבת?"

● ראש עיריית תל-אביב חיים לבנון, בתשובה לשאלה כמה אנשים עובדים בעיריה: "חמישים אחוז."

● חבר הנחלת הסוכנות היהודית לייב דולצ'ין: "ד"ר אבא הילל סילבר הוא חכם, ואילו ד"ר נחום גולדמן הוא פיקח. ההבדל בין החכם לפיקח הוא: פיקח נכנס לבוץ ויודע איך לצאת ממנו. חכם אינו נכנס לבוץ בכלל."

● מנהל "היכל שלמה" א. מ. יפה, בישיבת הועד הפועל של המפלגה הדתית הלאומית: "המשבר הממשלתי האחרון מטיל עלינו את החובה להכין את עצמנו ליהפך למפלגת השלטון."

● המבקר ד"ר חיים גמזו, על הצגת המיזאנטרופ בתיאטרון הצרפתי: "קומדיה אחת של מוליר, שקולה כנגד כל שמלות השק המכוערות והמכוערות של האופנה הפאריזאית."

● שחקן "הבכור" אנתוני קוויל, בתשובה לשאלה כיצד הוא מרגיש בתפקיד משה בישראל: "לשחק כאן את משה, זה פשוט בלתי אפשרי. הצרה היא כי כאן כל אורח הוא ידידו האישי של משה, כל אחד חברו הטוב ביותר, וכל אחד מכיר את משה יותר מאשר משה עצמו."

● המלחין יוחנן זראי, על המשבר בתיאטרון הישראלי: "כשאורח ישראלי רוצה להשתעשע, הוא הולך לקולנוע. כשהוא רוצה תרבות, הוא נוסע לחוץ-לארץ."

● הצייר יוסף זריצקי, בתגובה על הוראת טדי קולק להסיר את תמונתו בתערוכת העשור: "מה הם חשבו? שאני אעשה להם פלאקאט? גם מבטהובן והיידן אפשר לעשות פלאקאט. אבל מנצח טוב נותן את היידן ובטהובן כמו שצריך. אני מנצח שכזה!"

● הזמר אריה לביא, אחרי הופעתה הראשונה של להקת הפלאטרס: "לא ידעתי שגם כושים מסוגלים להיות סובבים."

סוף. סוף!

חלוקת כרכי "העולם הזה", אשר נמסרו על-ידי הקוראים לכריכה, החלה. כל יום ראשון, שני וחמישי, 10 עד 1 לפני-הצהריים, 5 עד 7 אחר הצהריים.

למדו שפות

מהר וביסודיות בבית-הספר לשפות, קדימה-תל-אביב, ב'יהודה 74, טלפון 20314

נפת חיים:

- אולפניות לאנגלית ללימוד מרכזי (2 שעות בינו) למתחילים ולמתקדמים וחוג לשיחה (Conversation) למשתלמים על-ידי מורים מאנגליה. כיתות קטנות.
- קורסים לעברית, אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות חידוד וקורס מיוחד לשיפור הכתיב העברי.
- קבוצות לאנגלית לתלמידי בתי-ספר נ"ה י"ה י"ח יסודיות, ה' ו' ח' תיכוניות, בחודשי החופש. קבוצות נפרדות לתלמידי בתי-ספר יסודיים ותיכוניים בחודשי החופש. לביסוס הידיעות ועזרה בבחינות.

פרטים וארשמים: מרצו למנצח - 9-3 בערב (פרט ליום ר')

ספול מיוחד להפסקה

נשירת שערות ומניעת קרחת מאפשר: 1. הפסקה מוחלטת של הנשירה 2. הצמחת שער חדש

אחריות גמורה - במקרה של אי הצלחה, יוחזר הכסף

רוביניס קוסמטיקום

בהנהלת סר א. דובין, ביוקוסמטיקאי מדופלם

תל-אביב, רחוב פינסקר 2 - טל. 22128

משונה, מדוע כל פעם שאני פוגשת בחברה לכיתה, אני מחליטה שהיא בוגרת ממני בהרבה?

★ ★ ★ דתית וסימפאטית

למורה הדתי בן ה'24 מחיפה (1084/118) אין כנראה מה לעשות בחופש הגדול, אלא לכתוב אל נערה דתית וסימפאטית עד גיל 22. למה שלא תכתבי לו? אני בטוחה שיש לכם המון מה לומר זה לזו.

★ ★ ★ חיפה או תל-אביב

כלום אני אשמה ש(1084/119) בת ה'16 רוצה להתכתב עם צעיר חיפאי בן ה'17, או אפילו תל-אביבי, על מה שהיא מעיזה לכתוב קולנוע, אמנות, ספורט ובלולאות?

ציפור קסנה לחשה לי

הגדרה נוראה שבאה מעיר הקודש: אנטי שמי הוא זה השונא את היהודים יותר מכפי שצריך. . . ידידים שהתחכחו עם המשורר הכעני יונתן רטוש, כנראה על המשבר הממשלתי, ודרשו ממנו שיראה להם את תעור דת היותי שלו, נדהמו לראות את המלה "יהודי" מחוקת בדיה ובמקומה כתוב "עב רי". התיוקן נעשה בידו הרועדת של פקיד הרישום, שרטוט אילצו לעשות זאת. . . מן היותי שלו, נדהמו לראות את המלה המסתלם כשהוא נושק את ידה שלי — אם יורשה לי להתבטא כך — מלכת היופי מרים חדר, שאם הוא מתעקש כל כך להיות אבירי וקונטיננטלי, עליו לדעת שאין גושקים ידה של גברת בלתי נשואה. . . אחרי שזכה יוסף גולדנר בנאפולי בטיפ ריקודי בחצי המחר, ותמורת שירת אריות מריגולו וזהו בוהם הגיע למסקנה כי מוטב מאוחר מאשר בכלל לא, החל לומר שירה אופראית, בתחלה לשיר פעם באופרה הישראלי. גולדנר, שהשתתף יחד עם אחריים במסע המושמץ בירושלים, טוען כי השיר היה הרבה פחות נורא מכפי שתיארוהו. . . באותו מסע השתתפה, בין השאר, גם ג'וליה לוקה ששרה, ערב אחד, בהתלהבות וברגש רב אני מתפשת בחור, בחרה מבין הקהל הישראלי קרוב, חיבקה אותו ועשתה לו עיניים. האיש הבוהן מילמל ברצינות נוראה שהוא מצטער, אבל הוא נשוי.

לא כתוב אלי, אלמלא אמה. מה לא עושים בשביל אמא? אמא יש רק אחת. ובכן אמא טובה זו לא יכולה פשוט לסבול לראות כיצד בתה בת ה'19 הנחמדה ותל-מידת הסמינר, כל כך יושבת לה בבית ואיש אינו בא לקחת אותה. היא ממריצה אותה שתעשה משהי. הבת, כמובן, בשום אופן לא רוצה. אך, כאמור, מה לא עושים בשביל אמא? אמא יש וכי. או היא כותבת אלי.

היא מעוניינת, אומרת היא, בצעיר נחמד, תל-אביבי ומשכיל.

★ ★ ★ דווקא לא

שלא תחשבי, חלילה, ש(1084/116) סובל, חלילה, מחוסר חברה. דווקא בכלל לא הוא פשוט מסקרן לנסות סוג חדש של היכרות. באמת. (אם כן, מדוע האין בי כל כך לפרסם את מכתבו אחרי שהתמהמה במקצת?) בדרך כלל הוא מעדיף בלוגיות, איננו נרתע גם משתחררות והוא עומד על כך ש-תהי בעלת השכלה תיכונית.

★ ★ ★ חברה סלונית, טובה

תנו לי שיוש סיבות טובות מדוע תתקשרו עם (1084/117). לא הייתי מפרסמת את מכתבן אלמלא היה אופייני כל כך לבנות גילן.

...אנו שתי בנות, בנות ה'16, המעוניינות לייסד חברה סלונית טובה מכל הבחינות. מטרותיה היא לייסד חברה שתהיה טובה, מאורגנת ומאוחדת, שתערוך את כל פעילותיה במשותף. לכן אנו מחפשות בחורים ובחורות בעלי אופי טוב. על הבחורים להיות גביל 19 ומעלה, אפילו יפים. עליהם לדעת לקרוא, לאהוב לטייל, לערוך פיקניקים וקומיזיצים והעיקר: להיות בעלי מרץ. הבנות צריכות להיות בגיל 16-17, נאות, חביבות ובעלות תכונות דומות לאלו של הבנים. ועכשיו קצת עלינו. אנחנו נערוות יפות, עליוות, אוהבות חברה ויחידים, לערוך סיוע לים, ובקיצור: לעשות שמח. אך גם להרצין בשעת הצורך. הכל לפי התנאים. רצוי שבני החברה יהיו תל-אביבים.

אם זה מה שאתם רוצים, אתם בהחלט ראוים לכך.

...הנערה שישבה ביום חמישי 12.6 בהצגה השנייה בקולנוע מקסים, בסרט האיש הירוק, במצעד השורה החמישית ליד חברה בעלת שיער ארוך, משקפיים וחולצה אדומה, היתה בעלת חולצה לבנה, חצאית וסנדלים. היא החליפה מבטים עם משהו שהסתכל בה גם הוא בהתעניינות, משורה שבע. . . זה בסדר, מותק. עשית את הרושם שרצית. התקשר עם טר'ש 418676 9פאל קאופמן, ד.צ. 2408, צה"ל.

★ ★ ★ איפה המזך ארתור?

"סוף סוף", מואיל (1084/1) לומר לי, "החלטתי גם אני לכבד את מדורך בנוכחותי (אינני יודעת, באמת, במה זכיתי להיות ראוייה לכבוד כזה). לצדי יושב חברי ומבנה אותי. יש לו טענות חזקות למדי נגד גברים המציגים עצמם כחלון הראווה שלך, ומזמינים בנות לכתוב אליהם. אלה גברים אלה? הנהגה המקובל בחיזור מכתבי פעילות יוזמת לגברים. הם החייבים לבקש את קיר בת הנערה — כלומר, בשלב ראשון לכתוב אליה — ומה להם לאלה התולים מודעה בחלון, ומסתפים על כתפיהם שלהם לאמור: גברים אנחנו, טובים אנחנו, יפים אנחנו, ושאר מעלות טובות עמנו. הנה, בנות, כתוב נה וזכיתי! מי מקובל כבחור את מי, היא אותו או הוא אותה? והלא אין לו אלא להתאחז אל מכתבים מנעורת, לבחור לו אחת או אחרות מכל הרבות המכתובות אצלך בתור. ומה לו להידחק אצלך כדי שתלביני פניו?

"אכן, טענות של ממש, לא כן? אלא מאי? טענות אלה תופסות לגבי אלה החתומים עדיין בכללי אכזריות והחזיון שהוריש לנו המלך ארתור — כך טענתי כנגד חברי — אך לגבי ידי, אין הוא מקובל עלי, ומשום כך אני פטור מהן. אך פטור בלא כלום אי אפשר. לכן אבטיח לנערה השנואה שלא אבזה אותה בלבי אם תהא היא הכותבת הראשונה ואח"כ, כמקובל, תשובה ערוכה כהלכה". אני, משום מה, דוגלת בשיטה הנושנה של נערי-פוגש-נערה ללא כל תיחכים.

★ ★ ★ אמא יש רק אחת

לא היה עולה בכלל על דעתה של

של כרושצ'וב נשא אשה יהודיה שלא הת-נצרה, ומאכן שבנה יהיה יהודי כשר כמנה, לפי ההלכה הדתית. ואילו בנו של ביגלי, עמוס בנגוריון, נשא אשה אנגליה נוצ-ריה, שלא התגיירה מעולם, ומאכן שילדיה אינם יהודים לפי ההלכה. . . כשבמסדרונות הכנסת נכנסו המתחככים על המשבר הממ-שלתי אל הריב ההיסטורי הישן, בין הרת והמדינה, סיפר ח"כ חירות ד"ר אברהם אלמלך סיפור בקשר לאותו ענין: "בימי שלטונו של הגנרל חוואן פרון בארגנטינה נערכו פעם בחירות, וראשי הכמורה שהתנגדו לפרון פירסמו גזר כרוז שקרא עליכם לב-חור בין ישו לפרון! למחרת פירסם פרון כרוז נגדי לא קיים שום סכסוך ביני לבין ישו. אלא מלחמה לי באנשי הכמורה המשי-תחלים זה כלפיהם שנה להרוס את ישו". . . תקלה משעשעת אירעה השבוע לשלי-שו של נשיא המדינה סגן אלוף יוסף גר-מל. השליש שליווה את הנשיא בעת ביקורו בתערוכת העשיר הבחין לפתע, ליד הביתן של בתי-החרושת למזרונים מפ"י, בכחורה נאה ששכבה על אחד המזרונים. גם כאשר התקרבו הנשיא לעברה נשארה הנערה במצב תנוחה לא עדין ביותר. השליש, שחשש ל-כבוד הנשיא, מיהר לעבר הבחורה כדי לה-קימה. רק אז הבחין כי הבחורה אינה אלא בובה. . . התעניינות מודרה גילה לאחרונה ראש הממשלה באישיותו של מיסד הלח"י אברהם (יאר"י) שטרן. במכתב ששלח ביגלי למפקד החטיבה הלוחמת של הלח"י יעקב (מול"י) בנאבי, לרגל הופעת ספר הלח"י — חיללים אלמונים — שהוא מחברו, כתב ביגלי בין השאר: "עשית שרות חשוב להיסטוריה של ימינו בספרך. חברי המנוח אברהם גולדנברג היה מלא הערכה לאנשי הלח"י, בניגוד לאנשי האצ"ל. שמעתי גדולות על אישיותו של שטרן ז"ל וחבל שלא מצאתי בספרך קצת יותר על דמות זו". איך אמרתי, "מוטב מאוחר מאשר לעולם לא".

מצליחים בחוג

החוג הכבד השורר באולם החזרות של התיאטרון הקאמרי, שם נערכות החזרות האחרונות להצגת הקיסר ג'ונס, הגיע את צאת העובדים והשחקנים להפעיל את מערכת ה-קירור של האולם החדש. התוצאה: הבמאי ה"י קידוש חלה בדלקת ריאות, בעוד יוסף ירון שגילה את שעריו לצרכי התפקיד הסי-תפק בהצגתו קשה. . . אגב, בתפקיד עוזר הבמאי בהצגה זו מופיעה דמות חדשה בעולם התיאטראלי הישראלי: אורי מרינב, חבר קיבוץ נחל עוז, לשעבר וכוכב תכנית הטלביזיה המפורסמת של אד מורן, ש-קיבל חופשה מקיבוצו על מנת לעבוד מטס בתיאטרון. . . באחת ההצגות הראשונות של שם כפיים לאחד בתיאטרון הבימה, הוזק רופא אל מאחורי הקלעים. השחקנית הצעירה שולמית קפלן, כפילתה של הש-קנית גליה אלמלך, התעלפה מרוב הת-רגשות, כאשר היתה צריכה לעלות על הבמה כמה טיפות ולרואן החיזור אותה לתחיה ולהצגה. . . ריקה זראי יצרה השבוע תקדים חדש בשטח הבידור הישראלי: היא הופיעה בפזמוני הצגת הפינגוין של תיאטרון זורה מעל גבי טנק. התופעה היתה באי-שם-בארץ, אצל יחידת אנשי-השיון. . . גם הזמרת זונה אחרונה, שחזרה לפני שבועות מספר ארצה, עומדת ללבוש מדים בקרוב. בחור סמלת בצה"ל עליה לשרת עתה שירות מילואים. היא תעשה זאת בסיו-בוב הופעות בצה"ל, בלחי תמורות חיל-האוויר. אחרי שחזרה עומדת תנה לנסוע לארצות-הברית, שם מחכים לה חנוי הופעות בגדולי המיוזיקהלים בניו-יורק. . . גם לפנטומימאי יו"ק ארקין תכניתו מרחי-קת לכת. הוא עומד להעלות בקרוב מחזה פנטומימאי שלם, לפי מוסיקה של איגור סטריבנסקי וכוריאוגרפיה של אנה סוקר-לוב, הכוריאוגרפית האמריקאית המדריכה גם את להקת ענבל. . . בעוד המשבר בתיאטרון נמצא בעיצומו בישראל, מצליחים שחקני תיאטרון ישראליים על במות רח-שמעון פינקל, שחקן הבימה הנמצא עתה בארגנטינה, יביים ויופיע שם בתפקיד ראשי בהצגת המזן לר. . . גם משה דרור, במאי תיאטרון האהל, ורעייתו לאה דרגנית, שחקנית האהל, הנמצאים בבואנוס איירס, מצליחים שם בסיכוב הופעות בו מרצה הלוי על התיאטרון הישראלי (שאינו), בעוד ג'י-גית מופיעה בפרקי קריאה ומשחק. . . למסיבה מודרה ביותר הזמין השבוע הקריין סעדיה דמארי את כל ידידיו ומכריו. הוא הזמין מביתו 15 בחודש זה, כדי להיות נוכחים בשעת עיקול שיטילו שלטונות מס ההכנסה על מכשיר הרדיו שלו. בגלל חוב שהיה חייב כביכול למס-ההכנסה, הרדיו ששווה 300 ל"י, הוערך לצורך מכירה פומי-בית בסכום של 50 ל"י. יהיה זה, מן הסתם, עיקול אמנותי ביותר.

HI-YA! HAYA!

Her eyes flashed her into films...

Donald Zec's STAR TURN

ושליש עירומה — המנסה להדיח את בן-חור מעליה.

"זוהי התחרות קשה", אמרתי.

"לא בדיוק", חייכה חיה. "יהא עלי לעשות בעיני מה שנעויות אחרות עושות בכל דבר אחר".

ואני מתערב שבני איריסים אלה בעיניה, לאחד — שהיא תנצח.

חיה המשיכה, בעלת הקול הרך ומוצקת הגוף, תיסע להוליכו אחרי בן-חור.

"דאג לכך שלא ישנו אותך שם", התריתי בה.

"בלתי אפשרי", הצהירה. "יש לי שרשים חזקים למדי. אני יכולה תמיד לתזור ולאתוז ברובה, אם אצטרך לעשות זאת".

את התפקיד, חוזה ארבע שנים, דירה מפו-ארת עם עוזרת, וכסף שמעולם לא חלמה עליה. חיילר אמר: "יבוא יום והיא תהיה כוכבת גדולה". שמעתי אותו אומר כך רק פעם אחת לפני כן, על נערה קסנה וצנומה בשם אודרי הפבורן.

"בוא אתי למחלקת האופור", חייכה חיה בעיני הבוא-את-לקסבה שלה. "וראה כיצד מוחק צ'ארלי את צללי הבילוי מתחת לעיני".

צ'ארלס פארקר, אמן האיפור המפורסם, ניגש לעבוד על עיניה של חיה.

"האם את מספקת את הסקס-אפיל היחיד בסרט זה?", שאלתי את חיה.

"לא", אמרה חיה. "ישנה רקדנית ערביה סקסית — איריס — שני שלשים לבושה

נערת השבוע

מוכרחה. פשוט. חלוק איתכם את מה ש-קראתי בדילי מירור על חיה הררית שלנו, וכלב מי שלא מסכים לדעתה של חתב, דונאלד זק:

גמלים נוהמים, אחוים מגעגעים, חמורים נוערים, ואני מגרגרת, צ'ארלטון הסטון מדבר, ואני מתבונן בזוג העיניים הנהדרות ביותר ברומא.

הן שייכות לישראלית חיפה חיה הררית, שפעם נשאה רובה בשביל בנגוריון, ועתה נושאת את עיניה לעבר בן-חור. זוג עיניים יחידות בהחלט במין — גדולות, שחורות ומאירות, לעתים נוגות, לעתים מפתות ול-עתים בווערות.

היה זה להטש שבעיניה שהביא לה את תפקיד הכוכבת בסרט בן ששה מיליון זה, שיגרום שקו ואדים והגלימה ייראו כסרט-נים לעומתו.

...פסטיבל הסרטים בקאן, 1957. חיה הוצגה בפני הבמאי חילאם חיילה. נערה זו באה מישראל, "נאמר לו.

"האמנם?" אמר חיילר באדיבות, "מאז ומתמיד רציתי לבקר שם".

עיניים ישראליות אלה נצצו והיא החזירה לעומתו: "אם כן, אל תעמוד ותדבר על כך. סע לשם".

"סליחה?" חיילר החל מגמגם כשהוא מר-גיש כמו גבר טרדן בתל-אביב.

"כל אחד אומר שהוא רוצה לבקר שם", המשיכה הישראלית הנאה, "מדוע אינם נוטעים?".

"אינני יודע, מיס", מלמל חיילר.

אולם הוא זכר את חיה — ואותן עיניים לוחטות — כאשר חיפש אחר הנערה שתשחק את תפקיד אסתר מול בן-חור. והיא קיבלה

העולם הפא

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים המשתתפים בעמוד זה יזכה מדי שבוע בפרס של 10 לירות. השבוע מתחלקים פרסים מיוחדים למשתתפים בתחרות החמישית על הסרט הצרפתי הקטן של חברת הסרטים מטרו גולדוין מאיר.

תעודת הגמר הגער הגיש לאביו את תעודת הגמר של שנת הלימודים. עם כל שורה שקרא, עלה זעמו של האב. בכל המקצועות זכה בנו בציון "בלתי מספיק". רק בסוף הסורה, ליד המקצוע "מוסיקה", היה רשום הציון "טוב מאד". האב לא יכול היה לעצור בעד עצמו, הנחית סטירה מצלצלת על לחיו של הבן. "אחרי כל זה עוד היה לך חשק לשיר?" התרחת. אהרן סרגוסטי, שיכון המשפחה, ירושלים.

הערות-שוליים

משה שרת הכריז בכנס עברי-ערבי, כי קיים במדינה שוויון בין יהודים וערבים...

... התכוון בוודאי לומר כי כנגדויון מסדר אותו באותה מידה שהוא מסדר את הערבים.

★ ★ ★

הצבא הבריטי בקפריסין מחפש אחר נשים ימניות שעמדו בראש התקפה נגדם...

... אשת חייל מי ימצא?

★ ★ ★

צופת דורשת להשתתף בעיצוב המדיניות במרחב...

... ולי היה נדמה שהיא די עצובה גם כך.

★ ★ ★

אוהדי הנשיא שמעון טוענים כי דאג האמרשילד, אשר מתוך ידידות לעבד אל-נאצר הודיע כי אין התערבות רע"ם בלבנון, הנחיל בכך נצחון למורדים...

... בא, לא ראה, ניצח.

בפנים שורת השיר

מה יכול לקרות על אי בודד

שתיים, זכה בתקליט נוסף. הפנינה: לשום איש לא סירבה המדאם. לקבוצת הזוכים הבאה יש דבר אחד במשותף — מלבד גישתם הסנסציונית למצבו האומלל של המשולש, כפי שזוכרתי לעיל — הם כולם ירושלמים. והם זכו בכרטיסים זוגיים להצגת הצרפתי הקטן, לכשיוצג בירושלים. והנה מדוע: **מי האב — לא ידעו לעולם;** (מרס רובינסון); **"ויהלוקו!"** פסקו רבנו; **"שווה שוקיים"** קבעו לעצמם; **"הוא והיא — וישלישי מותם"** (אברהם אפרים); **תוצאה: תאומי טיב (שמואל חזן);** עד ה' פך למרובע, עם הזמן (י. נחשושן).

בני תל-אביב והסביבה לא הראו שום נטיה שונה מחבריהם בבירה. גם הם כתבו את התוכנות הנצחיות על הי משולש הנצחי. למשל: **שהתרבע, עת נולד עוד אדם.** (דן לוי, רחוב סירקין 33, גבעתיים); **לפתרו לא יוכל אף חכם** (נחום רוזנל, רחוב חניניה 2, תל-אביב); **עד מצאו (הוא) אכזרית!** גופתה **לכך ים;** **מעשה בכל יום, ככל יום;** **מה קרה — פרט לצנזור לא ידע איש לעורר** (הקורא רחל אורן, מרחוב אמיל זולא 9, תל-אביב, אונס במקצת את המשקל בחרו השלישי, אבל מכיון שהרוח הכללית של החמישי היא כזאת, אפשר לסלוח לה); **והג'ונגל שומר על סודם** (נחמה רוזנבלום, בילי 20, פתח תקוה); **של תם וחכם ומדאם;** **של שני אדונים ומשרי תם;** **בקיזור:** **"שרשה לה פאם"** (יעקב טומשיץ, רחוב יודלביץ 17, ראשון-לציון); **אלה זוכים בכרטיסים זוגיים לקולנוע אסתר, תל-אביב.**

היו עוד תשובות כהנה וכהנה. בעיקר כהנה. כמו, למשל, **ולגננת הפכה המדאם** (גדעון שפיגל, תל-אביב); או **אהבה, תאנה ומדאם;** **כו חילי קו בשווה את "החמם"** (פורטי, תל-אביב). והיו, כפי שטבע הדברים מחייב, כמה תשובות כאלה, שאני כל כך הסמקתי שלא יכולתי לקרוא אותן, כך שאיני יודעת אם היו ראויים לפרס.

שני גברים ועלמה לכרם נפלטו על שפת אי מלכים. כך נוצר — לא בכדי — המשולש הנצחי

ארבע השורות הראשונות של חמישי זה נכתבו על פי הסרט הצרפתי הקטן של חברת מטרוגולדוין-מאיר. את ה' שורה החמישית נתבקשו הקוראים לספק. תחרות זו נערכה בכל רחבי העולם (פתות או יותר) ועתה הגיעה לסיומה אף בישראל. אנכי, לאחר עיון בכמה מן התשובות שנוצרו בעולם הרחב, מסתבר כי פעולות המות האנושי זהות. הנה שלושה בני אנוש אומללים, ש' הגורל התאכזר להם, וסירבתם נטרפה בסערה. אתם חושבים שמישהו מכל המשתתפים בתחרות זו חשב על הצד הרפואי-הומניטרי של הבעיה? אף לא אחד! במידה שהיה צביון מדינילי כלשהו באחת התשובות, הרי היה זה של המדינה הגניקולוגית.

אך מדוע להרבות מלים. קראו בעצ' מכם את התשובות. אחרי שתיווכחו מה שאנשים מסוגלים לרכל ולרנן, יעבור מלבכם כל חשק להימצא על אי בודד — אפילו עם אחת גארדנר.

הפרס הראשון (בילוי סוף-שבוע ב' מלון תדמור בהרצליה) הוענק ללא הי' סוס למשה קסטן, מרחוב דיונוגוף 62, תל-אביב. הוא חיבר לא פחות מ-55 תשובות שונות. ואני חוששת שלא המשיך הלאה, מפני שפשוט לא היה יותר מקום על הגייר. כמה דוגמאות מובחרות מציירות: **של נחש וחווה ואדם;** **של שני רצים ו"כדם";** **שלא הביא כבוד לכולם;** **היה טוב — והיה בחינם;** **והכל היה כמי עולם;** **והשקף — ריכוזו של עולם.**

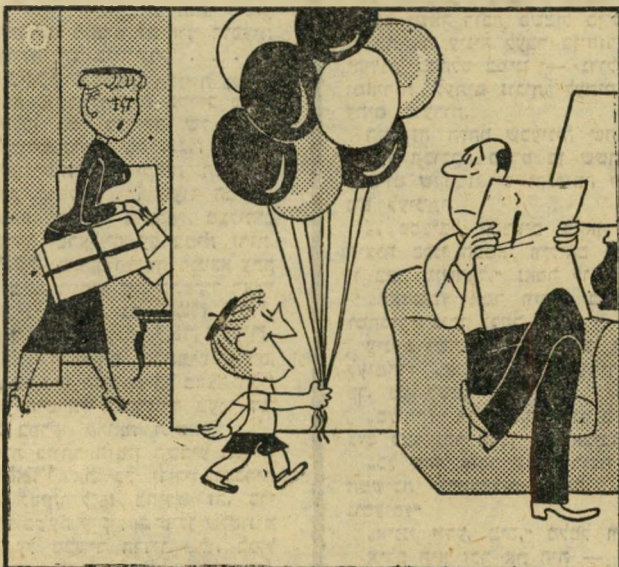
את הפרס השני, תקליט מתוך ה' סרט הצרפתי הקטן, קיבל צבי כהן, מרחוב יש ברכה 24, ירושלים. עבור תרומה זהה לאחת מהצעותיו של ה' זוכה הראשון: **של נחש, חוה ו" אדם.** ואילו הקורא אורי שיקה, חיפה, שגם הוא לא הסתפק בתשובה או

משהו על בריג'ט בארדו

• אומרים שהיופי שלה עמוק כעומק העור שלה, לא יותר. "אז מה?" משיבים חסידיה, "אנחנו אוהבים את חיצוניותה, לא את הכבד שלה."

• "אינני מבינה מה כל ההתפעלות הזאת. הרי בריג'ט בארדו היא אחרי הכל חברה של המין הנשי?" התרעמה אשה בארגון ויצ"ו הצעירה. לכן היתה תשובה מוכנה בפי בעלה: "לא יקרותי, לא סתם חברה. היא היושבת-ראש."

• חסבי' הדכאון, קובע פסיכיאטר אחד, יכול להיות תוצאה מחזון-בלהות, בו אתה חולם שאשתך ובריג'ט בארדו נאבקות עליך — ואשתך מנצחת.

"אמא מצאה חנות מצויינת... בשביל כל קניה של עשר לירות נתנו לי באלון חינוס!"

סיפורים מכפר ברוך

רק היתה הרופאה של הכפר. כלומר, רופאה לא היתה, אבל את כולם היתה מרפאה. לא מפני שפקחית היתה בענייני רפואה, אלא פשוט הכירה טוב את הכפר-ברוכים. אבל צחוק בצד, היא באמת היתה אחות. או כמו שאוריק של זלמן היה מקשה ושואל: "אחות של מי?" — של קופת חולים, כמובן.

כל יום משעה 11:30 היתה פותחת את המרפאה וחביבי! מה זה תור — כל הזקונים של הכפר! לא מפני שחש וחלילה חולים היו. היו באים אל שרקה ואומרים: "שרקה, אני מרגיש רע!" אז שרקה היתה עושה את עצמה כאילו חושבת, מתעמקת לרגע, ומודיעה: "יש לי בשבילך בדיק מה שאתה צריך!" ומוציאה את בקבוק הערק. רק מן היתר היו הפצינטים מבריאים.

הערק הזה היה עוזר במקרים המשונים ביותר. כמו, למשל, מקרהו של זכרוב הזקן. כמו שהוא זקן, אז הוא אוהב להרביץ שינות ארוכות. אבל מה, על עץ החרובים שליד חלונו הקימו עורבים קן, וכבר בחמש בבוקר היו מתחילים לבלבל את המוח ולא נותנים לישון. אז יום אחד נמאס לו העסק לזכרוב, הוא החליט להוריד את הקן. טיפס על העץ, אך פתאום הביט למטה — ונבהל. נאחו בענף ופחד לרדת.

התחיל לצעוק. באו כל החברה והחלו מצעקים: "רד! מה אתה עושה שם למעלה?" אפילו התחילו לצחוק ממנו, שאלו אותו מה מזג האוויר שם למעלה. אבל זכרוב היה נפחד מדי להשיב. אפילו אשתו שצעקה עליו "זכרוב דק בושות אתה מביא לי — ולחשוב שמחר אתה בן 87. רד כבר!" לא יכלה להשפיע עליו. הביאו לו סידור, בונבונים, פיסטוקים — אבל שום דבר לא עזר. הזקן כחד לרדת. לבסוף קרא: "ערק! הביאו לי ערק!"

אם ערק, אז כמובן שערק של שרקה. היא הופיעה ובקבוק בידה. העלו את הבקבוק על העץ, וזכרוב הריק אותו בלגימה אחת. אבל לפני שהוא הספיק לקפוץ, העלו לו החברה דגל אדום, שיתלה אותו על העץ. בשביל האחד במאי, למרות שזה היה עדיין חודש ינואר. אם כבר מישו טיפס כל כך גבוה, חשבו הכפר-ברוכים, אז חבל שלא ינצלו את העובדה.

וזה לא הכל על זכרוב הזקן. יום אחד החליט שעליו להשיג שינים תותבות, כמו אלה של המוכרי. נסע לחיפה ובכיכר חמרה, בחנות של אלטע-זאכען ערבי, ראה שינים תותבות. מבטוס חאלס קנה אותן. אפילו אגוזים היה מפצח עמן. היה לוקח אגוז, מוציא את השיניים, ולוחץ ביד על התותבות. פעם אפילו שבר שמש ככה, מפני שהאגוז קפץ.

האסון הגדול קרה לפני פסח. זכרוב הוציא את השיניים התותבות כדי לעשות אותן כשר לפסח, ושכה אותן על הכסא. חזר ולא שם לב — התיישב עליהן. צעקה כזאת מזמן לא שמעו בכפר. רצו איתו לשרקה, אבל לשרקה היו רק מינצטות קסנטנות. קראו לטימי שיביא את המלקחיים מהמסגריה. עבדו איזה שעתיים בשביל להוציא לזכרוב כל שן לחוד, חוץ מאשר את הניב השמאלי, אותו לא הצליחו לעקור.

מאז, כשפועם בשנה בא רופא השיניים של קופת חולים, כדי לבדוק את שיניהחלב של ילדי בית-הספר, אז מי אתם חושבים עומד בתור? זכרוב וזקן. וכשהרופא מבט על חניכיו החשופים, הוא מחייך לעומתו: "לא דוקטור, לא כאן."

די.ו.ב.ק.

אתה טובה את

תשבץ העולם הזה 1084

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		14		13		12	11	10
		19		18	17	16		15
		24		23	22		21	20
	28		27		26		25	
	33		32		31	30		29
		38		37		36		35
	43	42		41		40		39
47		46		45		44		43
			52	51		50		49
	58		57	56	55	54		53
		60						59

מאוזן: 1. ברית; 4. בית המשפט העליון; בימים עברו: 10. ריכוז של עצים להנאת עירונים; 11. רעל; 13. טנא; 14. בלי עדי; 15. יורר; תנועת החירות; 17. מלה שכיחה מאד בלשון האנג' לית; 19. ניגודו של גס; 20. עורך דין ישראלי בעל שם; 22. בודד; 25. גבעונת; 26. חבצלת; למשל; 27. יהיה לטורח ומעמסה; 30. שר מרחבי; 32. עיר פלשתיים; 33. אגף

בארגון ההגנה; 34. גבוה; 36. מעל גבי; 37. מרכז הנחושות; 39. יורד בים; 41. הון; 42. עני; 44. חברת תעופה פנימית; 46. בין חיפה לעכו; 48. מידת נפה; שכיחה לחרובים; 50. קובה היא כזה; 51. יישוב בדרך לירושלים; 53. זכות ראשונים בארץ; 55. היוני לחיים; 57. בן נה; 58. טוב לנוח בו מן הר שמש; 59. ראש משקיפי אוו"ם; 60. עושה מעשי הונאה.

מאונך: 1. מכתב; 2. מזון המדבר; 3. בלוקדה; 5. דגל; 6. לכאן; 7. היפוכו של מעט; 8. לא מבוגר; 9. עיר בקפ' בארגון ההגנה; 34. גבוה; 36. מעל גבי; 37. מרכז הנחושות; 39. יורד בים; 41. הון; 42. עני; 44. חברת תעופה פנימית; 46. בין חיפה לעכו; 48. מידת נפה; שכיחה לחרובים; 50. קובה היא כזה; 51. יישוב בדרך לירושלים; 53. זכות ראשונים בארץ; 55. היוני לחיים; 57. בן נה; 58. טוב לנוח בו מן הר שמש; 59. ראש משקיפי אוו"ם; 60. עושה מעשי הונאה.

ריסין; 12. מלת שאלה; 15. תנועת עלייה; 16. קרונית המחברת למכונת משא; 18. הוא שבלע את יונה; 21. לא חי; 23. רטוב; 24. נוזל החי; 26. חייה גדולה; 28. סופר אידי; 29. חיוני לצוללת; 31. מלחין; 32. סיום; 35. מפקד מחלקה; 37. שלוש בריבוע; 38. תופעה לונדונית ידועה; 40. ארגון לאשראי; 41. תל חרבות; 43. פנחס רוזן למשפטים; 45. אלף גרם; 46. מסה; 47. רפובליקה דרום-אמריקאית; 49. הבת שלו; 52. ראש חודש; 54. בית הציפור; 56. בן; 58. עשה כל מה שבעל-הבית אומר, חוץ מזה.

מאונך: 1. מכתב; 2. מזון המדבר; 3. בלוקדה; 5. דגל; 6. לכאן; 7. היפוכו של מעט; 8. לא מבוגר; 9. עיר בקפ' בארגון ההגנה; 34. גבוה; 36. מעל גבי; 37. מרכז הנחושות; 39. יורד בים; 41. הון; 42. עני; 44. חברת תעופה פנימית; 46. בין חיפה לעכו; 48. מידת נפה; שכיחה לחרובים; 50. קובה היא כזה; 51. יישוב בדרך לירושלים; 53. זכות ראשונים בארץ; 55. היוני לחיים; 57. בן נה; 58. טוב לנוח בו מן הר שמש; 59. ראש משקיפי אוו"ם; 60. עושה מעשי הונאה.

בי.ס. לפקידות
מרכז מורים וסטמכים
רח' הס 12
טעות שניתן לצבא לעצירים

כתות לבוגרי חמישית וששית תיכון

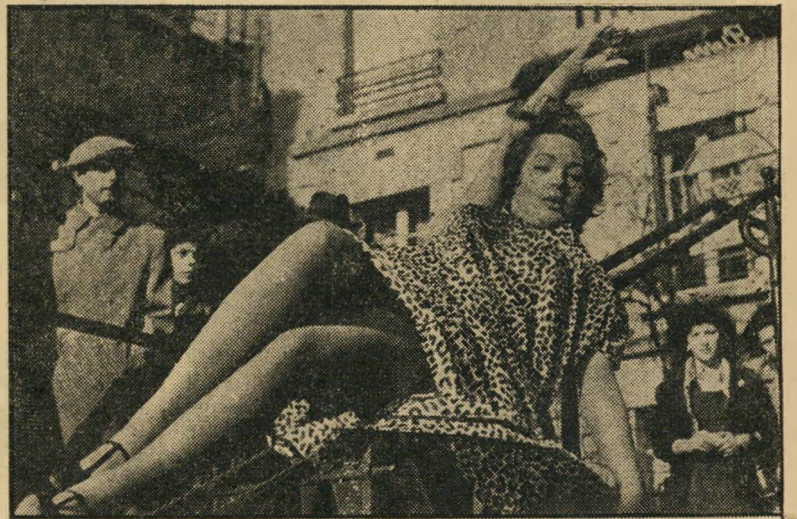
הולנו

סרטים

הים האכזרי

האויב במצולות (אמפיטיאטרון, חיפה; ארצות הברית) מוקדש לאינטרנציונל האמיתי היחיד בעולם: האחוה של החיילים הקרביים. מקצועם להרוג איש את רעהו — אך תוך כדי כך נקשרים ביניהם יחסים אינטימיים מסתוריים. משני עברי החזית הם מתחילים לדמות איש לרעהו הרבה יותר מאשר דומים הם לחבריהם בעורף.

לעתים רחוקות רואים האויבים במלחמה המודרנית איש את יריבו. הרובאים רואים איש את אויבו מרחוק, כדמויות מטושטשות. באויר נפגשות רק המכונות. המלחמה הפכה אלמונית, בלתי-אנושית, אלקטרונית. הטייס אינו רואה את בני העיר שהוא מוחק אותה בפצצה אטומית

כוכבת שריטה מונטיאל

אל פיסגת התהילה, בעזרת צילומי עירום

לבביות והנועם שבגירסה האוסטרית.

יומן החדשות

גיימס דין את לגמרי

הנוער הישראלי שכח את גיימס דין. למסקנה זו הגיעו בעלי בתי-הקולנוע בתל-אביב, אשר איש מהם לא היה מוכן להציג את סרטו של חברת ורנר, שהובא ארצה: **חיי גיימס דין**. . . . **אודפני ההסרתה הישראלית** בהרצליה עומדים להסריט סרט צבעוני על פסטיבל התיאטרון בירושלים. הצילומים ייעשו בשלוש מצלמות בעת ובוענה אחת. . . . **רומי שניידר**, המשתתפת בהסרת סרט צרפתי בטהאס, התארכה לאחרונה לשחקן קולנוע צרפתי צעיר, אלן דילון. . . . **שרה** (שריטה) **מונטיאל**, הכוכבת הדרום-אמריקאית הקרצת עתה הצלחה בקולנוע תמר בתל-אביב, שם מוצג זה השבוע החמישי סרטו החדש, **האחרון**, זוכה גם להצלחה בלתי צפויה באי-רופה. רק לפני חצי שנה, כשהגיעה שריטה לפאריס ובידה התואר „כוכבת מס' 1 של דרום אמריקה", ומאחוריה השתתפות ב-25 סרטים, לא שם איש לב אליה. כמה סדרות תצלומי עירום וצילומים סנסציוניים ברחובות פאריס הקנו לה פירוסמות רבה. היא קיבלה שלושה תפקידים בעת ובוענה אחת: בסרט צרפתי, ספרדי, ואמריקאי (עם גרי קופר) . . . **מאיר לוי**, הסופר היהודי-אמריקאי, השלים תסריט לסרט אודות המגילות הגנוזות. תוכנית אחרת של לוי: ליצר מערבון באלית, לפי רעיון של ברוך דינר.

תדרין

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

- לילות קבריה** (צפון, תל-אביב) — גיליטה מסירה בכל תפארת כשרונה, כיצת אנית רודפת אושר. סרטו של פדריקו פליני.
- מאוזני צדק** (סטודיו, ירושלים) — גורלו של נער המושם ברצח אביו, מוטל על כפות המאוננים. הנרי פונדה מהסס. 11 מושבעים אחרים בטוחים בדעתם. מי ישכנע?
- עמק השלום** (תל-אור, ירושלים) — שני נערים יוגוסלבים וטייס כושי אמריקאי, מחפשים אחר עולם ללא מלחמות.
- האויב במצולות** (אמפיטיאטרון, חיפה) — ראה לעיל.

תערובת אוסטרית

קייטי (מוגרבי, תל-אביב; אוסטרית) היא רומי שניידר, הכוכבת האוסטרית שתוך שנה אחת קנתה לה בישראל מספר מעריצים רב מאד. הפעם היא נערת מספרה צנועה, בת למגן בתזמורת העירונית של עיר הוועדות הבינלאומיות גיבה, שוויץ. דווקא בימים אלה, כאשר בגיבה מתכנסת ועידת מומחי האטום העולמיים, יש משום אקטואליות בקומדיה הביבה זו, הלוועת למתרחש מאחורי הקלעים של הוועידות הבינלאומיות החורצות את גורל האנושות.

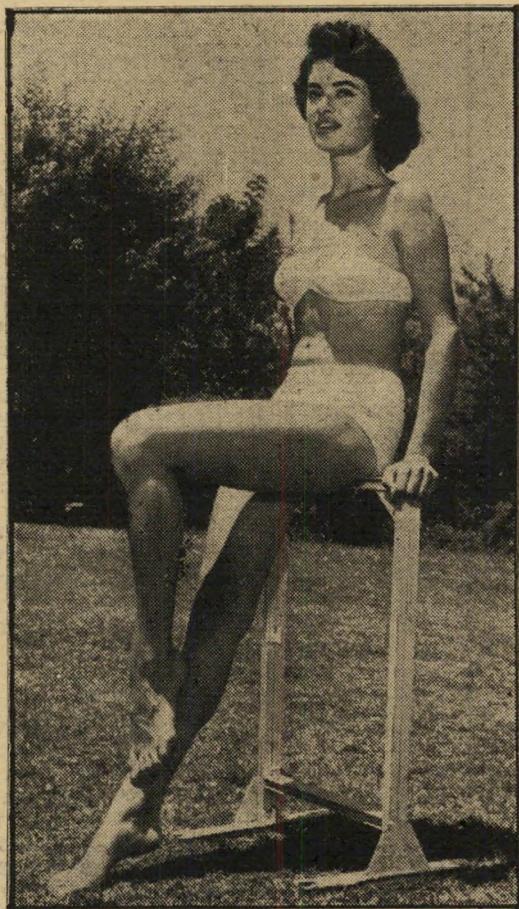
סידרת מועמדות תשיעית

מרתה לאופולד מינה נגנת השואפת לה "את דוגמנית. היא בת 23, עלתה מרומניה לפני שבע שנים, גרה זמן רב במעברה.

אסתר שפן הופיעה פעם בהצגת באלט'מים (כמו אסתר אחרת, מהוליווד). פתח תקווה בת 23, שהשתתפה בהצגות של דוריה מי והבימה.

"העולם הזה", ת.ד. 136 תל-אביב. עבור "באלט מים". אשר לתחרות עצמה. מוסיפות המוע-מדות לשלוח את תמו-נותיהן. כמו כן מסיי-רים צלמי התחרות ב-חופי הרחצה ברחבי הארץ. ובחרים את ה-צעירות הנראות להם כבעלות סיכויים להצ-ליח בתחרות. לבחורה שתזכה בכתר המלכות נכונה הפלגה נעימה. גדושת ביקורים ובילו-יים. לאורך חופי הים התיכון. ולסגנוניותה - מובטח שפע של מת-נות יקרות-ערך. תח-רות זו פתוחה לצעי-רות בנות כל הגילים. הראות עצמן מתאימות.

נורית רונאי הספיקה לחציג בגדי ים ב-תצוגות אופנה. צברית בת 16, שלמדה תפירה ודוגמנות בסלון מימי רונאי, השייך לאמה.

השבוע ניגשה ועדת התחרות "מלכת המים 1958" לתיכנון הנשף הציבורי הגדול. אשר בו יבחר הקהל עצמו את המלכה. לפי פתקי בוחרים שיימסרו לכל משתתף בנשף. התוכ-נית העשירה אינה עד-יין לפירסום. אולם כפי הנראה תכלול אטרק-ציה שתוצג בפעם ה-ראשונה בישראל - באלט מים. לשם כך דרושות שחייניות מעו-לות. בעלות נסיון ב-סגנוני שחיה שונים. אשר תשתתפנה בלה-קת הבאלט. בהדרכתה של אמנית בעלת שם. מועמדות יכולות לפ-נות בכתב אל מערכת

שאלון מועמדות

את השאלון חתם זכאית לשלח המועמדת עצמה, וכן כל אדם אחר הסמוניין להם ליץ על מועמדת, הסתאיטם לדעתו לתחרות.

שם: _____

מכתב משהחתי: _____

הכתובת המלאה: _____

צנת הלידה: _____

מקום הלידה: _____

שנת העליה: _____

נוכח: _____

צבע שיער: _____

צבע עיניים: _____

השכלה קודמת: _____

ידיעת שפות: _____

ספורט (לציין איזה): _____

מקצוע או שטח לימודים: _____

מקום העבודה או הלימודים: _____

באם המועמדת היתה או חתם חברת התנועה הנוער, תנועה קיבוצית, ארגון ספורט, לחקת אסמנותיה או כל אגוד אשרי

פרט איזה ומתי: _____

הזכויות: _____

אם אחד הפרטים אינו של על המועמדת, אל תמלא אותו. יש לצרף לשאלון זה את תולדות החיים של המועמדת, עד כשה שהן ידועות למלאה שאלון זה.

נא לשלוח את השאלון הממולא בצירוף הסומר למערכת העולם הזה, ת.ד. 136, תל-אביב ולציין על המעטפת "מלכת המים 1958".

נא להדביק את תמונת המועמדת כאן